

ZBIERKA

**STANOVÍSK NAJVYŠŠIEHO SÚDU
A ROZHODNUTÍ SÚDOV
SLOVENSKEJ REPUBLIKY**

4/2021

OBSAH***Stanovisko vo veciach trestných*****48. Zjednotenie výkladu ustanovenia § 23 Trestného poriadku.**

I. Medzi dôležité dôvody na odňatie a prikázanie veci podľa § 23 Trestného poriadku patrí aj vylúčenie všetkých sudcov príslušného súdu z vykonávania úkonov trestného konania.

Rozhodujúcou je v tomto smere existencia niektorého z dôvodu vylúčenia podľa § 31 Trestného poriadku, ktorý musí byť daný u všetkých sudcov príslušného súdu, resp. v prípade krajského súdu u všetkých sudcov dotknutého kolégia. Preto ak sa podľa § 32 ods. 6 Trestného poriadku o námietke zaujatosti vznesenej voči konkrétnemu sudcovi, ktorá je založená na iných dôvodoch ako dôvodoch podľa § 31 Trestného poriadku, nekoná, a teda takáto námietka nie je spôsobilá vyvolať konanie o vylúčení ani konkrétneho (jednotlivého) sudcu, o to viac nie je potrebné konať ani o návrhu na odňatie a prikázanie veci, ktorý je založený len na takejto procesne neúčinnnej námietke zaujatosti smerujúcej voči všetkým sudcom príslušného súdu (*argumentum a minori ad maius*). Túto skutočnosť je však nevyhnutné procesne zaznamenať, aby bolo zrejmé, že takýto návrh na odňatie a prikázanie veci nezostal nepovšimnutý.

Pokiaľ v takejto situácii predloží príslušný súd návrh na odňatie a prikázanie veci najbližšie spoločne nadriadenému súdu, ten mu ho bez rozhodnutia vráti.

II. Aplikácia ustanovenia § 23 Trestného poriadku v prípade, keď má o veci rozhodovať Najvyšší súd Slovenskej republiky, nie je možná, pretože návrhom na odňatie a prikázanie veci sa možno domáhať len zmeny miestnej (a nie vecnej či funkčnej) príslušnosti. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako vrcholný orgán výkonu všeobecného súdnictva v trestných veciach však nemá v tomto smere „alternujúci súd“, pričom v rámci hierarchie súdov v Slovenskej republike ani neexistuje súd, ktorý by o takomto návrhu bol oprávnený rozhodovať. 6

49. Zjednotenie výkladu v otázke oprávnenia záujmového združenia občanov a dôveryhodnej osoby ponúkajúcich záruku podľa § 80 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku a inej osoby ako obvineného ponúkajúcej peňažnú záruku podľa § 81 ods. 1 Trestného poriadku podať sťažnosť proti rozhodnutiu o väzbe, ktorým bolo o takýchto zárukách rozhodnuté.

I. Ustanovenie § 5 ods. 2 Trestného poriadku, podľa ktorého záujmové združenie občanov alebo dôveryhodná osoba (ďalej len „dôveryhodná osoba“) môžu navrhnúť, aby väzba obvineného bola nahradená ich zárukou, treba vykladať v súvislosti s ustanoveniami § 72 ods. 1 písm. b) a § 79 ods. 3 veta prvá Trestného poriadku, podľa ktorých právo žiadať o prepustenie z väzby má len obvinený, pričom za takúto žiadosť sa považuje aj žiadosť o nahradenie väzby.

Ponuku dôveryhodnej osoby na prevzatie záruky podľa § 80 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku preto nemožno, bez zodpovedajúcej (hoci aj následne realizovanej) procesnej

aktivity obvineného, z ktorej (posudzujúc ju podľa obsahu) vyplýva, že žiada, aby bol prepustený na slobodu, a to pri súčasnom nahradení jeho väzby ponúknutou zárukou, považovať za návrh na vydanie uznesenia, na ktorý ju zákon oprávňuje v zmysle § 186 ods. 1 veta prvá (alternatíva druhá) pred bodkočiarkou Trestného poriadku. Takýmto návrhom je iba žiadosť obvineného o prepustenie z väzby, resp. o jej nahradenie.

Uznesenie, ktorým súd (sudca pre prípravné konanie) rozhodujúci o žiadosti obvineného o nahradenie jeho väzby zárukou dôveryhodnej osoby takúto záruku neprijal, zároveň nemožno považovať ani za uznesenie, ktoré sa dôveryhodnej osoby priamo týka, keďže ním nebolo rozhodnuté o žiadnych jej právach alebo povinnostiach, ale toto sa bezprostredne (priamo) dotýka iba osobnej slobody obvineného. Dôveryhodná osoba tak nie je ani podľa § 186 ods. 1 veta prvá (alternatíva prvá) pred bodkočiarkou Trestného poriadku oprávnená podať proti takémuto uzneseniu sťažnosť a toto jej nie je potrebné ani oznamovať (§ 179 ods. 1 veta prvá Trestného poriadku).

Ak súd (sudca pre prípravné konanie) záruku dôveryhodnej osoby prijme a obvineného ponechá na slobode alebo ho prepustí na slobodu, takéto uznesenie sa síce dôveryhodnej osoby priamo dotýka, pretože na jeho základe je povinná na obvineného pôsobiť (§ 5 ods. 3 Trestného poriadku), ani v tomto prípade však nie je osobou oprávnenou podať sťažnosť, keďže z pohľadu ňou ponúknuť (a súdom prijatej) záruky nemôže dosiahnuť pre obvineného priaznivejšie rozhodnutie, pričom proti rozhodnutiu o väzbe môže podať sťažnosť v neprospech obvineného jedine prokurátor (§ 186 ods. 1 veta prvá za bodkočiarkou Trestného poriadku *a contrario*); takéto uznesenie však treba dôveryhodnej osobe vždy oznámiť [§ 179 ods. 1 veta prvá (alternatíva prvá) pred bodkočiarkou Trestného poriadku].

II. Vyššie uvedené závery platia aj v prípade, ak zloženie peňažnej záruky podľa § 81 ods. 1 veta piata Trestného poriadku ponúkla iná osoba ako obvinený, s tým, že za žiadosť obvineného o takéto nahradenie väzby, ktorá je návrhom na vydanie rozhodnutia podľa § 186 ods. 1 veta prvá (alternatíva druhá) pred bodkočiarkou Trestného poriadku, treba vždy považovať aj jeho (hoci dodatočne udelený) súhlas so zložením peňažnej záruky inou osobou, keďže z neho implicitne vyplýva, že žiada, aby bol prepustený na slobodu.

Ak súd (sudca pre prípravné konanie) peňažnú záruku zloženú inou osobou prijal, je táto osoba vždy oprávnená podať sťažnosť proti uzneseniu, že peňažná záruka pripadá štátu (§ 81 ods. 3, ods. 6 Trestného poriadku), keďže takéto uznesenie sa priamo dotýka jej majetkových práv.

III. Dôveryhodná osoba alebo iná osoba, ktorá ponúkla zloženie peňažnej záruky, je ale oprávnená podať sťažnosť proti rozhodnutiu o väzbe vtedy, ak je zároveň osobou, ktorá podľa § 186 ods. 1 veta druhá, ods. 2 Trestného poriadku môže podať sťažnosť v prospech obvineného, a to z titulu tohto svojho postavenia, nie preto, že ponúkla prevzatie záruky alebo zloženie peňažnej záruky. 21

50. Zjednotenie výkladu znakov trestného činu podľa § 296 Trestného zákona.

Vyvedenie trestnej zodpovednosti za trestný čin podľa § 296 Trestného zákona nie je podmienené tým, aby na skutok popisujúci založenie, zosnovanie zločineckej skupiny,

členstvo v nej, činnosť pre ňu alebo jej podporu musel nadväzovať konkrétny skutok zakladajúci niektorý z trestných činov uvedených v § 129 ods. 4 Trestného zákona, spáchanie ktorých je cieľom zločineckej skupiny.

Trestnosť založenia, zosnovania a podpory zločineckej skupiny totiž spočíva vo vedomej príslušnosti k účelovo zameranej skupine, v jednotlivých zákonom ustanovených formách takej príslušnosti, a účel existencie takej skupiny sa buď páchaním ďalšej trestnej činnosti naplní – vtedy pôjde o iné skutky a viacčinný súbeh trestných činov*, alebo nenaplní – kedy je možné trestné stíhanie len za vytvorenie štruktúry skupiny a začlenenia sa do nej, napr. pri „predčasnom“ odhalení takej činnosti bez jej konkrétnych, účel naplňajúcich výsledkov, alebo vtedy, ak činnosť pre zločineckú skupinu alebo jej podpora spočíva v úmyselnom konaní, ktoré samo o sebe nie je trestné, avšak smeruje k zachovaniu existencie takej skupiny [§ 129 ods. 6 písm. a), ods. 7 písm. a) Trestného zákona].

Účel založenia zločineckej skupiny spočíva v maximalizácii kriminálne relevantného efektu (napr. majetkového profitu z trestnej činnosti taxatívne uvedenej v § 129 ods. 4 Trestného zákona). Splnenie kvalifikačných parametrov trestnej činnosti charakteristickej pre zločineckú skupinu (nie trestnej činnosti *ex post* spáchanej, ale z hľadiska účelu skupiny zamýšľanej) teda nie je limitované ďalšími skutkami, ktoré sú členom (preukázateľne založenej) zločineckej skupiny, resp. osobám pre ňu činným alebo ju podporujúcim, v priebehu jej činnosti dokázané (aj keď taká okolnosť hodnotenie dôkazov vo vzťahu k predmetnej otázke nepochybne zjednoduší). 30

* R 29/2018

Rozhodnutia vo veciach trestných

51. Rozsah dovolacieho prieskumu po predchádzajúcom „kasačnom“ rozhodnutí dovolacieho súdu.

Ak je podané dovolanie proti právoplatnému rozhodnutiu vydanému v novom konaní potom, ako bolo skoršie rozhodnutie v danej veci v dovolacom konaní zrušené, je dovolací súd povinný sa vecne vysporiadať len s takými námietkami, ktoré neboli predmetom predchádzajúceho dovolacieho konania, a teda ktoré nanovo vyvstali po jeho predchádzajúcom kasačnom rozhodnutí v novom konaní a rozhodnutí, a tiež s takými, ktoré síce boli predložené dovolaciemu súdu už skôr, ale tento sa s nimi vecne nevysporiadal, nie však z dôvodu, že by ich opomenul, ale preto, že bude potrebné sa s nimi vysporiadať v rámci novootvoreného konania, a napadnuté rozhodnutie zrušil pri konštatovaní opodstatnenosti inej námietky, ktorá primárne odôvodňovala nezákonnosť rozhodnutia a vylučovala prieskum ostatných námietok (napr. rozhodnutie nepríslušného súdu alebo súdu v nezákonnom zložení). Je tomu tak z dôvodu, že dovolací súd nemôže preskúmať zákonnosť a odôvodnenosť svojho skoršieho rozhodnutia, keďže proti nemu nie je opravný prostriedok prípustný (§ 392 ods. 2 Trestného poriadku). 54

52. Výklad ustanovenia § 371 ods. 4 veta prvá Trestného poriadku.

Ustanovenie § 371 ods. 4 veta prvá Trestného poriadku treba vykladať tak, že predpoklad, že namietaná okolnosť bola tomu, kto dovolanie podáva, známa už v pôvodnom konaní, bude daný vždy, ak sa s ňou mohol dovolateľ pri riadnom využití svojich práv – v prípade obvineného realizovaných či už priamo alebo prostredníctvom obhajcu – oboznámiť už v pôvodnom konaní. V takom prípade sa nemôže dovolateľ úspešne odvolávať na svoju nevedomosť zapríčinenú rezignáciou na uplatnenie svojich práv, resp. majúcu pôvod v ich nedôslednom, resp. nedostatočnom uplatňovaní.

Preto pokiaľ dovolateľ prvýkrát až v podanom dovolaní namieta okolnosť, (objektívne) skôr zistiteľnú z obsahu spisového materiálu, prípadne zo samotného priebehu úkonu trestného konania, pričom poukazuje na svoju predchádzajúcu subjektívnu nevedomosť o nej (napr. z dôvodu neprítomnosti na hlavnom pojednávaní alebo nevyužitia inštitútu nazretia do spisu), zákonná podmienka uvedená v prvej vete § 371 ods. 4 Trestného poriadku nie je u neho splnená.

Rovnako neprichádza do úvahy ani „obídienie“ tejto podmienky, stanovenej pre dovolateľa, s odkazom na to, že v súlade s § 317 ods. 1 veta druhá Trestného poriadku mal na prvýkrát až v podanom dovolaní vytykanú chybu *ex offico* prihliadnuť už samotný odvolací súd. 65

53. Dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku v prípade dovolania podaného proti rozhodnutiu súdu o vine v rozsahu, v akom bolo prijaté vyhlásenie obvineného o vine, resp. o tom, že nepopiera spáchanie skutku uvedeného v obžalobe (§ 257 ods. 5 Trestného poriadku).

I. Iba všeobecné zistenie o porušení práva na obhajobu v prípravnom konaní, ktoré ale nemá žiadny materiálny dopad na dôkazy vykonané v súdnom konaní, ktoré boli rozhodujúce na zistenie skutkového stavu, nie je dovolacím dôvodom podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku.

II. Ak súd prijme vyhlásenie obžalovaného o vine alebo o tom, že nepopiera spáchanie skutku, podľa § 257 ods. 8 Trestného poriadku, dokazovanie v rozsahu, v akom obžalovaný jeho spáchanie priznal, resp. nepoprel, nevykonáva, a teda medzi prípadným porušením práva na obhajobu v prípravnom konaní a rozhodnutím o vine vydaným na základe takto prijatého vyhlásenia nie je daná príčinná súvislosť. V dovolaní, ktoré možno v tomto prípade podať len z dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, t. j. ak bolo zásadným spôsobom porušené právo na obhajobu, tak môže dovolateľ úspešne namietat' len chyby, ku ktorým došlo v súdnom konaní, v rámci ktorého obžalovaný predmetné vyhlásenie urobil. Najmä to, že obžalovaný nemal na hlavnom pojednávaní obhajcu, hoci išlo o dôvod povinnej obhajoby, resp. že nebol riadne poučený o následkoch vyhlásenia podľa § 257 ods. 1 písm. b) alebo c) Trestného poriadku, a to v rozsahu podľa § 257 ods. 5 a 8 Trestného poriadku, alebo že pred prijatím takéhoto vyhlásenia súd riadne nezisťoval skutočnosť podľa § 333 ods. 3 písm. c), d), f), g) a h) Trestného poriadku.* 69

* R 14/2019-II

54. Nemožnosť upustiť od uloženia spoločného trestu a uloženie spoločného trestu v rovnakej výške ako bol uložený skorším rozsudkom (§ 41 ods. 3 Trestného zákona).

Z povahy spoločného trestu, ktorý predstavuje osobitný spôsob ukladania trestu za pokračovací trestný čin (§ 122 ods. 10 Trestného zákona) v prípade, ak o všetkých čiastkových útokoch takéhoto trestného činu nebolo rozhodnuté v jednom konaní, a ktorého uloženiu vždy predchádza zrušenie výroku o vine za (iné) čiastkové útoky pokračovacieho trestného činu, za ktoré už bol páchateľ odsúdený, a celého výroku o treste, vyplýva, že analogické použitie ustanovenia § 44 Trestného zákona, upravujúceho upustenie od uloženia súhrnného trestu a ďalšieho trestu, je vylúčené a upustenie od uloženia spoločného trestu neprichádza do úvahy.*

Zo znenia ustanovenia § 41 ods. 3 veta druhá Trestného zákona, podľa ktorého spoločný trest za pokračovací trestný čin nesmie byť miernejší než trest uložený skorším rozsudkom, je zrejmé, že takýto trest môže byť aj rovnaký ako zrušený trest v skoršom rozsudku. 77

* R 12/2013

48.

STANOVISKO

trestnoprávneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo 16. júna 2021, Tpj 37/2021, na zjednotenie výkladu ustanovenia § 23 Trestného poriadku.

I. Medzi dôležité dôvody na odňatie a prikázanie veci podľa § 23 Trestného poriadku patrí aj vylúčenie všetkých sudcov príslušného súdu z vykonávania úkonov trestného konania.

Rozhodujúcou je v tomto smere existencia niektorého z dôvodu vylúčenia podľa § 31 Trestného poriadku, ktorý musí byť daný u všetkých sudcov príslušného súdu, resp. v prípade krajského súdu u všetkých sudcov dotknutého kolégia. Preto ak sa podľa § 32 ods. 6 Trestného poriadku o námietke zaujatosti vznesenej voči konkrétnemu sudcovi, ktorá je založená na iných dôvodoch ako dôvodoch podľa § 31 Trestného poriadku, nekoná, a teda takáto námietka nie je spôsobilá vyvolať konanie o vylúčení ani konkrétneho (jednotlivého) sudcu, o to viac nie je potrebné konať ani o návrhu na odňatie a prikázanie veci, ktorý je založený len na takejto procesne neúčinnnej námietke zaujatosti smerujúcej voči všetkým sudcom príslušného súdu (*argumentum a minori ad maius*). Túto skutočnosť je však nevyhnutné procesne zaznamenať, aby bolo zrejmé, že takýto návrh na odňatie a prikázanie veci nezostal nepovšimnutý.

Pokiaľ v takejto situácii predloží príslušný súd návrh na odňatie a prikázanie veci najbližšie spoločne nadriadenému súdu, ten mu ho bez rozhodnutia vráti.

II. Aplikácia ustanovenia § 23 Trestného poriadku v prípade, keď má o veci rozhodovať Najvyšší súd Slovenskej republiky, nie je možná, pretože návrhom na odňatie a prikázanie veci sa možno domáhať len zmeny miestnej (a nie vecnej či funkčnej) príslušnosti. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako vrcholný orgán výkonu všeobecného súdnictva v trestných veciach však nemá v tomto smere „alternujúci súd“, pričom v rámci hierarchie súdov v Slovenskej republike ani neexistuje súd, ktorý by o takomto návrhu bol oprávnený rozhodovať.

Predseda trestnoprávneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) v rámci činnosti podľa § 21 ods. 4 písm. d) zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o súdoch“) zistil výkladové rozdiely v právoplatných rozhodnutiach senátov trestnoprávneho kolégia najvyššieho súdu tak, ako sú prezentované nižšie. Otázka, ktorú bolo potrebné výkladovo riešiť, bola v návrhu stanoviska vymedzená nasledovne:

Má sa ustanovenie § 23 Trestného poriadku vykladať tak, že o návrhu na odňatie a prikázanie veci, ktorý sa opiera len o všeobecnú námietku zaujatosti všetkých sudcov príslušného súdu, ktorá je založená iba na takých dôvodoch, o ktorých sa podľa § 32 ods. 6 Trestného poriadku nekoná, sa:

- A. *nekoná a v prípade predloženia najbližšie spoločne nadriadenému súdu treba takýto návrh bez rozhodnutia vrátiť príslušnému súdu.*
- B. *koná.*
- C. *nekoná, ale v prípade predloženia najbližšie spoločne nadriadenému súdu treba o ňom rozhodnúť.*

A.

Najvyšší súd uznesením z 9. decembra 2019, sp. zn. 1 TdoV 3/2018, o dovolaniach obvinených H. C., C. Š., H. L. a A. G. proti rozsudku najvyššieho súdu z 26. novembra 2014, sp. zn. 2 To 9/2014, v spojení s rozsudkom Špecializovaného trestného súdu z 26. mája 2014, sp. zn. PK-2T/14/2013, rozhodol tak, že podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku sa dovolania obvinených H. C., C. Š., H. L. a A. G. odmietajú.

Z o d ô v o d n e n i a :

Rozsudkom Špecializovaného trestného súdu v Pezinku (ďalej len „ŠTS“) z 26. mája 2014, sp. zn. PK-2T/14/2013, v spojení s rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) z 26. novembra 2014, sp. zn. 2 To 9/2014 (odvolania proti prvostupňového rozsudku pritom podali všetci štyria dovolatelia a v prípade A. G. aj jeho manželka, pričom tieto boli uznané sčasti za dôvodné), bol o. i.:

- obvinený **H. C.** uznaný za vinného zo zločinu založenia, zosnovania a podporovania zločineckej skupiny podľa § 296 Trestného zákona (ďalej len Tr. zák.) (skutok uvedený **v bode I. prvostupňového rozsudku**) a obzvlášť závažného zločinu nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držania a obchodovania s nimi podľa § 172 ods. 1 písm. d), ods. 4 písm. b) Tr. zák. (skutok uvedený **v bode II. - 9a prvostupňového rozsudku**), za čo mu bol uložený podľa § 172 ods. 4 Tr. zák., s použitím § 41 ods. 1, ods. 2, § 36 písm. j) a § 38 ods. 2, ods. 3 Tr. zák. úhrnný trest odňatia slobody vo výmere 21 rokov so zaradením podľa § 48 ods. 3 písm. b) Tr. zák. do ústavu na výkon trestu s maximálnym stupňom strázenia, podľa § 76 ods. 1, § 78 ods. 1 Tr. zák. ochranný dohľad vo výmere 3 rokov a podľa § 58 ods. 3 Tr. zák. v znení účinnom od 1. septembra 2011 trest prepadnutia majetku, ktorého vlastníkom sa podľa § 59 ods. 2 Tr. zák. stal štát;

- obvinený H. C. podľa § 285 písm. c) Trestného poriadku (ďalej len „Tr. por.“) oslobodený spod obžaloby prokurátora Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky zo 7. mája 2013, č. k. VII/1 Gv 221/11-885, pre skutok v bode 4 obžalobou právne kvalifikovaný ako obzvlášť závažný zločin hrubého nátlaku podľa § 190 ods. 1, ods. 5 písm. c) Tr. zák. a skutok v bode 16 obžalobou právne kvalifikovaný ako obzvlášť závažný zločin hrubého nátlaku podľa § 190 ods. 1, ods. 3 písm. a), ods. 5 písm. c) Tr. zák.;

- obvinený **C. Š.** uznaný za vinného zo zločinu založenia, zosnovania a podporovania zločineckej skupiny podľa § 296 Tr. zák. (skutok uvedený **v bode I. prvostupňového rozsudku**), z obzvlášť závažného zločinu nedovoleného ozbrojovania a obchodovania so zbraňami podľa § 295 ods. 1 písm. a), ods. 3 písm. b), ods. 4 písm. a) Tr. zák. s poukazom na § 140 písm. c) Tr. zák. vo viacčinnom súbahu s pokračovacím zločinom poškodzovania cudzej veci podľa § 245 ods. 1, ods. 3 písm. a), ods. 4 písm. b) Tr. zák. (skutok uvedený **v bode II. - 6a, 6b, 6c prvostupňového rozsudku**), zločinu poškodzovania cudzej veci podľa § 245 ods. 1, ods. 2 písm. a), ods. 4 písm. b) Tr. zák. (skutok uvedený **v bode II. - 7 prvostupňového rozsudku**), zločinu poškodzovania cudzej veci podľa § 245 ods. 1, ods. 2 písm. a), písm. b), ods. 4 písm. b) Tr. zák. s poukazom na § 140 písm. c) Tr. zák. (skutok uvedený **v bode II. - 10 prvostupňového rozsudku**) a obzvlášť závažného zločinu hrubého nátlaku podľa § 190 ods. 1, ods. 3 písm. d), ods. 5 písm. c) Tr. zák. s poukazom na § 138 písm. f) Tr. zák. (skutok uvedený **v bode II. - 11 prvostupňového rozsudku**), za čo mu bol uložený podľa § 190 ods. 5 Tr. zák., s použitím § 41 ods. 1, ods. 2, § 42 ods. 1, § 36 písm. j), § 38 ods. 2, ods. 3 Tr. zák.

súhrnný trest odňatia slobody vo výmere 22 rokov so zaradením podľa § 48 ods. 3 písm. b) Tr. zák. do ústavu na výkon trestu s maximálnym stupňom stráženia, podľa § 76 ods. 1, § 78 ods. 1 Tr. zák. ochranný dohľad vo výmere 3 rokov a podľa § 58 ods. 3 Tr. zák. v znení účinnom od 1. septembra 2011 trest prepadnutia majetku, ktorého vlastníkom sa podľa § 59 ods. 2 Tr. zák. stal štát, podľa § 42 ods. 2 Tr. zák. zrušený výrok o treste rozsudku Okresného súdu Trnava zo 6. novembra 2012, sp. zn. 4T/11/2012, v spojení s uznesením Krajského súdu v Trnave z 31. januára 2013, sp. zn. 6To/147/2012, ktorým za zločin vydierania podľa § 189 ods. 1, ods. 2 písm. d) Tr. zák. v štádiu pokusu podľa § 14 ods. 1 Tr. zák. formou spolupáchateľstva podľa § 20 Tr. zák. bol obvinenému uložený trest odňatia slobody vo výmere 4 rokov nepodmienečne a výrok o upustení od uloženia súhrnného trestu trestného rozkazu Okresného súdu Trnava z 23. apríla 2013, sp. zn. 6T/22/2013, právoplatným 14. mája 2013, ktorým súd u obvineného upustil od uloženia súhrnného trestu odňatia slobody s prihliadnutím na trest uložený rozsudkom Okresného súdu Trnava zo 6. novembra 2012, sp. zn. 4T/11/2012, ako aj všetky ďalšie rozhodnutia na tento výrok obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad,

podľa § 287 ods. 1 Tr. por. obvinený spolu s ďalšími 2 spoluobvinenými zaviazaný spoločne a nerozdielne nahradiť poškodeným manželom H. V. a E. V. škodu vo výške 1889,99 eur, súkromnému podnikateľovi K. V. - K. škodu vo výške 4043,28 eur, poisťovni D. R., a. s. škodu vo výške 3170,49 eur, poisťovni W., a. s. škodu vo výške 26433 eur,

podľa § 287 ods. 1 Tr. por. obvinený spolu s ďalším spoluobvineným zaviazaný spoločne a nerozdielne nahradiť poškodenému K. H. škodu vo výške 50 eur, poisťovni F., a. s. škodu vo výške 7762,66 eur,

podľa § 287 ods. 1 Tr. por. obvinený spolu s ďalším spoluobvineným zaviazaný spoločne a nerozdielne nahradiť poškodenému O. F. škodu vo výške 5064 eur;

- obvinený **H. L.** uznaný za vinného zo zločinu založenia, zosnovania a podporovania zločineckej skupiny podľa § 296 Tr. zák. (skutok uvedený **v bode I. prvostupňového rozsudku**) a obzvlášť závažného zločinu nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držania a obchodovania s nimi podľa § 172 ods. 1 písm. b), písm. c), písm. d), ods. 4 písm. b) Tr. zák. (skutok uvedený **v bode II. - 9b prvostupňového rozsudku**), za čo mu bol uložený podľa § 172 ods. 4 Tr. zák., s použitím § 41 ods. 1, ods. 2, § 36 písm. j), § 38 ods. 2, ods. 3 Tr. zák. úhrnný trest odňatia slobody vo výmere 21 rokov so zaradením podľa § 48 ods. 3 písm. b) Tr. zák. do ústavu na výkon trestu s maximálnym stupňom stráženia, podľa § 76 ods. 1, § 78 ods. 1 Tr. zák. ochranný dohľad vo výmere 3 rokov a podľa § 58 ods. 3 Tr. zák. v znení účinnom od 1. septembra 2011 trest prepadnutia majetku, ktorého vlastníkom sa podľa § 59 ods. 2 Tr. zák. stal štát;

- obvinený H. L. podľa § 285 písm. c) Tr. por. oslobodený spod obžaloby prokurátora Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky zo 7. mája 2013, č. k. VII/1 Gv 221/11-885, pre skutok v bode 4 obžalobou právne kvalifikovaný ako obzvlášť závažný zločin hrubého nátlaku podľa § 190 ods. 1, ods. 5 písm. c) Tr. zák.;

- obvinený **A. G.** uznaný za vinného zo zločinu založenia, zosnovania a podporovania zločineckej skupiny podľa § 296 Tr. zák. (skutok uvedený **v bode I. prvostupňového rozsudku**), zločinu poškodzovania cudzej veci podľa § 245 ods. 1, ods. 2 písm. a), písm. b), ods. 4 písm. b) Tr. zák. s poukazom na § 140 písm. c) Tr. zák. (skutok uvedený **v bode II. - 1 prvostupňového rozsudku**), obzvlášť závažného zločinu hrubého nátlaku podľa § 190 ods. 1, ods. 3 písm. a), písm. d), ods. 5 písm. c) Tr. zák. s poukazom na § 138 písm. f) Tr. zák. (skutok uvedený **v bode II. - 2 prvostupňového rozsudku**), prečinu výtržníctva podľa § 364 ods. 1 písm. a), ods. 2 písm. b) Tr. zák. s poukazom na § 138 písm. a), písm. j) Tr. zák. spolupáchateľstvom podľa § 20 Tr. zák. (skutok

uvedený **v bode II. - 1 druhostupňového rozsudku**), obzvlášť závažného zločinu vydierania podľa § 189 ods. 1, ods. 4 písm. c) Tr. zák. (skutok uvedený **v bode II. - 2 druhostupňového rozsudku**), obzvlášť závažného zločinu nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držania a obchodovania s nimi podľa § 172 ods. 1 písm. c), písm. d), ods. 4 písm. b) Tr. zák. (skutok uvedený **v bode II. - 5 prvostupňového rozsudku**) a obzvlášť závažného zločinu nedovoleného ozbrojovania a obchodovania so zbraňami podľa § 295 ods. 1 písm. a), ods. 3 písm. b), ods. 4 písm. a) Tr. zák. s poukazom na § 140 písm. c) Tr. zák. vo viacčinnom súbehu so zločinom poškodzovania cudzej veci podľa § 245 ods. 1, ods. 3 písm. a), ods. 4 písm. b) Tr. zák. (skutok uvedený **v bode II. - 6a prvostupňového rozsudku**), za čo mu bol uložený podľa § 190 ods. 5 Tr. zák., s použitím § 41 ods. 1, ods. 2, § 42 ods. 1, § 36 písm. j), § 38 ods. 2, ods. 3 Tr. zák. súhrnný trest odňatia slobody vo výmere 22 rokov so zaradením podľa § 48 ods. 3 písm. b) Tr. zák. do ústavu na výkon trestu s maximálnym stupňom strázenia, podľa § 76 ods. 1, § 78 ods. 1 Tr. zák. ochranný dohľad vo výmere 3 rokov a podľa § 58 ods. 3 Tr. zák. v znení účinnom od 1. septembra 2011 trest prepadnutia majetku, ktorého vlastníkom sa podľa § 59 ods. 2 Tr. zák. stal štát,

podľa § 42 ods. 2 Tr. zák. zrušený výrok o treste rozsudku Okresného súdu Trnava zo 6. novembra 2012, sp. zn. 4T/11/2012, v spojení s uznesením Krajského súdu v Trnave z 31. januára 2013, sp. zn. 6To/147/2012, ktorým za zločin vydierania podľa § 189 ods. 1, ods. 2 písm. d) Tr. zák. v štádiu pokusu podľa § 14 ods. 1 Tr. zák. formou spolupáchateľstva podľa § 20 Tr. zák. bol obvinenému uložený trest odňatia slobody vo výmere 4 rokov nepodmienečne, ako aj všetky ďalšie rozhodnutia na tento výrok obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad,

podľa § 287 ods. 1 Tr. por. obvinený spolu s ďalšími 2 spoluobvinenými zaviazaný spoločne a nerozdielne nahradiť poškodeným manželom H.K. V. a E. V. škodu vo výške 1889,99 eur, súkromnému podnikateľovi K. V. - K. škodu vo výške 4043,28 eur, poisťovni D. R., a. s. škodu vo výške 3170,49 eur, poisťovni W., a. s. škodu vo výške 26433 eur;

- obvinený A. G. podľa § 285 písm. a) Tr. por. oslobodený spod obžaloby prokurátora Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky zo 7. mája 2013, č. k. VII/1 Gv 221/11-885, pre skutok v bode 2 obžalobou právne kvalifikovaný ako obzvlášť závažný zločin vydierania podľa § 189 ods. 1, ods. 2. písm. c), ods. 4 písm. c) Tr. zák. s poukazom na § 140 písm. c) Tr. zák.

Dovolací súd považuje za potrebné ďalej zdôrazniť, že v priebehu dovolacieho konania mu boli doručené i **návrhy obvinených H. C.** (podanie z 22. augusta 2018), **C. Š.** (podanie z 9. augusta 2018) a **A. G.** (podanie zo 7. augusta 2018) **na odňatie veci najvyššieho súdu a jej prikázanie inému súdu, založené na tzv. generálnej námietke zaujatosti (smerujúcej voči všetkým sudcom najvyššieho súdu), o ktorých tento v zmysle ustanovenia § 32 ods. 6 Tr. por. nekonal.**

Ak ide o samotný obsah dovolaciemu súdu predložených návrhov podľa § 23 Tr. por. (podania obvinených sú pritom zhodne označené ako „Námietka zaujatosti a návrh na odňatie a prikázanie veci“), v týchto konkrétne vyššie menovaní obvinení zhodne namietali, že tesne pred jeho podaním sa dozvedeli, že v Zbierke č. 3/2018 bolo pod č. 29 publikované nimi napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu. Podľa ich názoru bolo takýmto zverejnením porušené ich právo na spravodlivý súdny proces, ako i právna istota a došlo tým zároveň k prejudikovaniu rozhodnutia o ich mimoriadnom opravnom prostriedku. Poukázali v tejto súvislosti na ustanovenie § 31 Tr. por., ako i jeho výklad - predovšetkým pokiaľ ide o výklad pojmu subjektívna a objektívna nestrannosť. Tiež zdôraznili, že sudcovia sa majú

zdržať takých verejných vyhlásení o očakávanom rozhodnutí vo veci, v ktorej súd koná alebo bude konať, ktoré by mohli vyvolať pochybnosti o objektívnosti a nestrannosti súdneho konania a rozhodnutia.

Záverom uviedli, že nakoľko rozhodovanie na najvyššom súde po vydaní dotknutého (dovolaniami napadnutého) rozhodnutia v Zbierke sa nejaví byť objektívne, navrhujú, aby boli všetci sudcovia tohto súdu vylúčení z rozhodovania o ich mimoriadnom opravnom prostriedku a aby bola ich vec v zmysle § 23 Tr. por. odňatá najvyššiemu súdu a prikázaná inému súdu toho istého druhu a stupňa (len na okraj možno poznamenať, že z podania C. Š. vyplýva, že tento namieta z vyššie uvedeného dôvodu „iba“ sudcov trestnoprávneho kolégia najvyššieho súdu, avšak rovnako navrhuje postup podľa § 23 Tr. por.)

Na odôvodnenie postupu dovolacieho súdu treba potom v prvom rade uviesť, že **ak sa v zmysle § 32 ods. 6 Tr. por. nekoná o námietke zaujatosti (o. i.) z toho dôvodu, že táto je založená na iných dôvodoch ako dôvodoch podľa § 31, tak potom sa nekoná ani o návrhu na odňatie veci, založenom len na takejto (tzv. generálnej) námietke zaujatosti, a to s použitím argumentu od menšieho k väčšiemu (*a minori ad maius*).**

Navyše ale zároveň tiež platí, že **samotný inštitút odňatia veci podľa § 23 Tr. por. je vo vzťahu k najvyššiemu súdu fakticky nepoužiteľný**, ako na to napokon už aj bolo poukazované v jeho skoršej rozhodovacej činnosti (viď napr. uznesenie z 20. augusta 2018, sp. zn. 6 Tost 26/2018; tiež obdobne uznesenie z 29. novembra 2018, sp. zn. 5 Tost 50/2018, a na to bezprostredne nadväzujúce „odobrujúce“ uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky z 24. apríla 2019, sp. zn. I. ÚS 160/2019).

Podľa § 23 ods. 1 Tr. por. z dôležitých dôvodov môže byť vec príslušnému súdu odňatá a prikázaná inému súdu toho istého druhu a stupňa; o odňatí a prikázaní rozhoduje súd, ktorý je obom súdom najbližšie spoločne nadriadený.

Aplikácia predmetného ustanovenia v prípade, ak o veci má rozhodovať najvyšší súd, nie je možná, nakoľko ustanovením § 23 Tr. por. sa možno domáhať len zmeny miestnej (a nie vecnej či funkčnej) príslušnosti. Najvyšší súd ako vrcholný orgán výkonu (všeobecného) súdnictva však nemá v tomto smere „alternujúci súd“, pričom zároveň v rámci hierarchie súdov v Slovenskej republike ani neexistuje súd, ktorý by o návrhu na odňatie veci najvyššiemu súdu a jej prikázanie inému (tiež neexistujúcemu) súdu bol oprávnený rozhodovať.

Pokiaľ ide o bližšie vecné zdôvodnenie postupu podľa § 32 ods. 6 Tr. por., v súlade s ktorým sa o. i. nekoná o námietke zaujatosti strany založenej na iných, než zákonom (v § 31) predvídaných dôvodoch, k tomu potom dovolací súd predovšetkým uvádza, že **samotné hlasovanie sudcov najvyššieho súdu na zasadnutí kolégia, resp. pléna o určitej právno-aplikačnej (v posudzovanej veci presnejšie právno-kvalifikačnej) otázke nie je dôvodom na ich vylúčenie, a to či už vo veci, v ktorej bol po jej právoplatnom skončení podaný mimoriadny opravný prostriedok (ako je tomu v danom prípade), alebo aj prípadne v inej veci, ktorej sa zovšeobecňujúce závery prijaté na príslušnom zasadnutí bezprostredne dotýkajú**. Ak by platil opak, potom by logicky museli byť vylúčení aj sudcovia, ktorí (by) vyslovili v nejakej veci právny názor na určitú právno-aplikačnú otázku z rozhodovania v iných veciach, v ktorých by sa riešila (druhovo) tá istá otázka. Takéto vylúčenie (tzv. „druhovú diskvalifikáciu“) však zákon nepredpokladá (viď k tomu obdobne i uznesenie najvyššieho súdu z 22. februára 2018, sp. zn. 2 TdoV 1/2018).

„Judikovanie“, resp. teda zovšeobecňovanie na úrovni najvyššieho súdu, ktorý jediný je k takejto činnosti v rámci systému všeobecného súdnictva zo zákona oprávnený, nemožno stotožňovať so samotným rozhodovaním na súde, keď z hlasovania na zasadnutí kolégia či pléna nie sú vylúčení ani sudcovia, ktorí dotknutú vec predtým riešili (boli akokoľvek účastní v procese jej rozhodovania). Navyše tiež platí, že **pre najvyšší súd neexistuje žiadne zákonné obmedzenie pri „zovšeobecňovaní“ v tom zmysle, že by mal tento počkať na prípadné podanie mimoriadneho opravného prostriedku (rozhodnutie o ňom) v dotknutej veci**, keď si treba uvedomiť, že napr. podanie návrhu na povolenie obnovy konania nie je ani žiadnym spôsobom časovo limitované.

S ohľadom na vyššie uvedené zdôvodnenie dotknutých návrhov (podľa § 23 Tr. por.) nedá napokon záverom (len na okraj) dovolaciemu súdu neuviesť na správnu mieru i tú skutočnosť, že obvinenými uvádzaná povinnosť zdržať sa verejného vyslovovania názorov sa týka len vecí, ktoré neboli právoplatne skončené.

B.

Najvyšší súd uznesením z 30. októbra 2019, sp. zn. 2 Ndt 27/2019, o návrhu obvineného F. N. na odňatie vecí Krajskému súdu v Trnave rozhodol tak, že podľa § 23 ods. 1 Tr. por. trestná vec obvineného F. N. vedená na Krajskom súde v Trnave pod sp. zn. 3Tpo/74/2019 sa tomuto súdu neodníma.

Odôvodnenie:

Na Krajskom súde v Trnave (ďalej tiež „krajský súd“) sa pod sp. zn. 3Tpo/74/2019 vedie konanie o sťažnosti obvineného F. N. proti uzneseniu Okresného súdu Trnava z 1. októbra 2019, sp. zn. 1Tp/63/2019, ktorým bola zamietnutá jeho žiadosť o prepustenie z väzby na slobodu.

Obvinený F. N. písomným podaním z 15. októbra 2019, doručeným krajskému súdu 17. októbra 2019, podal prostredníctvom svojho obhajcu JUDr. Jaroslava Šášika návrh na odňatie predmetnej veci Okresnému súdu Trnava, Krajskému súdu v Trnave a jej prikázanie inému súdu, na ktorom bude zaručené dodržiavanie pravidiel riadneho a zákonného rozhodovania. Podaný návrh obvinený odôvodnil dôležitými dôvodmi spočívajúcimi v pochybnostiach o zákonnosti jeho obvinenia a legitimity celého jeho väzobného konania.

V rámci tohto podania obvinený F. N. vzniesol aj námietku zaujatosti voči predsedníčke senátu JUDr. Janke Klčovej a členke senátu JUDr. Kataríne Stanislavskej pre ich doterajší spôsob rozhodovania o dvoch predchádzajúcich sťažnostiach obvineného, resp. jeho spoluobvineného A. F. a z toho vyplývajúcu nedôveru vo vzťahu k ich objektivite a nestrannosti. Prvé rozhodnutie krajského súdu v predmetnej veci, ktorým senát pod vedením predsedníčky senátu JUDr. Janky Klčovej zamietol sťažnosť obvineného F. N., ako aj jeho spoluobvineného A. F. proti uzneseniu okresného súdu o ich vzatí do väzby, nespĺňa, podľa názoru obvineného, náležitosti riadneho a zákonného súdneho rozhodnutia, pretože spolu s výrokmi má tri a pol strany. K druhému rozhodnutiu krajského súdu v predmetnej veci, ktorým senát pod vedením predsedníčky senátu JUDr. Kataríny Stanislavskej zamietol sťažnosť obvineného A. F. proti uzneseniu Okresného súdu Trnava, ktorým bola zamietnutá jeho žiadosť o prepustenie z väzby na slobodu, obvinený F. N. uviedol, že krajský súd nereagoval na výhrady obhajoby a nerešpektoval základné princípy zákonného konania, čím došlo k vážnemu

porušení pravidiel spravodlivého a objektívneho súdneho rozhodovania. Sťažnostné námietky obhajoby týkajúce sa skutočnosti, že sudca pre prípravné konanie mal už dopredu pripravené zamietajúce rozhodnutie, pri rozhodovaní o žiadosti o prepustenie nevychádzal z priameho uplatnenia čl. 5 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „Dohovor“) a že v predmetnom konaní dochádza k vážnym a ničím neodôvodneným priet'ahom v konaní, krajský súd v celom rozsahu odmietol, pričom sa stotožnil s postupom sudcu pre prípravné konanie.

Podľa názoru obvineného JUDr. Janka Klčová a JUDr. Katarína Stanislavská akceptovali vážne porušenia zákona, ku ktorým došlo zo strany orgánov činných v trestnom konaní a prehliadli a ignorovali závažné procesné chyby a nedostatky v postupe a rozhodovaní sudcu pre prípravné konanie.

Celé doterajšie rozhodovanie na okresnom i krajskom súde obvineného utvrdilo v presvedčení, že sa len veľmi ťažko niekedy domôže spravodlivosti, pokiaľ budú o jeho trestnej veci rozhodovať stále tí istí sudcovia, ktorí nepristupujú k posúdeniu jeho prípadu objektívne a nestranne, ale sú voči nemu zaujatí. Výhrady obvineného o neobjektívnom a zaujatom rozhodovaní tak v súčasnosti neplatia len pre rozhodovanie sudcu pre prípravné konanie, ale aj vo vzťahu k namietaným sudkyňiam odvolacieho súdu. Pri rozhodovaní v predmetnej veci totiž podľa obvineného nepostupujú v zmysle Dohovoru, Ústavy Slovenskej republiky ani v súlade s jeho procesným právom, nedodržiavajú zásadu rovnosti a neprípustne napomáhajú orgánom činným v trestnom konaní, ktorých nečinnosť a priet'ahy v konaní prehliadajú a tolerujú aj ich vážne zlyhania pri vykonávaní úkonov trestného konania.

V podstate z týchto dôvodov obvinený pre prípad, že nedôjde k vylúčeniu oboch menovaných sudkýň krajského súdu, navrhol, aby jeho vec bola odňatá Okresnému súdu Trnava a Krajskému súdu v Trnave a delegovaná inému zákonnému súdu, na ktorom bude zaručené dodržiavanie pravidiel riadneho a zákonného rozhodovania.

Na neverejnom zasadnutí krajského súdu konanom 17. októbra 2019 senát 3To po oboznámení sa s obsahom námietky zaujatosti dospel k záveru, že táto sa týka procesného postupu sudkýň tohto senátu JUDr. Janky Klčovej a JUDr. Kataríny Stanislavskej pri predchádzajúcich rozhodnutiach o väzbe v predmetnej trestnej veci a teda nie je daný dôvod na postup podľa § 32 ods. 3 Tr. por. Zároveň vyslovil názor, že vzhľadom na to, že procesne nespôsobilá námietka zaujatosti je spojená s návrhom na odňatie a prikázanie veci podľa § 23 ods. 1 Tr. por., predloží spis Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky na rozhodnutie o tomto návrhu.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd najbližšie spoločne nadriadený Krajskému súdu v Trnave a inému krajskému súdu, ktorému by podľa návrhu obvineného F. N. mala byť jeho trestná vec prikázaná, preskúmal tento návrh ako i predložený spisový materiál a dospel k záveru, že v posudzovanej veci niet dôležitého dôvodu na jej odňatie Krajskému súdu v Trnave.

Podľa § 23 ods. 1 Tr. por. z dôležitých dôvodov môže byť vec príslušnému súdu odňatá a prikázaná inému súdu toho istého druhu a stupňa; o odňatí a prikázaní rozhoduje súd, ktorý je obom súdom najbližšie spoločne nadriadený.

Úvodom najvyšší súd vo všeobecnej rovine pripomína, že odňatie veci príslušnému súdu a jej prikázanie inému (inak miestne nepríslušnému) súdu je opatrením výnimočným, pretože predstavuje prielom do Ústavou Slovenskej republiky garantovaného práva, že nikto nemôže byť odňatý jeho

zákonnému sudcovi (čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky). Hoci zákon v citovanom ustanovení bližšie nevymedzuje dôležité dôvody odôvodňujúce delegáciu veci, pri ich posúdení, aj so zreteľom na vyššie uvedený ústavný princíp zákonného sudcu, je nutné vychádzať z toho, či na miestne príslušnom súde možno zabezpečiť dodržanie základných zásad trestného konania a vylúčiť akékoľvek opodstatnené pochybnosti o nestrannosti súdu.

Obvinený F. N. svoj návrh na odňatie a prikázanie veci odôvodnil spochybnením zákonnosti jeho obvinenia a legitimacy jeho väzobného konania spolu s namietaným nedodržiavaním pravidiel riadneho a zákonného rozhodovania. Neuviedol však žiadne ďalšie konkrétne skutočnosti preukazujúce uvedené tvrdenia vo vzťahu ku všetkým sudcom krajského súdu. Výhrady v tomto smere prezentoval len vo vzťahu k dvom sudkyňiam krajského súdu v rámci podanej námietky zaujatosti, a to voči predsedníčke senátu JUDr. Janke Klčovej a členke senátu JUDr. Kataríne Stanislavskej. V nadväznosti na uvedené dáva najvyšší súd do pozornosti, že dôležitým dôvodom, na základe ktorého je možné odňať vec príslušnému súde a prikázať ju inému súde, je len vylúčenie všetkých sudcov príslušného súdu z rozhodovania (primerane pozri rozhodnutie zverejnené v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. 101/2000). Na takéto rozhodnutie by teda nepostačovalo, ak by aj boli dané dôvody vylúčenia uvedené v § 31 ods. 1 Tr. por. len u niektorých sudcov príslušného súdu. Z vyjadrení členov senátu 3To, nachádzajúcim sa na č. l. 84 spisu, ako aj z vyjadrení ostatných sudcov trestnoprávneho kolégia krajského súdu, nachádzajúcich sa na č. l. 85 – 90 spisu, pritom vyplýva, že títo sa necítia byť vo veci obvineného F. N. zaujatí, keďže nemajú k nemu, k ostatným stranám a ani k veci žiaden vzťah odôvodňujúci ich vylúčenie. Obvinený pritom v tomto smere nepredložil žiaden dôkaz o opaku. Za taký nemožno v žiadnom prípade považovať jeho námietky voči rozhodovaniu JUDr. Janky Klčovej a JUDr. Kataríny Stanislavskej o jeho predchádzajúcej sťažnosti, resp. o sťažnosti jeho spoluobvineného. Takéto námietky, ktoré pramenia výlučne z jeho nespokojnosti s predchádzajúcimi rozhodnutiami o jeho väzbe, totiž nezodpovedajú žiadnemu zo zákonom predpokladaných dôvodov vylúčenia uvedených § 31 Tr. por. Aj s poukazom na § 32 ods. 6 Tr. por. tak nemôžu byť dôvodom ani na vyslovenie zaujatosti toho-ktorého sudcu (a už vôbec nie na konštatovanie zaujatosti všetkých sudcov krajského súdu) a teda nemôžu byť ani dôvodom na odňatie veci príslušnému krajskému súde.

Z uvedeného je zrejmé, že v preskúmvanej veci nie je daný žiaden dôležitý dôvod na jej odňatie krajskému súde a preto najvyšší súd návrhu obvineného F. N. nevyhovel. Pre úplnosť sa žiada dodať, že o návrhu obvineného na odňatie predmetnej veci Okresnému súde Trnava nemohol najvyšší súd rozhodovať, keďže na tomto súde sa v súčasnosti o tejto trestnej veci už nekoná (sudca pre prípravné konanie Okresného súdu Trnava v predmetnej veci rozhodol uznesením z 1. októbra 2019, sp. zn. 1Tp/63/2019, a 8. októbra 2019 ju predložil krajskému súde na rozhodnutie o sťažnosti obvineného).

C.

Najvyšší súd uznesením z 19. novembra 2020, sp. zn. 1 Ndt 19/2020, o návrhu odsúdeného E. R. na odňatie veci Okresnému súde Nové Zámky a Krajskému súde v Nitre a jej prikázanie inému súde toho istého druhu stupňa rozhodol tak, že podľa § 23 ods. 1 Trestného poriadku trestnú vec odsúdeného E. R. vedenú na Okresnom súde Nové Zámky pod sp. zn. 4Nt/19/2020, Okresnému súde Nové Zámky neodníma.

Z odôvodnenia:

Na Okresnom súde Nové Zámky sa vedie pod sp. zn. 4Nt/19/2020, konanie o návrhu na povolenie obnovy konania v trestnej veci odsúdeného E. R. na podklade ním podaného návrhu na povolenie obnovy konania.

V označenej trestnej veci bol na 15. októbra 2020 určený termín verejného zasadnutia, v rámci ktorého predstúpil po udelení slova predsedom senátu odsúdený, a uviedol nasledovné:

„Podávam žiadosť o odňatie veci tunajšiemu súdu a žiadam o jej prikázanie hoci ktorému inému okresnému súdu mimo územnej pôsobnosti Krajského súdu v Nitre a prikázanie tejto veci inému krajskému súdu. Svoju žiadosť odôvodňujem tým, že každý jeden môj návrh na povolenie obnovy konania bol zamietnutý. Všetky moje návrhy na doplnenie dokazovania boli tiež zamietnuté, a preto sa domnievam, že celý Okresný súd Nové Zámky je voči mojej osobe zaujatý, a preto žiadam odňať túto vec Okresnému súdu Nové Zámky a prikázať ju inému okresnému súdu mimo pôsobnosti Krajského súdu v Nitre, teda mimo kraj Nitra. Je mi úplne jedno, ktorý okresný súd by po odňatí tejto veci Okresnému súdu Nové Zámky o nej rozhodoval, avšak mimo Nitrianskeho kraja. Súčasne samozrejme žiadam aj o odňatie veci aj Krajskému súdu v Nitre a prikázanie inému krajskému súdu" (č. 1. 27 spisu).

V nadväznosti na uvedené okresný súd predložil 2. novembra 2020 návrh odsúdeného na odňatie veci spolu so spisom a vyjadreniami sudcov okresného súdu Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky na rozhodnutie podľa § 23 Trestného poriadku. Sudcovia vo vyjadreniach zhodne uviedli, že odsúdeného nepoznajú, nemajú žiadny pomer k prejednávanej veci a nie sú im známe iné skutočnosti, ktoré by mohli vzbudiť pochybnosti o ich nezaujatosti v zmysle § 31 ods. 1 Trestného poriadku (č. 1. 32 a nasl. spisu).

Najvyšší súd Slovenskej republiky preskúmal podaný návrh ako aj predložený spis a dospel k záveru, že nie sú dané dôležité dôvody na odňatie predmetnej veci z jurisdikcie Okresného súdu Nové Zámky ani Krajského súdu v Nitre z nasledovných dôvodov:

Podľa § 23 ods. 1 Trestného poriadku z dôležitých dôvodov môže byť vec príslušnému súdu odňatá a prikázaná inému súdu toho istého druhu a stupňa; o odňatí a prikázaní rozhoduje súd, ktorý je obom súdom najbližšie spoločne nadriadený.

Podľa článku 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky „Nikoho nemožno odňať jeho zákonnému sudcovi. Príslušnosť súdu ustanovuje zákon". Účelom práva priznaného podľa citovaného ústavného článku je zabezpečiť občanovi, aby o jeho veci konal sudca ako predstaviteľ tej zložky súdnej moci, ktorá má právomoc vo veci konať a aby konal a rozhodoval sudca zo súdu, ktorý je vecne a miestne príslušný. Ústava Slovenskej republiky v čl. 48 ods. 1 poskytuje každému, a teda aj obvinenému „právo nebyť odňatý zákonnému sudcovi".

Na rozhodnutie o odňatí veci vecne a miestne príslušnému súdu a jej prikázanie na ďalšie konanie inému súdu toho istého druhu a stupňa podľa § 23 Trestného poriadku musia vždy existovať **dôležité dôvody**, ktoré svojím významom a závažnosťou odôvodňujú výnimku z ústavnej maximy - „práva nebyť odňatý zákonnému sudcovi".

Medzi dôležité dôvody okrem iného nepochybne patrí aj požiadavka zabezpečenia spravodlivého procesu vykonaného nestranným sudcom, či sudcami (senátom). Zárukou, že vo veci bude konať nestranný sudca poskytuje obvinenému **článok 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky**,

podľa ktorého: „Každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky". Z tohto článku okrem práva na určitú kvalitu spravodlivého procesu vyplýva aj „právo na nestranného sudcu".

Nestrannosťou treba rozumieť absenciu predsudkov (zakorenených úsudkov, či názorov, ktoré nie sú založené na spoľahlivom poznaní, ale na púhom predpoklade) alebo predpojatosti (subjektivizme, neobjektivite, straníckosti). Nestrannosť je potrebné skúmať z dvoch hľadísk, a to zo subjektívneho hľadiska nestrannosti, čo znamená, že je potrebné zistiť osobné presvedčenie sudcu prejednávajúceho prípad a z objektívneho hľadiska nestrannosti, t. j. je potrebné zistiť, či sú poskytnuté dostatočné záruky pre vylúčenie akejkoľvek pochybnosti v danom smere. V prípade subjektívneho hľadiska nestrannosti sa nestrannosť sudcu prezumuje až do predloženia dôkazu o opaku (Piersach v. Belgicko - rozsudok EŠLP z 1. októbra 1982). Objektívna nestrannosť sa posudzuje podľa vonkajších objektívnych skutočností. Platí tzv. teória zdania, podľa ktorej nestačí, že sudca je subjektívne nestranný, ale musí sa ako taký objektívne javiť v očiach strán. Objektívne hľadisko je založené na existencii dostatočných záruk pre vylúčenie akejkoľvek legitímnej pochybnosti o zaujatosti sudcu. Spravodlivosť nielenže má byť vykonaná, ona sa musí aj javiť, že je vykonaná (Delcourt v. Belgicko - rozsudok EŠLP zo 17. januára 1970, Saraiva de Carvalho v. Portugalsko - rozsudok z roku 1994).

V prípade ak sa vecnými a relevantnými argumentmi nepreukáže absencia predsudkov alebo predpojatosti procesne činných sudcov, v tomto prípade namietaných všetkých sudcov Okresného súdu Nové Zámky a Krajského súdu v Nitre, potom nie je možné vysloviť, že sú u nich dané predpoklady na zaujaté konanie a rozhodovanie, a tým existencia dôvodu či dôvodov na ich vylúčenie.

Z obsahu návrhu podaného odsúdeným je zrejmé, že tento v podstate výlučne **namieta procesný postup a rozhodovacia činnosť okresného súdu**. Nesprávnosť takto vymedzeného procesného postupu pritom zrejme odvodzuje od skutočnosti, že bezprostredne pred jeho prednesom bolo predsedom senátu vyhlásené uznesenie, ktorým podľa § 298 Trestného poriadku s poukazom na § 272 ods. 3 Trestného poriadku súd odmietol vykonať dôkaz navrhnutý odsúdeným - výsluch odsúdeného na polygrafe (detektore lži), nakoľko tento dôkaz nepovažoval za potrebné vykonať.

S odkazom na uvedené je potrebné uviesť, že odsúdený môže takúto námietku kvalifikovane namietat len prostredníctvom podania riadneho alebo mimoriadneho opravného prostriedku. V prípade, ak by zákonodarca predpokladal opak, neformuloval by ustanovenie § 32 ods. 6 Trestného poriadku tým spôsobom, ako je *de lege lata* jeho obsah konkrétne vymedzený.

Podľa § 23 ods. 1 Trestného poriadku **z dôležitých dôvodov** môže byť vec príslušnému súdu odňatá a prikázaná inému súdu toho istého druhu a stupňa; o odňatí a prikázaní rozhoduje súd, ktorý je obom súdom najbližšie spoločne nadriadený.

Dôležitým dôvodom podľa § 23 ods. 1 Trestného poriadku je najmä:

- **vylúčenie všetkých sudcov daného súdu z rozhodovania,**
- uskutočnenie spoločného konania, ak boli podané obžaloby na toho istého obžalovaného na rôznych súdoch,

- poškodeným alebo blízkou osobou vo vzťahu k obžalovanému je sudca alebo iný zamestnanec súdu, na ktorom bola podaná obžaloba,
- väčšina svedkov, ktorých treba v súdnom konaní vypočuť, má bydlisko v obvode iného vzdialeného súdu, čím v prípade delegácie dôjde k urýchleniu konania a zhospodárneniu konania (hospodárnosť konania sa posudzuje len z hľadiska výdavkov štátu); v tomto prípade však nemožno len mechanicky porovnávať počet svedkov bývajúcich v obvode iných súdov (rovnako ani porovnávať počet skutkov) a hľadisko hospodárnosti nemožno nadradiť požiadavke náležitého zistenia skutkového stavu a ostatným zásadám trestného konania.

Dôležitým dôvodom nie je skutočnosť, že obžalovaný má bydlisko, alebo sa zdržiava v obvode iného súdu. K tomu musí pristúpiť iná dôležitá okolnosť (napr. to vyžaduje dôkazná situácia alebo obžalovanému v účasti na konaní pred súdom, ktorý je značne vzdialený od jeho bydliska, zabráňuje vysoký vek alebo iná obdobná skutočnosť).

V konaní proti mladistvému má postup podľa § 341 Trestného poriadku pred postupom podľa § 23 Trestného poriadku, avšak postup podľa § 23 Trestného poriadku prichádza do úvahy pri spoločnom konaní proti mladistvému a osobe staršej ako osemnásť rokov podľa § 342 Trestného poriadku.

Podľa § 31 ods. 1 Trestného poriadku z vykonávania úkonov trestného konania je vylúčený sudca alebo prísediaci sudca, prokurátor, policajt, probačný a mediačný úradník, vyšší súdny úradník, súdny tajomník, asistent prokurátora a zapisovateľ, u ktorého možno mať pochybnosť o nezáujatosti pre jeho pomer k prejednávanej veci alebo k osobám, ktorých sa úkon priamo týka, k obhajcovi, zákonnému zástupcovi, splnomocnencom alebo pre pomer k inému orgánu činnému v tomto konaní.

Podľa § 31 ods. 5 Trestného poriadku námietku zaujatosti je strana povinná vzniesť **bez meškania**, len čo sa dozvedela o dôvodoch vylúčenia. Úkon, ktorý vykonala vylúčená osoba, nemôže byť podkladom na rozhodnutie v trestnom konaní s výnimkou neodkladného alebo neopakovateľného úkonu.

Podľa § 32 ods. 6 Trestného poriadku o námietke zaujatosti strany, ktorá je založená na tých istých dôvodoch, pre ktoré už raz bolo o takej námietke rozhodnuté, alebo ktorá nebola vznesená bezodkladne podľa § 31 ods. 5, alebo ak je dôvodom námietky len procesný postup orgánov činných v trestnom konaní alebo súdu v konaní, **sa nekoná**; to platí aj o námietke, ktorá je založená na iných dôvodoch ako dôvodoch podľa § 31.

Najvyšší súd v nadväznosti na uvedené konštatuje:

Ustanovením § 32 ods. 6 Trestného poriadku sa v záujme zamedzenia špekulatívneho vznášania námietok zaujatosti stranami určujú prísnejšie pravidlá pre vznášanie námietok zaujatosti. In concreto ide o prípady, ak je dôvodom námietky len procesný postup nielen orgánu činného v trestnom konaní, ale rovnako tak súdu.

K tomu je potrebné doplniť, že § 32 ods. 6 Trestného poriadku treba vykladať tak, že príslušný orgán o vznesenej námietke takejto povahy nevydáva žiadne rozhodnutie; túto skutočnosť je však nevyhnutné procesne zachytiť (napr. záznamom do zápisnice o hlavnom pojednávaní alebo zápisnice do výsluchu obvineného) tak, aby bolo zrejmé, že námietka zaujatosti nezostala nepovšimnutá.

V tejto súvislosti najvyšší súd nevidí logickú prekážku v tom, aby ustanovenie § 32 ods. 6 Trestného poriadku nebolo možné per analogiam uplatniť aj vo vzťahu k § 23 ods. 1 Trestného poriadku v spojení s § 31 ods. 1 a nasl. Trestného poriadku. Obe citované ustanovenia Trestného poriadku totiž upravujú totožnú oblasť právnej úpravy, ktorou je otázka zaujatosti zákonného sudcu. Ak § 32 ods. 6 Trestného poriadku významovo bráni vznášaniu neodôvodnených námietok zaujatosti za účelom zabránenia obštrukciám pri vykonávaní procesných úkonov podľa Trestného poriadku s tým dôsledkom, že o nich súd vôbec nekoná, použitím teleologického výkladu (výkladom prostredníctvom optiky účelu a zmyslu právnej normy) neexistuje rozumný dôvod, aby ustanovenie § 32 ods. 6 Trestného poriadku nebolo možné analogicky použiť aj v konaní o návrhu na odňatie a prikázanie veci podľa § 23 ods. 1 Trestného poriadku. Takáto aplikácia prostredníctvom analógie umožní vo veci plynulo konať a eliminovať prípadné obštrukčné konania zo strany osôb podávajúcich príslušný návrh, pričom zároveň nemožno dospieť k záveru, že by takýto výklad bol vo vzťahu k právam osoby, proti ktorej sa vedie trestné konanie neprimerane reštriktívny.

Už skoršia judikatúra uzatvorila, že pri úvahách, či sú v konkrétnom prípade dané **dôležité dôvody** pre odňatie a prikázanie veci postupom podľa § 23 a nasl. Trestného poriadku, treba hodnotiť všetky okolnosti odôvodňujúce takýto postup vo vzájomnej súvislosti (R 6/1996), pričom pod dôležitými dôvodmi treba rozumieť predovšetkým také okolnosti, ktoré zabezpečujú nestrannosť a objektivitu súdneho konania ako hlavný predpoklad spravodlivého rozhodnutia (R 80/2001).

Z uvedeného možno vyvodiť záver, že pri posúdení návrhu na odňatie a prikázanie veci je podľa názoru najvyššieho súdu rozumné a správne aplikovať príslušné **negatívne** vymedzené ustanovenie § 32 ods. 6 Trestného poriadku, ktoré bráni vznášaniu špekulatívnych a obštrukčných námietok zaujatosti, s ktorými Trestný poriadok nespája žiaden procesnoprávny efekt.

Ak Trestný poriadok explicitne neguje vplyv takejto námietky na ďalší priebeh trestného konania tak, ako je uvedené v § 32 ods. 6 Trestného poriadku – inak povedané, nepriznáva námietke zaujatosti vznesenej rýdzo s poukazom na procesný postup súdu žiaden právny účinok – nemožno hovoriť ani o akomkoľvek vzťahu medzi návrhom opretom výlučne o skorší procesný postup súdov a naplnením predpokladu existencie **dôležitých dôvodov** podľa § 23 ods. 1 Trestného poriadku. Opačný výklad by predstavoval pomerne samoúčelné obmedzenie § 32 ods. 6 Trestného poriadku spočívajúci v absurdnom dôsledku: nemožnosti podať námietku zaujatosti podľa § 31 ods. 3 Trestného poriadku s poukazom na znenie § 32 ods. 6 Trestného poriadku za súčasnej možnosti podať návrh na odňatie a prikázanie veci podľa § 23 ods. 1 Trestného poriadku s poukazom na procesný postup súdu dôvodiac (hoci aj nepriamo) naplnením dôležitých dôvodov.

Zároveň je potrebné poukázať aj na znenie § 32 ods. 6 veta za bodkočiarkou Trestného poriadku, ktorý ustanovuje orgánu činnému v trestnom konaní alebo súdu povinnosť nekonať o takej námietke zaujatosti, ktorá je založená na iných dôvodoch než dôvodoch podľa § 31 ods. 1 Trestného poriadku.

Najvyšší súd konštatuje:

V prípade, ak má byť dôležitým dôvodom na odňatie veci príslušnému súdu len vylúčenie všetkých sudcov tohto súdu z rozhodovania, stáva sa procesný postup predpokladaný v konaní o vznesenej námietke podľa § 31 a § 32 Trestného poriadku neoddeliteľnou a integračnou súčasťou konania o návrhu na odňatie veci podľa § 23 ods. 1 Trestného poriadku. Bez konečného vyriešenia otázky či sú, alebo nie sú vylúčení všetci sudcovia dotknutého súdu

z konania a rozhodovania vo veci nie je totiž možné rozhodnúť podľa § 23 ods. 1 Trestného poriadku. S ohľadom na to musia byť v konaní podľa § 23 ods. 1 Trestného poriadku brané do úvahy a zohľadnené všetky zákonné podmienky vyplývajúce z ustanovení § 31 a § 32 Trestného poriadku.

Preto ak je oprávnenou osobou podaný návrh na odňatie a prikázanie veci podľa § 23 ods. 1 Trestného poriadku a je odôvodnený len procesným postupom orgánov činných v trestnom konaní alebo súdu v konaní, o ktorom sa v zmysle § 32 ods. 6 Trestného poriadku nekoná, nie je logicky a ani právne udržateľné rozhodovať o takomto návrhu podľa § 23 ods. 1 Trestného poriadku, ak rozhodovanie z materiálneho hľadiska o tom istom je v zmysle ustanovenia § 32 ods. 6 Trestného poriadku vylúčené – neprípustné.

V takom prípade sa o návrhu na odňatie veci nekoná (per analogiam) z dôvodov uvedených v ustanovení § 32 ods. 6 Trestného poriadku a dotknutý súd nevydáva o tom žiadne rozhodnutie. Je však nevyhnutné túto skutočnosť procesne zaznamenať (napr. záznamom do zápisnice o hlavnom pojednávaní alebo verejnom zasadnutí) tak, aby bolo zrejmé, že návrh nezostal nepovšimnutý.

Ak by najvyšší súd prijal opačný záver než ten, ktorý je vyjadrený vyššie, de facto by umožnil oprávneným subjektom účelovo a obštrukčne obchádzať riadny postup predpokladaný v konaní o vznesenej námietke podľa § 31 a § 32 Trestného poriadku, ktorý ale je, ako je zrejmé neoddeliteľnou súčasťou konania o návrhu na odňatie veci podľa § 23 Trestného poriadku, ak má byť dôležitým dôvodom na odňatie veci práve vylúčenie všetkých sudcov dotknutého súdu.

Najvyšší súd po vyhodnotení všetkých okolností prípadu konštatuje, že neexistujú žiadne také skutočnosti, ktoré by odôvodňovali obavu zo zaujatého konania a rozhodovania sudcov označených súdov v trestnej veci odsúdeného a nezistil ani žiadne skutočnosti, čo i len okrajovo naznačujúce absenciu nestrannosti a predpojatosti týchto sudcov. Len predpokladaný subjektívny názor odsúdeného o možnom narušení objektivity rozhodovania súdu bez priliehavých relevantných argumentov, nemôže byť dôvodom na vylúčenie sudcov z konania tak, ako to predpokladá ustanovenie § 31 ods. 1 Trestného poriadku, a teda ani dôležitým dôvodom na odňatie veci; nieto, ak táto, ako je naostatok podrobne uvedené vyššie, namieta takmer bezvýnimočne len procesný postup dotknutých orgánov. Z toho dôvodu nebolo v predmetnej veci potrebné predložiť spolu s návrhom odsúdeného aj vyjadrenia sudcov Krajského súdu v Nitre, nakoľko návrh odsúdeného sa opieral výslovne len o procesný postup okresného súdu.

Z uvedeného vyplýva, že návrh odsúdeného na odňatie veci spolu s vyššie vyjadrenými konštatovaniami predpokladajúcimi predpojatosť sudcov oboch označených súdov nemá charakter zodpovedajúci podmienkam podľa § 31 a nasl. Trestného poriadku. Takýto stav vylučuje možnosť úvah o odňatí veci okresnému súdu za jej súčasného prikázania inému súdu toho istého druhu a stupňa (okresnému súdu) mimo územný obvod Krajského súdu v Nitre pre to, že by sudcovia pôsobiaci na príslušných súdoch boli vylúčení z vykonávania úkonov v trestnej veci odsúdeného.

So zreteľom na **neexistenciu dôležitého dôvodu** na odňatie veci v **podobe vylúčenia** všetkých sudcov Okresného súdu Nové Zámky a Krajského súdu v Nitre a nezistenie iných dôležitých dôvodov na odňatie veci nebolo možné vyhovieť návrhu odsúdeného, pretože, ak by sa tak stalo, došlo by k porušeniu jeho práva na zákonného sudcu a práva na prerokovanie veci nestranným súdom.

Na podklade vyššie vyjadrených právnych úvah rozhodol najvyšší súd tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia.

V súlade s § 22 ods. 2 zákona o súdoch sa z oslovených subjektov, ktoré odpovedali, vyslovili za alternatívu A.: Generálna prokuratúra Slovenskej republiky, Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, krajské sudy v Bratislave, Košiciach, Nitre a Prešove, Slovenská advokátska komora, Právnická fakulta Univerzity Komenského v Bratislave, Fakulta práva Paneurópskej vysokej školy, Právnická fakulta Trnavskej univerzity v Trnave, Právnická fakulta Univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach a Akadémia Policajného zboru v Bratislave; za alternatívu B.: Krajský súd v Žiline a Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky; za alternatívu C: Krajský súd v Banskej Bystrici a Špecializovaný trestný súd. Z týchto pripomienok a z rozpravy na rokovaní trestnoprávneho kolégia najvyššieho súdu vyplynulo:

Odňatie veci príslušnému súdu a jej prikázanie inému (inak miestne nepríslušnému) súdu podľa § 23 ods. 1 Trestného poriadku je opatrením výnimočným, pretože predstavuje prielom do Ústavou Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) garantovaného práva nebyť odňatý zákonnému sudcovi (čl. 48 ods. 1 ústavy). Hoci zákon v uvedenom ustanovení bližšie nevymedzuje dôležité dôvody odôvodňujúce delegáciu veci, pri ich posúdení je nutné vychádzať z toho, či na miestne príslušnom súde možno zabezpečiť všetky atribúty spravodlivého súdneho konania (pozri tiež R 80/2001).

Medzi dôležité dôvody na odňatie a prikázanie veci podľa § 23 Trestného poriadku patrí aj vylúčenie všetkých dotknutých sudcov príslušného súdu z vykonávania úkonov trestného konania, keďže prejednanie veci nestranným súdom je *conditio sine qua non* spravodlivého súdneho procesu [čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“)].

Ak je návrh strany trestného konania na odňatie a prikázanie veci založený na tvrdení o vylúčení všetkých dotknutých sudcov príslušného súdu, integrálnou súčasťou rozhodovania o takomto návrhu je aj ustanovenie § 31 Trestného poriadku, ktoré taxatívne upravuje dôvody vylúčenia, a v nadväznosti naň tiež ustanovenie § 32 ods. 6 veta za bodkočiarkou Trestného poriadku, ktoré stanovuje, že o námietke zaujatosti, ktorá je založená na iných dôvodoch, ako dôvodoch podľa § 31 Trestného poriadku, sa nekoná (čo zahŕňa aj námietku opierajúcu sa len o procesný postup súdu, ktorý sám osebe spravidla žiadny z pomerov uvedených v § 31 ods. 1 Trestného poriadku nezakladá).

Rozhodujúcou je v tomto prípade existencia niektorého z dôvodov vylúčenia podľa § 31 Trestného poriadku, ktorý musí byť daný u všetkých sudcov príslušného súdu, resp. v prípade krajského súdu u všetkých sudcov dotknutého kolégia, keďže požiadavka ich špecializácie je v zákone osobitne zdôraznená (§ 17 ods. 1 a § 51a zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov).

Z uvedeného zároveň vyplýva, že ak sa podľa § 32 ods. 6 Trestného poriadku o námietke zaujatosti vznesenej voči konkrétnemu sudcovi, ktorá je založená na iných dôvodoch ako dôvodoch podľa § 31 Trestného poriadku, nekoná, a teda takáto námietka nie je spôsobilá vyvolať konanie o vylúčení ani konkrétneho (jednotlivého) sudcu, o to viac nie je potrebné konať ani o návrhu na odňatie a prikázanie veci, ktorý je založený len na takejto procesne neúčinnnej námietke zaujatosti

smerujúcej voči všetkým sudcom príslušného súdu (*argumentum a minori ad maius*). Túto skutočnosť je však nevyhnutné procesne zaznamenať, aby bolo zrejmé, že takýto návrh na odňatie a prikázanie veci nezostal nepovšimnutý. Pokiaľ v takejto situácii predloží príslušný súd návrh na odňatie a prikázanie veci najbližšie spoločne nadriadenému súdu, ten mu ho bez rozhodnutia vráti.

V tejto súvislosti treba pre úplnosť dodať, že ak sa návrh na odňatie a prikázanie veci opiera o tie isté dôvody, o ktorých už bolo rozhodnuté, neuplatní sa postup podľa § 32 ods. 6 Trestného poriadku, keďže táto procesná situácia je osobitne upravená v § 23 ods. 3 veta druhá Trestného poriadku. Pokiaľ ide o dôvod nekonania spočívajúci v tom, že námietka nebola vznesená bezodkladne, ani ten sa v prípade, ak sa návrh na odňatie a prikázanie veci opiera o niektorý z dôvodov vylúčenia podľa § 31 smerujúci voči všetkým sudcom, neuplatní. Pri vzájomnom vyvažovaní základného práva na nestranný súd a základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov, resp. v primeranej lehote (čl. 48 ods. 2 ústavy, čl. 6 ods. 1 dohovoru), ktoré má ustanovenie § 32 ods. 6 Trestného poriadku nekonaním o obštrukčných námietkach zabezpečiť, má vždy prednosť právo na nestranný súd. Rozhodnutie vydané nie nestranným súdom totiž nemôže obstať a vždy musí byť zrušené. Naproti tomu, prípadné porušenie práva na prerokovanie veci v primeranej lehote, resp. bez zbytočných prietáhov nemá priamy dopad na vecnú správnosť konečného rozhodnutia.

Napokon, aplikácia ustanovenia § 23 Trestného poriadku v prípade, keď má o veci rozhodovať najvyšší súd, nie je možná, pretože návrhom na odňatie a prikázanie veci sa možno domáhať len zmeny miestnej (a nie vecnej či funkčnej) príslušnosti. Najvyšší súd ako vrcholný orgán výkonu všeobecného súdnictva v trestných veciach však nemá v tomto smere „alternujúci súd“, pričom v rámci hierarchie súdov v Slovenskej republike ani neexistuje súd, ktorý by o takomto návrhu bol oprávnený rozhodovať.

49.

STANOVISKO

trestnoprávneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo 16. júna 2021, Tpj 38/2021, na zjednotenie výkladu v otázke oprávnenia záujmového združenia občanov a dôveryhodnej osoby ponúkajúcich záruku podľa § 80 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku a inej osoby ako obvineného ponúkajúcej peňažnú záruku podľa § 81 ods. 1 Trestného poriadku podať sťažnosť proti rozhodnutiu o väzbe, ktorým bolo o takýchto zárukách rozhodnuté.

I. Ustanovenie § 5 ods. 2 Trestného poriadku, podľa ktorého záujmové združenie občanov alebo dôveryhodná osoba (ďalej len „dôveryhodná osoba“) môžu navrhnúť, aby väzba obvineného bola nahradená ich zárukou, treba vykladať v súvislosti s ustanoveniami § 72 ods. 1 písm. b) a § 79 ods. 3 veta prvá Trestného poriadku, podľa ktorých právo žiadať o prepustenie z väzby má len obvinený, pričom za takúto žiadosť sa považuje aj žiadosť o nahradenie väzby.

Ponuku dôveryhodnej osoby na prevzatie záruky podľa § 80 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku preto nemožno, bez zodpovedajúcej (hoci aj následne realizovanej) procesnej aktivity obvineného, z ktorej (posudzujúc ju podľa obsahu) vyplýva, že žiada, aby bol prepustený na slobodu, a to pri súčasnom nahradení jeho väzby ponúknutou zárukou, považovať za návrh na vydanie uznesenia, na ktorý ju zákon oprávňuje v zmysle § 186 ods. 1 veta prvá (alternatíva druhá) pred bodkočiarkou Trestného poriadku. Takýmto návrhom je iba žiadosť obvineného o prepustenie z väzby, resp. o jej nahradenie.

Uznesenie, ktorým súd (sudca pre prípravné konanie) rozhodujúci o žiadosti obvineného o nahradenie jeho väzby zárukou dôveryhodnej osoby takúto záruku neprijal, zároveň nemožno považovať ani za uznesenie, ktoré sa dôveryhodnej osoby priamo týka, keďže ním nebolo rozhodnuté o žiadnych jej právach alebo povinnostiach, ale toto sa bezprostredne (priamo) dotýka iba osobnej slobody obvineného. Dôveryhodná osoba tak nie je ani podľa § 186 ods. 1 veta prvá (alternatíva prvá) pred bodkočiarkou Trestného poriadku oprávnená podať proti takémuto uzneseniu sťažnosť a toto jej nie je potrebné ani oznamovať (§ 179 ods. 1 veta prvá Trestného poriadku).

Ak súd (sudca pre prípravné konanie) záruku dôveryhodnej osoby prijme a obvineného ponechá na slobode alebo ho prepustí na slobodu, takéto uznesenie sa síce dôveryhodnej osoby priamo dotýka, pretože na jeho základe je povinná na obvineného pôsobiť (§ 5 ods. 3 Trestného poriadku), ani v tomto prípade však nie je osobou oprávnenou podať sťažnosť, keďže z pohľadu ňou ponúknutej (a súdom prijatej) záruky nemôže dosiahnuť pre obvineného priaznivejšie rozhodnutie, pričom proti rozhodnutiu o väzbe môže podať sťažnosť v neprospech obvineného jedine prokurátor (§ 186 ods. 1 veta prvá za bodkočiarkou Trestného poriadku *a contrario*); takéto uznesenie však treba dôveryhodnej osobe vždy oznámiť [§ 179 ods. 1 veta prvá (alternatíva prvá) pred bodkočiarkou Trestného poriadku].

II. Vyššie uvedené závery platia aj v prípade, ak zloženie peňažnej záruky podľa § 81 ods. 1 veta piata Trestného poriadku ponúkla iná osoba ako obvinený, s tým, že za žiadosť obvineného o takéto nahradenie väzby, ktorá je návrhom na vydanie rozhodnutia podľa § 186 ods. 1 veta prvá (alternatíva druhá) pred bodkočiarkou Trestného poriadku, treba vždy považovať aj jeho (hoci dodatočne udelený) súhlas so zložením peňažnej záruky inou osobou, keďže z neho implicitne vyplýva, že žiada, aby bol prepustený na slobodu.

Ak súd (sudca pre prípravné konanie) peňažnú záruku zloženú inou osobou prijal, je táto osoba vždy oprávnená podať sťažnosť proti uzneseniu, že peňažná záruka pripadá štátu (§ 81 ods. 3, ods. 6 Trestného poriadku), keďže takéto uznesenie sa priamo dotýka jej majetkových práv.

III. Dôveryhodná osoba alebo iná osoba, ktorá ponúkla zloženie peňažnej záruky, je ale oprávnená podať sťažnosť proti rozhodnutiu o väzbe vtedy, ak je zároveň osobou, ktorá podľa § 186 ods. 1 veta druhá, ods. 2 Trestného poriadku môže podať sťažnosť v prospech obvineného, a to z titulu tohto svojho postavenia, nie preto, že ponúkla prevzatie záruky alebo zloženie peňažnej záruky.

Predseda trestnoprávneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) v rámci činnosti podľa § 21 ods. 4 písm. d) zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o súdoch“) zistil výkladové rozdiely v právoplatných rozhodnutiach senátov trestnoprávneho kolégia najvyššieho súdu tak, ako sú prezentované nižšie. Otázka, ktorú bolo potrebné výkladovo riešiť, bola v návrhu stanoviska vymedzená nasledovne:

Osobou oprávnenou podať sťažnosť proti rozhodnutiu o (ne)nahradení väzby obvineného zárukou dôveryhodnej osoby alebo peňažnou zárukou, resp. o jeho ponechaní na slobode [§ 72 ods. 1 písm. a), b), f) Trestného poriadku]:

A. je vždy aj dôveryhodná osoba alebo osoba ponúkajúca peňažnú záruku.

B. je dôveryhodná osoba alebo osoba ponúkajúca peňažnú záruku len vtedy, keď k nahradeniu väzby, resp. k ponechaniu obvineného na slobode došlo.

A.

Najvyšší súd uznesením zo 17. septembra 2020, sp. zn. 1 Tost 20/2020, o. i. o sťažnosti dôveryhodnej osoby JUDr. E. Z. proti uzneseniu Špecializovaného trestného súdu z 11. septembra 2020, sp. zn. 2Tp/4/2020, rozhodol tak, že podľa § 193 ods. 1 písm. c) Tr. por. sa sťažnosť dôveryhodnej osoby JUDr. E. Z. zamietla.

Z o d ô v o d n e n i a :

Sudca pre prípravné konanie Špecializovaného trestného súdu v Pezinku, pracovisko Banská Bystrica, uznesením z 11. septembra 2020, sp. zn. 2Tp/4/2020 (ďalej tiež len „špecializovaný trestný súd“ alebo „prvostupňový súd“) podľa § 79 ods. 3 Tr. por. zamietol žiadosť obvineného K. I. o prepustenie z väzby, pričom lehotu trvania väzby u obvineného podľa § 76 ods. 3 Tr. por. predĺžil do 28. decembra 2020.

Prvostupňový súd týmto rozhodnutím zároveň podľa § 80 ods. 1 písm. a) Tr. por. *per analogiam* s poukazom na čl. 154c ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 5 ods. 3 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd **neprijal ponuku prevzatia záruky** za ďalšie správanie obvineného od JUDr. E. Z.. Podľa § 80 ods. 1 písm. b) Tr. por. *per analogiam* s poukazom na čl. 154c ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 5 ods. 3 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd **neprijal písomný sľub** obvineného. Podľa § 80 ods. 1 písm. c) Tr. por. *per analogiam*

s poukazom na čl. 154c ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 5 ods. 3 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd **nenahradil väzbu obvineného dohľadom probačného a mediačného úradníka** nad obvineným a podľa § 81 ods. 1 Tr. por. **neprijal ani peňažnú záruku** vo výške 50 000 eur, ktorú za obvineného ponúkla zložiť JUDr. E. Z.

Obvinený po porade so svojím obhajcom, ako aj JUDr. E. Z., napadli sťažnosťou uznesenie špecializovaného trestného súdu priamo do zápisnice o výsluchu obvineného dňa 11. septembra 2020 (č. l. 348). Obvinený sám ani prostredníctvom obhajcu nedoručil písomné zdôvodnenie svojej sťažnosti Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky (ďalej len „*najvyšší súd*“ alebo „*sťažostný súd*“) do termínu konania neverejného zasadnutia nariadeného za účelom prejednanía podaných sťažností. Obhajca obvineného bol pritom sudcom pre prípravné konanie výslovne upozornený, že spisový materiál bude nasledujúci pracovný deň, t. j. v pondelok 14. septembra 2020, postúpený najvyššiemu súdu. Ako vyplýva zo spisu (č. l. 361), písomné vyhotovenie napádaného uznesenia bolo stranám (vrátane obvineného a jeho obhajcu) doručené ešte toho istého dňa, a teda 11. septembra 2020.

Predmetná trestná vec bola tunajšiemu súdu predložená na rozhodnutie o podaných sťažnostiach dňa 14. septembra 2020.

Cestou špecializovaného trestného súdu bola dňa 16. septembra 2020 najvyššiemu súdu doručená odôvodnená sťažnosť JUDr. E. Z.

Z obsahu tohto podania je zrejmé, že ním menovaná vyjadruje nesúhlas s III. a VI. výrokom uznesenia prvostupňového súdu, a teda ktorými nebola prijatá jej ponuka prevzatia záruky za ďalšie správanie obvineného ani ponúkaná peňažná záruka za prepustenie obvineného z väzby vo výške 50 000 eur.

Svoju sťažnosť JUDr. E. Z. odôvodnila konkrétne tým, že nakoľko obvinený je druhom jej dcéry a otcom jej vnučiek, ide pre ňu o blízku osobu v pomere obdobnom ako rodinnom, ktorého utrpenú ujmu pociťuje ako vlastnú. Skutočnosť, že obvinený bol vzatý do väzby, ktorá bola predĺžená do 28. decembra 2020, sa jej zvlášť negatívne dotkla. Uviedla, že nakoľko obvineného, jeho rodinu i priateľov a známych dobre pozná a má dostatočné vedomosti o životnom štýle obvineného, jeho názoroch na otázky týkajúce sa spoločenského života, etiky, morálky, spravodlivosti a podobne, vyvstala pre ňu priam povinnosť pomôcť obvinenému pri uplatňovaní jeho ústavných a zákonných práv - brániť jeho základné ľudské hodnoty.

Z popísaného dôvodu JUDr. E. Z., podľa vlastných slov, podaním z 31. júla 2020 už po druhýkrát ponúkla súdu kvalifikovanú záruku, že v prípade prepustenia obvineného z väzby vie zaručiť, že sa nedopustí akéhokoľvek správania, ktorým by maril prebiehajúce vyšetrovanie. Súc na 100% presvedčená, že obvinený by prepustenie z väzby nezneužil, veď „*nie je debil, aby sa dobrovoľne vrátil do zariadenia, o ktorom si „všetci“ farizejsky myslíme a presvedčame sa, že neplní donucovaciu funkciu,*“ ponúkla aj peňažnú záruku vo výške 50 000 eur, ktorá predstavuje štvrtinu jej celoživotných úspor po 30 rokoch vo funkcii sudkyne, čo deklarovala pripojeným majetkovým priznaním za rok 2019. Podľa názoru sťažovateľky už len tá skutočnosť, že zložená zábezpeka by jej bola vrátená až po právoplatnom skončení trestného konania – možno aj po 10 rokoch, zdevalvovaná minimálne o jednu tretinu, je dostatočnou zárukou, že obvinenému verí.

Sudcu pre prípravné konanie to však nepresvedčilo, keďže sa priklonil k chýbajúcim argumentom špeciálneho prokurátora. JUDr. E. Z. v tomto smere spochybnila právne úvahy

špeciálneho prokurátora a poukázala na tvrdenia obhajcu obvineného, podľa ktorého žiadny dôkaz nepreukazuje naplnenie materiálnych podmienok pre vznesenie obvinenia, a teda ani pre väzbu. Osobitne dala na zreteľ nezrovnalosti v odôvodnení napádaného uznesenia na str. 7, kde sa uvádza, že boli zaznamenané overené pokusy (hoci od začiatku sa tvrdilo, že ide o jeden pokus) o kontakty vzbudzujúce vážne podozrenia o deformovaní objektivizácie pravdy zo strany obvinenej (prícom obvineným je osoba mužského pohlavia).

JUDr. E. Z. ďalej na margo odôvodnenia napádaného uznesenia uviedla, že v ňom absentuje pomenovanie špecifik, pre ktoré podľa názoru prvostupňového súdu nie je možné nahradiť väzbu obvineného ponúknutými zárukami.

Podľa sťažovateľky postráda logiku názor, podľa ktorého ňou ponúknutá záruka za ďalšie správanie obvineného nemôže byť považovaná za reálnu, keďže nedokázala (pozitívne) pôsobiť na obvineného pred jeho vzatím do väzby. Z uvedeného totiž vyplýva, že nikdy a v žiadnom prípade nebude možné u nikoho nahradiť väzbu zárukou dôveryhodnej osoby, ak obvinený bol vzatý do väzby a ona svojou činnosťou tomu skôr nezabránila.

JUDr. E. Z. v ďalšej časti svojej sťažnosti podotkla, že u obvineného nejde o človeka súdeného za vraždu, terorizmus, resp. inú brutálnu násilnú trestnú činnosť, ale o človeka s absolútne negatívnou trestnou minulosťou, pričom jeho obvinenie sa má týkať údajného ekonomického skutku, ktorý sa mal stať ešte v roku 2008. Za takejto procesnej situácie podľa jej názoru je možné uvažovať len o symbolickom treste. V prípade obvineného ide o človeka, ktorý vedie riadny usporiadaný život, vzorne sa stará o dve malé deti a svojou prácou môže byť tomuto štátu ešte veľmi prospešný. Postup orgánov činných v trestnom konaní a súdov môže do budúca negatívne ovplyvniť členov jeho rodiny pri formovaní ich postoja k tejto spoločnosti.

Záverom JUDr. E. Z. navrhla, aby najvyšší súd prijal jej ponuku záruky za ďalšie správanie obvineného alebo peňažnú záruku a prepustil obvineného z väzby na slobodu.

Najvyšší súd ako súd sťažnostný v rozsahu podľa § 192 ods. 1 Tr. por. preskúmal napadnuté uznesenie vrátane konania, ktoré mu predchádzalo, pričom dospel k záveru, že sudca pre prípravné konanie špecializovaného trestného súdu rozhodol v súlade so zákonom a stavom veci. Sťažnosti podané obvineným a JUDr. E. Z. sú preto nedôvodné.

Prvostupňový súd sa celkom správne vysporiadal aj s možnosťou nahradenia väzby inštitútmi podľa § 80 ods. 1 písm. a) až c) a § 81 ods. 1 Tr. por. Aj v tomto štádiu konania teda prevyšuje obava vyjadrená v § 71 ods. 1 písm. b) Tr. por. nad alternatívou nahradenia väzby obvineného. Treba mať pritom neustále na pamäti, že nahradenie väzby je možnosťou, ale nie právom obvinenej osoby (k tomu bližšie R 45/2013-III).

Z obsahu trestného spisu vyplýva, že inštitúty, ktorými sa navrhuje nahradenie väzby u obvineného, mali gradujúci charakter, pričom vyvrcholili pri tomto väzobnom rozhodovaní, kde okrem nahradenia väzby dohľadom probačného a mediačného úradníka [§ 80 ods. 1 písm. c) Tr. por.], prvostupňový súd rozhodol aj o neprijatí záruky dôveryhodnej osoby [§ 80 ods. 1 písm. a) Tr. por.], o neprijatí písomného sľubu obvineného a tiež o neprijatí peňažnej záruky, tzv. kaucie [§ 81 ods. 1 Tr. por.]. Okrem trojnásobného nenahradenia väzby obvineného dohľadom probačného a mediačného

úradníka, teda vo veci konajúce súdy trikrát neprijali obvineného písomný sľub, dvakrát neprijali ponuku prevzatia záruky za jeho ďalšie správanie od JUDr. E. Z. a teraz, po prvýkrát, neprijali ani jej peňažnú záruku vo výške 50 000 eur.

Na okolnostiach rozhodných pre prípadné nahradenie väzby obvineného sa pritom ani podľa najvyššieho súdu nič podstatné nezmenilo. Obvinený je stíhaný za rozsiahlu trestnú činnosť majetkového charakteru, ktorej sa mal dopustiť vo vzájomne previazanej skupine, ktorej činnosť bola výsledkom dôsledne premysleného a plánovitého počítania. Osobitne s prihliadnutím na okolnosť, že ku kolúznej aktivite zo strany obvineného už došlo, a to nie hocijakým spôsobom (na priamo), keďže obvinený využil inú – tretiu osobu, aby táto cez ďalšiu osobu pôsobila na spoluobvineného JUDr. K. P., sa nahradenie väzby ktorýmkoľvek zo zákonne aprobovaných prostriedkov podľa § 80 ods. 1 písm. a) až c) a § 81 ods. 1 Tr. por. javí ako nenáležité. Povedané inými slovami, jediný účinný prostriedok zamedzenia obavy vyjadrenej v § 71 ods. 1 písm. b) Tr. por. v tomto prípade predstavuje výlučne obmedzenie osobnej slobody obvineného formou kolúznej väzby. V podrobnostiach najvyšší súd odkazuje na závery špecializovaného trestného súdu vyjadrené v napádanom uznesení. Sťažnostné námietky JUDr. E. Z. sú preto *ipso facto* neopodstatnené.

B.

Najvyšší súd uznesením z 5. novembra 2020, sp. zn. 1 Tost 27/2020, o. i. o sťažnostiach manželky obvineného JUDr. S. Z. Ing. S. Z. a dcéry obvineného Ing. X. T. JUDr. R. T. proti uzneseniu Špecializovaného trestného súdu v Pezinku z 23. októbra 2020, sp. zn. 7Tp/1/2020, rozhodol tak, že v bode IV. podľa § 193 ods. 1 písm. b) Tr. por. súd sťažnosti Ing. S. Z. a JUDr. R. T. vo vzťahu k výrokom o neprijatí peňažnej záruky ako náhrady za väzbu zamietal, pretože boli podané neoprávnenými osobami.

Z o d ô v o d n e n i a :

Špecializovaný trestný súd v Pezinku uznesením, sp. zn. 7Tp/1/2020, z 23. októbra 2020, rozhodol tým spôsobom, že:

v bode A. podľa § 71 ods. 1 písm. b), c) Tr. por. zobral obvineného JUDr. S. Z. do väzby, ktorá začala plynúť odo dňa 20. októbra 2020 od 6.44 hod. a ktorej výkon bol nariadený v Ústave na výkon väzby a Ústave na výkon trestu odňatia slobody Nitra. Zároveň podľa § 80 ods. 1 písm. b) Tr. por. súd neprijal písomný sľub obvineného, podľa § 81 ods. 1 Tr. por. neprijal ani peňažnú záruku ponúknutú Ing. S. Z. a podľa § 80 ods. 1 písm. c) Tr. por. vyslovil, že účel väzby u obvineného JUDr. S. Z. nie je možné dosiahnuť dohľadom probačného a mediačného úradníka,

v bode B. podľa § 71 ods. 1 písm. b), c) Tr. por. zobral obvineného Ing. X. T. do väzby, ktorá začala plynúť odo dňa 20. októbra 2020 od 7.03 hod. a ktorej výkon bol nariadený v Ústave na výkon väzby a Ústave na výkon trestu odňatia slobody Leopoldov. Podľa § 80 ods. 1 písm. b) Tr. por. neprijal písomný sľub obvineného, podľa § 81 ods. 1 Tr. por. neprijal ani peňažnú záruku ponúknutú JUDr. R. T. a podľa § 80 ods. 1 písm. c) Tr. por. rozhodol, že účel väzby u obvineného JUDr. S. Z. nie je možné dosiahnuť dohľadom probačného a mediačného úradníka.

Označené uznesenie Špecializovaného trestného súdu **napadla sťažnosťou** priamo do zápisnice o vyluchu obvinených z 23. októbra 2020 **len Ing. S. Z.** (bez ďalšieho a ani následného odôvodnenia).

JUDr. R. T. podala 28. októbra 2020 podala **sťažnosť** proti uzneseniu Špecializovaného trestného súdu v časti, ktorej súd neprijal jej peňažnú záruku podľa § 81 ods. 1 Tr. por. a ani jej záruku ako dôveryhodnej osoby za ďalšie správanie obvineného.

Menovaná má za to, že v napádanom uznesení chýba riadne odôvodnenie toho, prečo Špecializovaný trestný súd neprijal ňou ponúkané formy nahradenia väzby u jej otca - obvineného Ing. T. Vo vzťahu k peňažnej záruke vo výške 40 000 eur uviedla, že ide o pôžičky od rodiny a priateľov. Keďže Špecializovaný trestný súd bez ďalšieho uzavrel, že v danom prípade absentuje hodnovernosť preukázania pôvodu týchto prostriedkov, JUDr. R. T. predložila k svojej sťažnosti výpis zo svojho bankového účtu ako aj čestné vyhlásenia osôb, ktoré jej uvedené finančné prostriedky požičali.

JUDr. R. T. sa nestotožňuje so Špecializovaným trestným súdom, ktorý dospel k záveru, že pre účely nahradenia väzby § 80 ods. 1 písm. a) Tr. por. nemôže byť označená ako dôveryhodná osoba. V tejto súvislosti uviedla, že súdu predložila svoj bez-záznamový výpis z registra trestov a poukázala na fakt, že je advokátkou zapísanou v zozname advokátov Slovenskej advokátskej komory. Je teda názoru, že objektívne spĺňa kritéria dôveryhodnej osoby, resp. že je spôsobilá garantovať schopnosť pozitívne vplývať na osobu obvineného Ing. T.

Vzhľadom na uvedené JUDr. T. navrhla, aby sťažnostný súd zrušil napadnuté uznesenie, prijal ňou ponúknutú peňažnú záruku podľa § 81 ods. 1 Tr. por. a prijal jej záruku ako dôveryhodnej osoby podľa § 80 ods. 1 písm. a) Tr. por.

Najvyšší súd ako nadriadený súd preskúmal na podklade vyššie uvedených sťažností podľa § 192 ods. 1 písm. a), písm. b) Tr. por. správnosť výrokov napadnutého uznesenia, proti ktorým sťažovatelia podali sťažnosti ako i konanie predchádzajúce týmto výrokom a dospel k zisteniu, že sťažnosti obvinených JUDr. S. Z. (a vo vzťahu k nerozhodnutiu o záruke dôveryhodnej osoby aj sťažnosť S. Z.) a Ing. X. T. (a vo vzťahu k nerozhodnutiu o záruke dôveryhodnej osoby aj sťažnosť JUDr. R. T.) sú čiastočne dôvodné a sťažnosti S. Z. a JUDr. R. T. vo vzťahu k výrokom o neprijatí peňažných záruk ako náhrady za väzbu, boli podané neoprávnenými osobami, a to z dôvodov, ako budú nižšie uvedené.

Vo vzťahu k sťažnostiam S. Z. a JUDr. R. T. výslovne vo vzťahu k výroku o nenahradení väzby peňažnou zárukou rozhodol najvyšší súd tak, že tieto žiadosti zamietol podľa § 193 ods. 1 písm. b) Tr. por., pretože boli podané neoprávnenými osobami. K tomu je možné uviesť, že v prípade, ak určitá osoba odlišná od obvineného ponúka peňažnú záruku za väzbu a súd sa rozhodne túto záruku neakceptovať, nie je takáto osoba procesným subjektom oprávneným na doručenie takého uznesenia a ani na podanie opravného prostriedku voči nemu, pretože takýmto rozhodnutím nebolo rozhodované o jej subjektívnych právach, ani sa jej iným spôsobom nedotýka. Ak aj tretia osoba ponúkne zloženie

peňažnej záruky, ide napokon vždy o návrh obvineného, ktorý navrhuje, aby do väzby nebol vzatý, resp. z nej bol prepustený a aby sa takýmto spôsobom nahradila väzba.

Iný prípad však je, ak súd návrh na nahradenie väzby peňažnou zárukou akceptuje a väzbu takýmto spôsobom nahradí. Takéto uznesenie sa potom tretej osoby dotýka, pretože je v ňom určený spôsob, akým je potrebné peňažnú záruku zložiť a táto osoba následne môže byť dotknutá i tým, že v budúcnosti bude prípadne rozhodované o pripadnutí peňažnej záruky štátu, či o jej zrušení (vrátení).

V súlade s § 22 ods. 2 zákona o súdoch sa z oslovených subjektov, ktoré odpovedali, vyslovili za alternatívu A.: krajské sudy v Bratislave, Nitre a Trenčíne, Slovenská advokátska komora, Právnická fakulta Univerzity Komenského v Bratislave, Fakulta práva Paneurópskej vysokej školy, Právnická fakulta Trnavskej univerzity v Trnave, Právnická fakulta Univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach; za alternatívu B.: Generálna prokuratúra Slovenskej republiky, Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, krajské sudy v Banskej Bystrici a v Košiciach, Špecializovaný trestný súd a Akadémia Policajného zboru v Bratislave. Krajské sudy v Prešove a v Žiline sa vyjadrili, že dôveryhodná osoba alebo osoba ponúkajúca peňažnú záruku nie sú osoby oprávnené podať sťažnosť proti rozhodnutiu o väzbe. Z týchto pripomienok a z rozpravy na rokovaní trestnoprávneho kolégia najvyššieho súdu vyplynulo:

Z postavenia zástupcu záujmového združenia občanov a dôveryhodnej osoby (ďalej tiež „dôveryhodná osoba“) alebo inej osoby (než obvineného) ponúkajúcej zloženie peňažnej záruky ako subjektov trestného konania (§ 10 ods. 10 Trestného poriadku) bez ďalšieho nevyplýva, že ide o osoby oprávnené podávať opravné prostriedky. Vplyv na priebeh trestného konania totiž vykonávajú tieto subjekty len v rozsahu práv a povinností, ktoré im Trestný poriadok výslovne priznáva. Napríklad, ak záujmové združenie občanov ponúkne prevzatie záruky za nápravu obvineného, súd môže vec prejednať na hlavnom pojednávaní pred zástupcami tohto záujmového združenia. Ak teda súd pripustí účasť takéhoto združenia na hlavnom pojednávaní, musí jeho zástupcu následne upovedomiť o jeho termíne, takýto zástupca má zároveň právo záverečnej reči, ale aj účasti na verejnom zasadnutí o odvolaní, a pokiaľ sa súd rozhodne takúto záruku prijať, berie na ňu zreteľ pri rozhodovaní o treste. Právo podať odvolanie mu však automaticky nepatrí (§ 307 a 308 Trestného poriadku). Pokiaľ ide o rozhodovanie o väzbe, tento vplyv na priebeh konania sa prejavuje predovšetkým tým, že dôveryhodná osoba, ak spĺňa podmienky na prijatie ňou ponúkanej záruky, musí byť súdom (sudcom pre prípravné konanie) oboznámená s podstatou obvinenia a so skutočnosťami, ktoré odôvodňujú väzbu, pričom obvinený musí byť oboznámený s obsahom záruky. Rovnako musí byť oboznámená aj iná osoba ponúkajúca zloženie peňažnej záruky a na tento účel musia byť tieto osoby (ak spĺňajú podmienky na prijatie) upovedomené o konaní výsluchu podľa § 72 ods. 2 Trestného poriadku, prípadne verejného zasadnutia alebo neverejného zasadnutia podľa § 302 ods. 2 Trestného poriadku.

Vo vzťahu k riešenej otázke – prípadnému oprávneniu týchto osôb podať sťažnosť proti rozhodnutiu o väzbe, treba v prvom rade uviesť, že neexistuje osobitné ustanovenie upravujúce okruh osôb oprávnených podať sťažnosť proti uzneseniu o väzbe. Preto aj vo vzťahu k nim treba aplikovať ustanovenie § 186 ods. 1 veta prvá Trestného poriadku, podľa ktorého je takou osobou, buď osoba, ktorej sa uznesenie priamo týka (alternatíva prvá) alebo osoba, ktorá naň dala návrh, na ktorý ju zákon oprávňuje (alternatíva druhá), a v prípade rozhodnutia súdu vždy aj prokurátor.

Pokiaľ ide o druhý okruh osôb, za takú sa vo všeobecnosti nepovažuje osoba, ktorá svojim návrhom síce dala na vydanie uznesenia podnet, ale zákon takýto návrh nevyžaduje alebo nepripúšťa, a to či už vôbec alebo od takejto osoby.

Pri rozhodovaní o väzbe možno za návrh, bez existencie ktorého súd nemôže vydať rozhodnutie, alebo inak povedané za návrh, ktorý vyžaduje procesnú reakciu súdu v podobe rozhodnutia, považovať návrh prokurátora v prípravnom konaní na vzatie do väzby, na zmenu dôvodov väzby, na predĺženie lehoty jej trvania, na zmenu dôvodov väzby podľa § 76 ods. 8 Trestného poriadku a nielen v prípravnom konaní ale aj v konaní pred súdom žiadosť o prepustenie z väzby, ktorú má podľa § 79 ods. 3 Trestného poriadku právo podať iba obvinený a za ktorú sa podľa § 72 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku považuje aj žiadosť o nahradenie väzby.

Len samotnú ponuku dôveryhodnej na prevzatie záruky alebo ponuku inej osoby na zloženie peňažnej záruky, bez zodpovedajúcej (hoci aj následne realizovanej) procesnej aktivity obvineného, z ktorej (posudzujúc ju podľa obsahu) vyplýva, že žiada, aby bol prepustený na slobodu, a to pri súčasnom nahradení väzby niektorým z týchto inštitútov, nemožno považovať za návrh na vydanie uznesenia, na ktorý zákon tieto osoby podľa § 186 ods. 1 veta prvá (alternatíva druhá) Trestného poriadku oprávňuje.

Uvedené vyplýva aj z toho, že ponuka inej osoby na zloženie peňažnej záruky je procesne spôsobilá vyvolať konanie súdu len vtedy, ak s ňou obvinený súhlasí, pričom z takéhoto súhlasu vždy implicitne vyplýva, že žiada, aby bol prepustený na slobodu. V tomto smere je doterajšie súdna prax konzistentná. V prípade záruky dôveryhodnej osoby Trestný poriadok síce takýto súhlas výslovne nepožaduje, materiálne však nahradenie väzby takouto zárukou bez súhlasu (žiadosti) obvineného neprichádza do úvahy, čo plynie aj z toho, že súd je povinný oboznámiť obvineného s obsahom takejto záruky, pričom bez jeho súhlasu by ju z hľadiska jej účelu bolo možné len ťažko považovať za dostatočnú.

Uznesenie, ktorým súd (sudca pre prípravné konanie) rozhodujúci o žiadosti obvineného o nahradenie jeho väzby zárukou dôveryhodnej osoby alebo peňažnou zárukou inej osoby takúto náhradu väzby neprijal, zároveň nemožno považovať ani za uznesenie, ktoré sa dôveryhodnej osoby priamo týka, keďže ním nebolo rozhodnuté o žiadnych jej právach alebo povinnostiach, ale toto sa bezprostredne (priamo) dotýka iba osobnej slobody obvineného. Dôveryhodná osoba alebo iná osoba tak nie je ani podľa § 186 ods. 1 veta prvá (alternatíva prvá) pred bodkočiarkou Trestného poriadku oprávnená podať proti takémuto uzneseniu sťažnosť a toto jej nie je potrebné ani oznamovať (§ 179 ods. 1 veta prvá Trestného poriadku).

Ak súd (sudca pre prípravné konanie) zárukou dôveryhodnej osoby alebo peňažnú zárukou inej osoby prijme a obvineného ponechá na slobode alebo ho prepustí na slobodu, takéto uznesenie sa týchto osôb síce priamo dotýka, pretože na jeho základe je dôveryhodná osoba povinná na obvineného pôsobiť (§ 5 ods. 3 Trestného poriadku) a u inej osoby takéto rozhodnutie obmedzuje jej majetkové práva vo vzťahu k už zloženej peňažnej záruke, ani v tomto prípade však nie sú osobami oprávnenými podať sťažnosť, keďže z pohľadu nimi ponúknutých (a súdom prijatých) náhrad nemôžu dosiahnuť pre obvineného priaznivejšie rozhodnutie. Pritom platí, že proti rozhodnutiu o väzbe môže podať sťažnosť v neprospech obvineného jedine prokurátor (§ 186 ods. 1 veta prvá za bodkočiarkou Trestného poriadku *a contrario*). Takéto uznesenie však treba dôveryhodnej osobe vždy oznámiť [§ 179 ods. 1 veta prvá (alternatíva prvá) pred bodkočiarkou Trestného poriadku].

Napokon, len pre úplnosť treba dodať, že ak súd (sudca pre prípravné konanie) peňažnú záruku zloženú inou osobou prijal, je táto osoba vždy oprávnená podať sťažnosť proti uzneseniu, na ktorého základe peňažná záruka pripadá štátu (§ 81 ods. 3, ods. 6 Trestného poriadku), keďže takéto uznesenie sa priamo dotýka jej majetkových práv.

Dôveryhodná osoba alebo iná osoba, ktorá ponúkla zloženie peňažnej záruky, je oprávnená podať sťažnosť proti rozhodnutiu o väzbe vtedy, ak je zároveň osobou, ktorá podľa § 186 ods. 1 veta druhá, ods. 2 Trestného poriadku môže podať sťažnosť v prospech obvineného, a to z titulu tohto jej postavenia, nie preto, že ponúkla prevzatie záruky alebo zloženie peňažnej záruky.

50.
STANOVISKO

trestnoprávneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo 16. júna 2021, Tpj 40/2021, na zjednotenie výkladu znakov trestného činu podľa § 296 Trestného zákona.

Vyvodenie trestnej zodpovednosti za trestný čin podľa § 296 Trestného zákona nie je podmienené tým, aby na skutok popisujúci založenie, zosnovanie zločineckej skupiny, členstvo v nej, činnosť pre ňu alebo jej podporu musel nadväzovať konkrétny skutok zakladajúci niektorý z trestných činov uvedených v § 129 ods. 4 Trestného zákona, spáchanie ktorých je cieľom zločineckej skupiny.

Trestnosť založenia, zosnovania a podpory zločineckej skupiny totiž spočíva vo vedomej príslušnosti k účelovo zameranej skupine, v jednotlivých zákonom ustanovených formách takej príslušnosti, a účel existencie takej skupiny sa buď páchaním ďalšej trestnej činnosti naplní – vtedy pôjde o iné skutky a viacčinný súbeh trestných činov*, alebo nenaplní – kedy je možné trestné stíhanie len za vytvorenie štruktúry skupiny a začlenenia sa do nej, napr. pri „predčasnom“ odhalení takej činnosti bez jej konkrétnych, účel naplňajúcich výsledkov, alebo vtedy, ak činnosť pre zločineckú skupinu alebo jej podpora spočíva v úmyselnom konaní, ktoré samo o sebe nie je trestné, avšak smeruje k zachovaniu existencie takej skupiny [§ 129 ods. 6 písm. a), ods. 7 písm. a) Trestného zákona].

Účel založenia zločineckej skupiny spočíva v maximalizácii kriminálne relevantného efektu (napr. majetkového profitu z trestnej činnosti taxatívne uvedenej v § 129 ods. 4 Trestného zákona). Splnenie kvalifikačných parametrov trestnej činnosti charakteristickej pre zločineckú skupinu (nie trestnej činnosti *ex post* spáchanej, ale z hľadiska účelu skupiny zamýšľanej) teda nie je limitované ďalšími skutkami, ktoré sú členom (preukázateľne založenej) zločineckej skupiny, resp. osobám pre ňu činným alebo ju podporujúcim, v priebehu jej činnosti dokázané (aj keď taká okolnosť hodnotenie dôkazov vo vzťahu k predmetnej otázke nepochybne zjednoduší).

* R 29/2018

Predseda trestnoprávneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) v rámci činnosti podľa § 21 ods. 4 písm. d) zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o súdoch“) zistil výkladové rozdiely v právoplatných rozhodnutiach senátov trestnoprávneho kolégia najvyššieho súdu tak, ako sú prezentované nižšie. Otázka, ktorú bolo potrebné výkladovo riešiť, bola v návrhu stanoviska vymedzená nasledovne:

Vyvodenie trestnej zodpovednosti za trestný čin podľa § 296 Trestného zákona prichádza do úvahy:

A. len vtedy, ak na skutok popisujúci založenie, zosnovanie a činnosť zločineckej skupiny nadväzuje konkrétny skutok (skutky), zakladajúci konkrétny trestný čin (trestné činy)

uvedený v § 129 ods. 4 Trestného zákona, spáchanie ktorého (ktorých) je cieľom zločineckej skupiny.

B. aj vtedy, ak na skutok popisujúci založenie, zosnovanie a činnosť zločineckej skupiny nenadväzuje konkrétny skutok (skutky), zakladajúci konkrétny trestný čin (trestné činy) uvedený v § 129 ods. 4 Trestného zákona, spáchanie ktorého (ktorých) je cieľom zločineckej skupiny.

A.

Najvyšší súd uznesením z 26. februára 2010, sp. zn. 2 Toš 4/2009, rozhodol tak, že: podľa § 321 ods. 1 písm. a), b), c) Trestného poriadku sa zrušujú rozsudok Špeciálneho súdu v Pezinku zo 17. februára 2009, sp. zn. PK-1 T 14/2007, v celom rozsahu a rozsudok Špeciálneho súdu v Pezinku z 30. marca 2009, sp. zn. PK-1 T 15/2008, v celom rozsahu; podľa § 322 ods. 1 Trestného poriadku trestné veci obžalovaného R. O. a spol. a obžalovaného R. Č. vedené na Špeciálnom súde v Pezinku pod sp. zn. PK-1 T 14/2007 a PK-1 T 15/2008, sa vracajú Špecializovanému trestnému súdu v Pezinku, aby ich v potrebnom rozsahu znovu prejednal a rozhodol.

Z odôvodnenia:

Rozsudkom Špeciálneho súdu v Pezinku zo 17. februára 2009, sp. zn. PK-1 T 14/2007, boli obžalovaní **R. O., J. P., R. O., M. T., R. D., J. B. a L. F.** uznaní za vinných z nasledovných trestných činov:

V bode I. rozsudku všetci menovaní obžalovaní z trestného činu založenia, zosnovania a podporovania zločineckej skupiny a teroristickej skupiny podľa § 185a ods. 1 Tr. zák. účinného do 31. decembra 2005, na tom skutkovom základe, že

I. v letných mesiacoch roku 2000 minimálne do 23. apríla 2007 obžalovaný R. O. (spolu s inou obvinenou osobou, ktorá je menovaná v rozsudku, ale nebola uznaná za vinnú, lebo sa vedie voči nej samostatné trestné konanie), postupne vytvárali a budovali štruktúru zločineckej skupiny pôsobiacej v Košiciach a širšom okolí, s hierarchicky usporiadanou štruktúrou a plánovitým rozdelením úloh s cieľom páchania rôznej trestnej činnosti, ktorej členmi boli z tých vyššie menovaných obžalovaných, ktorí boli uznaní za vinných, obžalovaní J. P., R. O., R. D., J. B. a L. F. (a okrem toho ako jej členovia sú menovaní ďalší obvinení, ktorí neboli uznaní za vinných, ale sú trestne stíhaní v dvoch veciach vylúčených prvostupňovým súdom na samostatné konania a členom zločineckej skupiny mala byť aj osoba R. G., ktorá bola síce obvinená v prípravnom konaní, ale bola vylúčená z predmetnej trestnej veci na samostatné konanie a v predmetnej veci vystupovala ako chránený svedok) a obžalovaný M. T. bol činný pre túto zločineckú skupinu, tým že konal v prospech nej (spolu s ďalšími dvomi v rozsudku menovanými obvinenými trestne stíhanými vo vylúčených veciach v samostatnom konaní), pričom zločinecká skupina bola financovaná zo zdrojov trestnej činnosti pozostávajúcej predovšetkým z páchania trestných činov vraždy, vydierania, lúpeže, nedovoleného ozbrojovania, poškodzovania cudzej veci a iných trestných činov násilnej povahy s cieľom získania finančného zisku a materiálnych výhod.

V bode II. rozsudku

- obžalovaný R. O.

z návodu na trestný čin vraždy podľa § 10 ods. 1 písm. b/, § 219 ods. 1, ods. 2 písm. h/ Tr. zák. účinného do 31. 7. 2001. a

- obžalovaný J. P.

ako obzvlášť nebezpečný recidivista v zmysle § 41 ods. 1 Tr. zák. z pokusu trestného činu vraždy podľa § 8 ods. 1, § 219 ods. 1, ods. 2 písm. h/ Tr. zák. účinného do 31. 7. 2001 a z trestného činu nedovoleného ozbrojovania podľa § 185 ods. 2 písm. a/, ods. 4 písm. a/ Tr. zák. účinného do 31. 7. 2001 na tom skutkovom základe, že

II. obžalovaný R. O. ako organizátor zločineckej skupiny a obžalovaný J. P. ako člen zločineckej skupiny

obžalovaný R. O. (spolu s ďalším obvineným trestne stíhaným v samostatnej trestnej veci) v presne nezistenom čase v K. na ulici L. č. X., v mieste bydliska R. O., prikázali obžalovanému J. P., aby usmrtil R. S. a za tým účelom obžalovaný J. P. spolu s R. G. dňa 23. februára 2001 okolo 20.15 hod. v Košiciach v strede spojnice ulíc Na Kalvárii a Krupinskej., oproti vodojemu, čakali na R. S. v motorovom vozidle Škoda Favorit bielej farby, nezisteného evidenčného čísla, ktorého vodičom bol R. G., následne obžalovaný J. P. v úmysle usmrtiť poškodeného vystrelil jednu dávku zo samopalu vzor 58 smerom na približujúce sa vozidlo poškodeného zn. Volkswagen Golf e. č. X, ktoré viedol R. S., ale tohto nezasiahol, pričom v čase skutku obžalovaný J. P. prechovával samopal vzor 58 bez povolenia.

V bode III. rozsudku

- obžalovaný R. O.

z trestného činu vraždy podľa § 219 ods. 1, ods. 2 písm. c/, písm. h/ Tr. zák. účinného do 31. 7. 2001 a z trestného činu nedovoleného ozbrojovania podľa § 185 ods. 1 Tr. zák. účinného do 31. 7. 2001 a

- obžalovaný L. F.

z trestného činu nadržovania podľa § 166 ods. 1 Tr. zák. účinného do 31. 7. 2001 na tom skutkovom základe, že

obžalovaný R. O. ako organizátor zločineckej skupiny a obžalovaný L. F. ako člen zločineckej skupiny,

obžalovaný R. O. i napriek tomu že spáchal skutok popísaný v II. bode rozsudku, dňa 7. apríla 2001 okolo 01.00 hod. v obci V. B., v kuchyni rodinného domu č. X., patriaceho E. Č., v prítomnosti obžalovaného L. F. (a ďalších troch osôb menovaných v rozsudku, ktorí sú trestne stíhaní každý v samostatnej trestnej veci), krátkou guľovou zbraňou nezistenej značky, ráže 9 mm, s namontovaným tlmičom výstrelov, v úmysle usmrtiť, strelil do zátylku hlavy J. F., čím mu spôsobil priestrel hlavy s kanálovitým pomliaždením mozgu a vnútrolebečným krvácaním, ktorému poškodený na mieste podľahol, pričom obžalovaný R. O. v čase skutku prechovával krátku guľovú zbraň nezistenej značky ráže 9 mm, s namontovaným tlmičom výstrelov, bez povolenia a obžalovaný L. F. (spolu s ďalšími tromi osobami) odstránili stopy z miesta činu a telo J. F. zakopali pri obci M. T. s cieľom zakryť spáchanie trestného činu a jeho páchatel'a.

V bode IV. rozsudku

- obžalovaný R. O.

návod na trestný čin vraždy podľa § 10 ods. 1 písm. b/, § 219 ods. 1, ods. 2 písm. c/, písm. i/, písm. j/ Tr. zák. účinného do 31. 8. 2003 a

- obžalovaný J. P.

ako obzvlášť nebezpečný recidivista v zmysle § 41 ods. 1 Tr. zák. trestný čin vraždy podľa § 219 ods. 1, ods. 2 písm. c/, písm. i/, písm. j/ Tr. zák. účinného do 31. 8. 2003 a trestný čin nedovoleného ozbrojovania podľa § 185 ods. 2 písm. a/, ods. 4 písm. a/ Tr. zák. účinného do 31. 8. 2003 na tom skutkovom základe, že

obžalovaný R. O., ako organizátor zločineckej skupiny a obžalovaný J. P., ako člen zločineckej skupiny

obžalovaný R. O. i napriek tomu, že spáchal skutky popísané v II. a III. bode rozsudku, v novembri 2001 v presne nezistenom čase a na nezistenom mieste v K. vydal príkaz obžalovanému J. P. (a ďalšej v rozsudku menovanej osobe R. G.), aby usmrtili M. A. a za tým účelom obžalovaný J. P. spolu s R. G. dňa 11. novembra 2001 v čase okolo 02.00 hod pri parkovisku pred B. T. v M. nad B., v okrese K., spoza kríkov, kde čakali na poškodeného, obžalovaný J. P. v úmysle usmrtiť ho, opakovane vystrelil zo samopalu zn. K. na M. A., keď tento vyšiel z baru a nastupoval do vozidla zn. Volkswagen Golf Variant, E. č. X, pričom výstrely ho zasiahli do oblasti brucha, horných a dolných končatín, čím došlo ku vzniku vážnych zranení a následne k vzniku šoku po úraze a krvácaní, ktorý viedol k smrti M. A. toho istého dňa, pričom obžalovaný J. P. v čase skutku prechovával samopal zn. Kalašnikov bez povolenia.

V bode V. rozsudku

- obžalovaný J. B. z trestného činu všeobecného ohrozenia podľa § 179 ods. 1, ods. 2 písm. a/ Tr. zák. účinného do 31. 8. 2002, z trestného činu vydierania podľa § 235 ods. 1, ods. 2 písm. a/, písm. b/, písm. d/ Tr. zák. účinného do 31. 8. 2002 a z trestného činu nedovoleného ozbrojovania podľa § 185 ods. 1 Tr. zák. účinného do 31. 8. 2002 na tom skutkovom základe, že

R. N. (ktorý je trestne stíhaný v samostatnom konaní) v úmysle dosiahnuť zmenu výpovede svedka J. B., ktorý vypovedal v trestnom konaní proti jeho nevlastnému bratovi P. O., naplánoval a zorganizoval útok na J. B., ktorého sa okrem R. N. zúčastnili aj obžalovaný J. B. a ďalšie dve obvinené osoby, trestne stíhané v samostatných konaniach, ktorí dňa 22. januára 2002 okolo 18.30 hod. v K. na ul. X, na požičanom motorovom vozidle zn. Volkswagen Golf VR6 čiernej farby maskovaní čiernymi kuklami na hlavách a v tmavom oblečení, R. G. polial benzínom vchodové dvere bytu majiteľky M. H., ktorá sa v tom čase v byte zdržiavala so svojou dcérou N. H. a svojim priateľom J. B., rozliaty benzín zapálil J. J., čím došlo k vzniku požiaru, ktorý sa rýchlo rozšíril na bytové jadro uvedeného bytu, R. N. a obžalovaný J. B. začali strieľať z brokovníc do okien uvedeného bytu, R. N. zo strany ulice a obžalovaný J. B. z druhej strany bloku zo strany kuchyne bytu, pričom J. B., M. H. a N. H. museli v dôsledku požiaru opustiť byt vyskočením z okna, keďže bezprostredne hrozilo rozšírenie požiaru a výbuchu plynu, musel byť byt ihneď odpojený od prívodu elektrickej energie a plynu, pričom vo vchode bytového domu sa v tom čase nachádzalo najmenej desať ľudí, čím M. H. spôsobili škodu vo výške 221.937,70 Sk (7.366,98 Eur), M. S., rod. V., škodu v sume 77.495,80 Sk (2.572,39 Eur) a S. B. D. K. škodu v sume 145.205,- Sk (4.819,92 Eur), pričom J. B. prechovával v čase skutku brokovnicu bez povolenia.

V bodoch VI. a VII rozsudku

- obžalovaný R. O. z návodu na trestný čin poškodzovania cudzej veci podľa § 10 ods. 1 písm. b), § 257 ods. 1 Tr. zák. účinného do 30. 6. 2005 na tom skutkovom základe, že

VI. obžalovaný R. O., ako organizátor zločineckej skupiny, v presne nezistenom čase a na presne nezistenom mieste pred 13. januárom 2004 vydal pokyn osobe R. N., aby zabezpečil opätovné vyplácanie peňazí majiteľmi hracích automatov v prospech nezistenej súkromnej bezpečnostnej služby a na základe toho R. N. zorganizoval skupinu osôb v zložení Ľ. B., P. K., J. J., M. M., Ľ. V., a R. G., ktorí dňa 13. januára 2004 okolo 18.05 hod. spolu s R. N., všetci maskovaní v tmavom oblečení a s kuklami na hlavách, sa presunuli na dvoch odcudzených motorových vozidlách Škoda Octavia RS turbo tmavomodrej farby a Škoda Octavia 20 ventil turbo tmavomodrej farby na ulicu S. č. X v K. k objektu, v ktorom sa nachádzajú herne L. a M., pričom v jednom motorovom

vozidle sa nachádzali R. N. Ľ. B. P. K. a Ľ. V. a v druhom motorovom vozidle M. M., J. J. a R. G., obidve skupiny boli vyzbrojené strelnými zbraňami, sekerami a baseballovými palicami, následne jedna skupina vošlo do herne M. a druhá do herne Ľ., v ktorých sekerami a baseballovými palicami rozbili výherné hracie automaty, pričom tí, ktorí boli ozbrojení strelnými zbraňami prinútili personál a návštevníkov herní ľahnúť si na zem, aby tak umožnili ostatným obžalovaným poškodiť celkom 18 kusov výherných hracích automatov rôznych typov, strelné zbrane a síce samopaly vzor 24 alebo vzor 26 mali R. N. a R. G., hracie automaty rozbíjali J. J., M. M. Ľ. V. Ľ. B. a ako vodiči boli P. K. a R. G., čím poškodením výherných hracích automatov obžalovaní spôsobili spoločnosti N. N. A., s. r. o. B. škodu v sume 59.903,13 Sk (1.988,42 Eur) a spoločnosti K.-S., s. r. o. K. škodu v sume 66.107,28 Sk (2.194,36 Eur),

VII. obžalovaný R. O., ako organizátor zločineckej skupiny v presne nezistenom čase a na presne nezistenom mieste pred 13. januárom 2004 vydal pokyn osobe R. N., aby zabezpečil opätovné vyplácanie peňazí majiteľmi hracích automatov v prospech nezistenej súkromnej bezpečnostnej služby, následne R. N. zorganizoval skupinu osôb v zložení Ľ. B., P. K., J. J., M. M., Ľ. V. a R. G. a títo sa dňa 13. januára 2004 okolo 19.00 hod. spolu s R. N., všetci maskovaní v tmavom oblečení a s kuklami na hlavách, presunuli na vozidlách zn. Škoda Octavia RS turbo tmavomodrej farby a Škoda Octavia 20 ventil turbo tmavomodrej farby na ulicu Z. č. X v K., v ktorom sa nachádza piváreň H., pričom v jednom motorovom vozidle sa nachádzali R. N., Ľ. B. P. K. a Ľ. V. a v druhom motorovom vozidle M. M., J. J. a R. G., obidve skupiny boli vyzbrojené strelnými zbraňami, sekerami a baseballovými palicami, následne M. M., J. J. a R. G. vošli do B. F. C., v ktorom sekerami a baseballovými palicami rozbili 4 ks výherných hracích automatov American Poker a hrací prístroj Always Hot., pričom v tom istom čase R. N., Ľ. B., P. K. a Ľ. V. vošli do pivárne H. na ul. C. v K., kde tiež sekerami a baseballovými palicami poškodili 6 ks hracích automatov a tí, ktorí boli ozbrojení strelnými zbraňami prinútili personál a návštevníkov herní ľahnúť si na zem, aby tak umožnili ostatným obžalovaným rozbíjať výherné automaty, pričom strelné zbrane a síce samopaly vzor 24 alebo vzor 26 mali R. N. a R. G., hracie automaty rozbíjali J. J., M. M., Ľ. V., Ľ. B. a ako vodiči boli P. K. a R. G., čím poškodením výherných hracích automatov spôsobili spoločnosti N. N. A., s. r. o. B. škodu v sume 143.537,80 Sk (4.764,58 Eur) a spoločnosti K.-S., s. r. o. K. škodu v sume 175.294,85 Sk (5.818,72 Eur).

V bode VIII. rozsudku

- obžalovaný R. O. návod na trestný čin ublíženia na zdraví podľa § 10 ods. 1 písm. b), § 222 ods. 1 Tr. zák. účinného do 31. 12. 2005 a
- obžalovaný R. O. pomoc k trestnému činu ublíženia na zdraví podľa § 10 ods. 1 písm. c), § 222 ods. 1 Tr. zák. účinného do 31. 12. 2005 na tom skutkovom základe, že

obžalovaný R. O., ako organizátor zločineckej skupiny, a obžalovaný R. O., ako člen zločineckej skupiny,

obžalovaný R. O. v presne nezistenom čase pred 4. augustom 2004, na presne nezistenom mieste naviedol R. N., aby zorganizoval napadnutie K. H., následne na to R. N. dňa 4. augusta 2004 zorganizoval a naplánoval útok na K. H. a to tak, že obžalovaný R. O. sledoval pohyb K. H. a informoval o ňom R. N., pričom 4. augusta 2004 obžalovaný R. O. oznámil, že K. H. sa nachádza v herni na prvom poschodí obchodného centra E. na ul. G. v K., následne toho istého dňa v čase okolo 21.50 hod. R. N. Ľ. B., P. K. a R. G. sa presunuli na motorovom vozidle zn. Škoda Octavia RS nezisteného ev. č. k obchodnému centru E. v K., všetci maskovaní v tmavom oblečení a s kuklami na hlavách, vyzbrojení samopalom zn. Kalašnikov, revolverom 38 Špeciál a pištoľou ČZ vzor 75 a železnými rúrami, pričom P. K. zostal s pištoľou v ruke pri dverách strážiteľ vchod, ostatní vošli

do herne, kde sa v tom čase nachádzal K. H., zatiaľ čo R. N. držal v ruke samopal zn. Kalašnikov, L. B. a R. G. fyzicky napadli K. H. tak, že ho bili železnými rúrami po celom tele a týmto svojím konaním spôsobili tržnú ranu pravej ušnice, otvorenú zlomeninu v oblasti pravého i ľavého lakťa, otvorenú zlomeninu vonkajšieho členka vpravo, zlomeniny zápästnej kosti ľavej ruky, pomliaždenie ľavého členka, pravého stehna a ľavého kolena a tržné rany pravého pleca a pravého lakťa s dobou liečenia 77 dní.

V bode IX. rozsudku

- obžalovaný M. T. z trestného činu krádeže podľa § 247 ods. 1, ods. 4 Tr. zák. účinného do 31. 12. 2005 na tom skutkovom základe, že

obžalovaný M. T., činný pre zločineckú skupinu, dňa 31. januára 2005 o 16.25 hod. z autobazáru K. v K., na ul. O., pod zámienkou kúpy, odcudzil osobné motorové vozidlo zn. Alfa Romeo 166, čiernej metalízy, e. č. X takým spôsobom, že po tom, čo mu pracovník autobazáru vozidlo naštartoval, využil jeho krátku neprítomnosť a s vozidlom odtiaľ odišiel preč, čím odcudzením vozidla spôsobil spoločnosti R. C. S., a. s. K. škodu v sume 401.414,- Sk (13.324,50 Eur).

V bode X. rozsudku

- obžalovaní R. O. a R. D. z trestného činu poškodzovania cudzej veci podľa § 257 ods. 1 Tr. zák. účinného do 30. 6. 2005, na tom skutkovom základe, že

obžalovaní R. O. a R. D., ako členovia zločineckej skupiny, keď R. N. v presne nezistenom čase a na presne nezistenom mieste v K. naplánoval a zorganizoval poškodenie kamióna patriaceho firme S. T., a. s. K. z dôvodu, aby majiteľov donútil k vyplácaniu peňazí v prospech nezistenej súkromnej bezpečnostnej služby a touto úlohou poveril osobu J. L. a obžalovaných R. O. a R. D., ktorí dňa 27. marca 2005 asi o 21.30 hod.. na parkovisku na ul. T. v K., kde bol odstavený náves zn. Samro evidenčného čísla X., ktorý bol zaparkovaný spoločne s ťahačom zn. Scania R 420., evidenčného čísla K. s nápisom S. T., poliali náves na pravej strane benzínom a tento následne podpálili, čím poškodením návesu spôsobili spoločnosti S. T., s. r. o. K. škodu v sume 174.296,- Sk (5.785,57 Eur).

Za to boli obžalovaným uložené nasledovné tresty:

Obžalovanému R. O. podľa § 219 ods. 2, s použitím § 35 ods. 1, § 29 ods. 3 Tr. zák. účinného do 31. 8. 2003 úhrnný výnimočný trest odňatia slobody na doživotie, na výkon ktorého bol podľa § 39a ods. 3 Tr. zák. zaradený do tretej nápravnovýchovnej skupiny.

Obžalovanému J. P. podľa § 219 ods. 2, s použitím § 42 ods. 1, ods. 2, § 35 ods. 1, § 29 ods. 3 Tr. zák. účinného do 31. 8. 2003 úhrnný výnimočný trest odňatia slobody na doživotie, na výkon ktorého bol podľa § 39a ods. 3 Tr. zák. zaradený do tretej nápravnovýchovnej skupiny.

Obžalovanému R. O. podľa § 185a ods. 1 Tr. zák., s použitím § 35 ods. 2 Tr. zák. účinného do 31. 12. 2005 úhrnný trest odňatia slobody vo výmere desať rokov, na výkon ktorého bol podľa § 39a ods. 3 Tr. zák. zaradený do druhej nápravnovýchovnej skupiny.

Obžalovanému M. T. podľa § 185a ods. 1, s použitím § 35 ods. 2 Tr. zák. účinného do 31. 12. 2005 úhrnný trest odňatia slobody vo výmere deväť rokov, na výkon ktorého bol podľa § 39a ods. 3 Tr. zák. zaradený do druhej nápravnovýchovnej skupiny.

Obžalovanému R. D. podľa § 185a ods. 1, s použitím § 35 ods. 2 Tr. zák. účinného do 31. 12. 2005 úhrnný trest odňatia slobody vo výmere osem a pol roka, na výkon ktorého bol podľa § 39a ods. 3 Tr. zák. zaradený do druhej nápravnovýchovnej skupiny.

Obžalovanému J. B. podľa § 185a ods. 1, s použitím § 35 ods. 1 Tr. zák. účinného do 31. 12. 2005 úhrnný trest odňatia slobody vo výmere sedem rokov, na výkon ktorého bol podľa § 39a ods. 2 písm. c) Tr. zák. zaradený do tretej nápravnovýchovnej skupiny.

Obžalovanému L. F. podľa § 185a ods. 1, s použitím § 35 ods. 1 Tr. zák. účinného do 31. 12. 2005 úhrnný trest odňatia slobody vo výmere štyroch rokov, na výkon ktorého bol podľa § 39a ods. 3 Tr. zák. zaradený do druhej nápravnovýchovnej skupiny.

Podľa § 76 ods. 2, § 78 ods. 1 Tr. zák. účinného do 31. 12. 2005 bol obžalovanému J. B. uložený aj ochranný dohľad na tri roky.

Podľa § 287 ods. 1 Tr. por. bola obžalovanému R. O. uložená povinnosť nahradiť poškodenej J. F. škodu vo výške 149.109,- Sk (4.949,51 Eur).

Obžalovaným R. O. a J. P. bola podľa § 287 ods. 1 Tr. por. uložená povinnosť spoločne a nerozdielne nahradiť poškodenému E. A. škodu vo výške 85.332,20 Sk (2.832,51 Eur).

Podľa § 288 ods. 1 Tr. por. boli poškodené strany S. a B. D. K.. a spoločnosť N.-N.-A., s. r. o. v B., ako aj poškodený K. H. s nárokom na náhradu škody odkázané na občianske súdne konanie.

Na občianske súdne konanie boli podľa § 288 ods. 2 Tr. por. odkázaní so zvyškom nároku na náhradu škody. aj poškodení J. F. a E. A.

Proti uvedenému rozsudku v zákonom stanovenej lehote podali odvolania všetci siedmi obžalovaní, ktorí boli týmto rozsudkom uznaní za vinných, ako aj odvolateľka M. L., družka obžalovaného J. B., a poškodený E. A.

Obžalovaný R. O. podal odvolanie jednak sám, ako aj prostredníctvom svojej zvolenej obhajkyne. V oboch v podstate namietal, že v predmetnom trestnom konaní došlo k závažným procesným pochybeniam, ako aj k tomu, že neboli vykonané všetky dôkazy, ktoré v priebehu konania navrhol vykonať a tým došlo k výraznému porušeniu jeho práv na spravodlivý proces.

V ďalšej časti odvolania obžalovaný R. O. sa podrobnejšie zaoberal dôkaznou situáciou k jednotlivým skutkom, ktoré sú mu kladené za vinu.

Ku skutku pod bodom I. rozsudku uviedol, že vo veci nebol produkovaný ani jeden dôkaz, že by bola založená zločinecká skupina a že to nevyplýva ani z výpovede svedka R. G., ktorý uvádzal, že sa dohodlo založenie legálnej súkromnej bezpečnostnej služby, v ktorej mali byť riadne zamestnanecké pomery jednotlivých obžalovaných.

Obžalovaný M. T. vo svojom odvolaní taktiež uvádzal, že skutkový stav vo vzťahu k nemu nebol náležite zistený, lebo súd vychádzal iba z výpovede jediného chráneného svedka R. G., ktorý napokon ani v jeho neprospech, pokiaľ malo ísť o súčinnosť so zločineckou skupinou, nevypovedal, no napriek tomu súd postupoval zjavne v jeho neprospech.

Obžalovaný M. T. nenamietal tú skutočnosť, že predmetné motorové vozidlo uvedené pod bodom IX. napadnutého rozsudku odcudzil a za to dostal peniaze, ale nemal vedomosť o tom, na aký účel malo vozidlo slúžiť a mohol len predpokladať, že bude použité na ďalší predaj, keďže išlo o luxusné vozidlo, alebo že bude rozobraté na súčiastky. Poukazoval na tie časti výpovede chráneného svedka R. G., z ktorých podľa jeho názoru nevyplýva, že by mal vedomosť o tom, o akú zločineckú skupinu ide, alebo že pre ňu je činný.

Navrhol vo vzťahu k nemu zrušiť napadnutý rozsudok Špeciálneho súdu a vec vrátiť tomuto súdu na nové prejednanie s tým, aby bolo doplnené dokazovanie výsluchom svedka R. G., aby sa jednoznačne vyjadril, či on vedel, že taká zločinecká skupina existuje a odkedy mal byť činný pre túto skupinu. Nenamietal nič proti tomu, že bol uznaný za vinného z trestného činu krádeže, ale len za tento trestný čin mu mal byť uložený primeraný trest.

Z predmetnej trestnej veci obžalovaného R. O. vedenej na Špeciálnom súde v Pezinku pod sp. zn. PK-1 T 14/2007 bolo podľa § 21 ods. 1 Tr. por. konanie o obžalovanom R. Č. pre skutok uvedený v bode 1. obžaloby z 27. apríla 2007, podľa ktorého mal byť obžalovaný R. Č. činný pre zločineckú skupinu vytváranú a budovanú postupne od letných mesiacov roku 2000 minimálne do 23 apríla 2005 obžalovaným R. O. spoločne s R. N. a pôsobiacou v meste K. a jeho širšom okolí spôsobom a s cieľom uvedeným v skutkovej vete pod bodom 1 tejto obžaloby a pre skutok uvedený v obžalobe z 15. februára 2008, podanej proti obžalovaným R. O., L. F. osobe R. N. a proti obžalovanému R. Č. na Špeciálny súd v Pezinku, kde bola pôvodne vedená pod sp. zn. BB 3 T 5/2008 a bola uznesením z 12. mája 2008 spojená na spoločné konanie s trestnou vecou sp. zn. PK-1 T 14/2007, pre skutok zo 7. apríla 2001. spočívajúci v tom, že v obci V. B. mal obžalovaný R. O. v prítomnosti ďalších menovaných obžalovaných, krátkou guľovou zbraňou streliť do zátylku hlavy poškodeného J. F. a spôsobiť mu zranenia, ktorým na mieste podľahol a obžalovaný R. Č. mal spolu s ďalšími obžalovanými odstraňovať stopy z miesta činu a zakopávať telo poškodeného J. F. pri obci M. T., vylúčené zo spoločného konania uznesením Špeciálneho súdu v Pezinku z 9. júna 2008 a trestná vec obžalovaného R. Č. pre uvedené skutky sa potom viedla osobitne pod sp. zn. PK-1 T 15/2008.

V samostatnom konaní vedenom proti obžalovanému R. Č. Špeciálny súd v Pezinku vyniesol rozsudok sp. zn. PK-1 T 15/2008 dňa 30. marca 2009, ktorým uznal obžalovaného R. Č. za vinného v bode I. z trestného činu založenia, zosnovania a podporovania zločineckej skupiny podľa § 185a Tr. zák. účinného do 31. 8. 2002 a v bode II. z trestného činu nadržovania podľa § 166 ods. 1 Tr. zák. účinného do 31. 12. 2005 na tom skutkovom základe, že

v letných mesiacoch roku 2000 minimálne do 23. apríla 2005 R. O. spoločne s R. N. postupne vytvárali a budovali štruktúru zločineckej skupiny pôsobiacej v K. a ich širšom okolí s hierarchicky usporiadanou štruktúrou a plánovitým rozdelením úloh s cieľom páchania rôznej trestnej činnosti, ktorej členmi boli J. P., J. L., E. B., P. K., M. M., J. J., E. V., R. O., R. D., J. B., L. F. a R. G., pričom obžalovaný R. Č. bol členom tejto skupiny od jej vzniku minimálne do letných mesiacov roku 2001,

činnými pre túto skupinu boli M. T. a M. B., súc uzrovení, že konali v prospech zločineckej skupiny, pričom táto bola financovaná zo zdrojov trestnej činnosti pozostávajúcej predovšetkým z páchania trestných činov vraždy, vydierania, lúpeže, nedovoleného ozbrojovania, poškodzovania cudzej veci a iných trestných činov násilnej povahy, s cieľom získania finančného zisku a materiálnych výhod, dňa 7. apríla 2001 asi o 01.00 hod. v obci V. B., v kuchyni rodinného domu č. X., patriaceho E. Č., nar. X., po tom, čo R. O. v prítomnosti obžalovaného, R. N., L. F. a R. G. krátkou guľovou zbraňou nezistenej značky ráže 9 mm s namontovaným tlmičom výstrelov v úmysle usmrtiť strelil do zátylku hlavy J. F. a spôsobil mu priestrel hlavy s kanálovitým pomliaždením mozgu a vnútrolebečným krvácaním, ktorému poškodený na mieste podľahol, spoločne s R. N., L. F. a R. G. obžalovaný R. Č. odstraňoval stopy z miesta činu a podieľal sa na zakopávaní tela J. F. pri obci M. T. s cieľom zakryť spáchanie trestného činu a jeho páchatel'a.

Za to bol obžalovanému R. Č. podľa § 185a, s použitím § 35 ods. 2 Tr. zák. účinného do 31. 8. 2002 uložený súhrnný trest odňatia slobody vo výmere štyroch rokov, na výkon ktorého bol podľa § 39a ods. 3 Tr. zák. účinného do 31. 8. 2002 zaradený do druhej nápravno-výchovnej skupiny.

Zároveň bol zrušený výrok o treste uloženom obžalovanému R. Č. právoplatným trestným rozkazom Okresného súdu v Michalovciach z 30. mája 2008 sp. zn. 15 T 95/2008 pre spolupáchateľstvo pokusu prečinu krádeže podľa § 14 ods. 1, § 20, § 212 ods. 2 písm. a) Tr. zák. vo výmere štrnásť mesiacov s podmieneným odkladom podľa § 49 ods. 1 písm. a), § 50 ods. 1 Tr. zák. na skúšobnú dobu dvadsaťštyri mesiacov a zrušené boli aj všetky ďalšie rozhodnutia na tento výrok obsahovo nadväzujúce, pokiaľ vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad.

Podľa § 288 ods. 1 Tr. por. bola poškodená J. F. s nárokom na náhradu škody odkázaná na občianske súdne konanie.

V zákonom stanovenej lehote podal proti tomuto rozsudku odvolanie obžalovaný R. Č.

V odvolaní obžalovaný R. Č. uviedol, že ho podáva proti všetkým výrokom uvedeného rozsudku z dôvodov uvedených v ustanoveniach § 321 ods. 1 písm. a), b), c), d) a e) Tr. por. a smeruje ho aj proti konaniu, ktoré rozsudku predchádzalo.

Obžalovaný R. Č. namietal predovšetkým to, že rozhodnutie je založené len na výpovedi jedného pochybného svedka, ktorý obsah svojho svedectva získal od orgánov činných v trestnom konaní a ktorý za svoje svedectvo získal nenáležité výhody, ktoré vedú k pochybnostiam o ňom, vzhľadom na jeho účelovosť a chladnú kalkuláciu s výhodami za učené svedectvo.

Obžalovaný uviedol, že okrem tohto svedectva (mal na mysli zrejme výpoveď chráneného svedka R. G.), nebol proti nemu produkovaný relevantný dôkaz a výsledné rozhodnutie je založené len na domnienke, že by to tak mohlo byť, hoci skutky pre ktoré bol uznaný za vinného neboli jednoznačne preukázané. Tvrdil, že nikdy nebolo jeho úmyslom spáchanie trestného činu založenia, zosnovania a podporovania zločineckej skupiny podľa § 185a Tr. zák. účinného do 31. 8. 2002, ani trestného činu nadržovania podľa § 166 ods. 1 Tr. zák. účinného do 31. 12. 2005.

V celom prípade, podľa neho, existujú pochybnosti o správnosti skutkových zistení a na objasnenie veci treba vykonať ďalšie dôkazy. Napadnutým rozsudkom došlo k porušeniu Trestného zákona a aj uložený trest sa vyznačuje neprimeranosťou.

Obžalovaný upriamil pozornosť odvolacieho súdu na to, že napadnutý rozsudok sp. zn. PK-1 T 15/2008 je len presnou kópiou časti rozsudku sp. zn. PK-1 T 14/2007 zo 17. februára 2009, ktorým bol uznaný za vinného obžalovaný R. O. a v rozsudku, ktorý sa bezprostredne jeho týka je len zopár zmienok, resp. odkazov na jeho osobu, takže má pocit, že rozsudok ani nie je o jeho osobe ale o obžalovanom R. O.

Obžalovaný R. Č. ďalej v odvolaní argumentoval tým, že vykonané dôkazy nepotvrdzujú jeho úmysel spáchať trestné činy, pre ktoré je žalovaný, že nebolo nad všetku pochybnosť dokázané, že by bol členom zločineckej skupiny. Jeho členstvo v zločineckej skupine bolo ustáľované nie na základe relevantných dôkazov ale na základe toho, aké meno spomenul chránený svedok, ktorý nekonal s nezištným úmyslom. Rovnako nie je dôkazmi podložená jeho prítomnosť pri zavraždení poškodeného J. F.. Nebol ani opoznaný svedkyňami E. Č. a E. G., že by on bol medzi osobami prítomnými v rodinnom dome E. Č. vo V. B.

Napokon uviedol, že je zavádzajúce tvrdenie svedka R. G., ktoré si nekriticky osvojil Špeciálny súd, že on ako člen zločineckej skupiny mal postavenie tzv. „vojaka, ktorý mohol aj vraždiť“, hoci na rozdiel od iných obvinených on nie je stíhaný za žiadny násilný skutok a nie to ešte za skutok kvalifikovaný ako trestný čin vraždy.

Preto obžalovaný R. Č. navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 321 ods. 1 písm. a), b), c), d), e) Tr. por. zrušil napadnutý rozsudok a podľa § 322 ods. 1 Tr. por. vrátil vec prvostupňovému súdu, aby ju v potrebnom rozsahu znovu prejednal a rozhodol.

Na Najvyššom súde Slovenskej republiky bola trestná vec obžalovaného R. Č. o jeho odvolaní proti rozsudku Špeciálneho súdu v Pezinku z 30. marca 2009 sp. zn. PK-1T 15/2008 vedená pod sp. zn. 2 Toš 7/2009 a uznesením z 19. februára 2010 sp. zn. 2Toš 7/2009 bola podľa § 21 ods. 3 Tr. por. spojená na spoločné prejednanie a rozhodnutie s trestnou vecou obžalovaného R. O. a spol. vedenou na Najvyššom súde Slovenskej republiky pod sp. zn. Toš 4/2009.

Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 317 ods. 1 Tr. por. preskúmal zákonnosť a odôvodnenosť napadnutých výrokov oboch rozsudkov, proti ktorým odvolatelia podali odvolanie, ako aj správnosť postupu konania, ktoré im predchádzalo a zistil, že obidva rozsudky boli vydané predčasne, jednak pre chyby v konaní, ktoré im predchádzalo, tieto chyby mali za následok neúplné zistenie skutkového stavu, chyby v postupe v konaní sa dotýkali aj porušenia práva na obhajobu obžalovaných, nie však vo všetkých smeroch, ako namietali v odvolaniach obžalovaní, rozhodne však v dôsledku nesprávneho vylúčovania časti veci a obžalovaných na samostatné konanie, potom spätné spájanie na spoločné prejednanie a napokon opätovné vylúčenie podstatnej časti obžalovaných o tých istých skutkoch a aj ďalších uvedených v obžalobe na samostatné prejednanie. V zásadnom smere v záverečnej časti hlavného pojednávania u obžalovaného R. O. došlo k porušeniu jeho práva na obhajobu pri neposkytnutí práva na záverečnú reč jeho zvolenej obhajkyňi. Pre chyby v procesnom postupe v konaní došlo aj k porušeniu ustanovení Trestného poriadku pri vykonávaní dôkazov, a tak vznikli pochybnosti o správnosti skutkových zistení napadnutých výrokov, na ktorých objasnenie treba dôkazy opakovať, resp. je potrebné vykonať ďalšie dôkazy, bez vykonania ktorých obžalovaní oprávnenne môžu namietat porušenie ich práva na spravodlivý proces.

Ďalej treba upriamiť pozornosť Špeciálneho súdu na to, ako bola definovaná zločinecká skupina podľa § 185a Tr. zák. v znení účinnom do 31. augusta 2002, t. j. do jeho zmeny zákonom č. 421/2002 Z. z. a neskôr § 185a ods. 1 Tr. zák. v nadväznosti na ustanovenie § 89 ods. 27 Tr. zák., ktoré sa v priebehu obdobia spadajúceho do časového rámca prvého skutku napadnutého rozsudku, ktorý sa mal stať od roku 2000 do 23. apríla 2005, niekoľkokrát menilo. Pôvodné znenie zavedené zákonom č. 183/1999 Z. z., bolo zmenené zákonom č. 421/2002 Z. z., až napokon s účinnosťou od 1. augusta 2004 do konca účinnosti predchádzajúceho Trestného poriadku do 31. decembra 2005 platilo znenie zavedené zákonom č. 403/2004 Z. z.

V každom prípade však založenie, zosnovanie, členstvo i činnosť pre zločineckú skupinu museli byť páchané s cieľom spáchať trestný čin, resp. vymedzené trestné činy, ktorých závažnosť sa postupne menila, ale zároveň pri alternatívach podľa písmena a) § 89 ods. 27 Tr. zák. č. 140/1961 Zb. v znení jeho neskorších zmien, vždy to muselo byť páchané s cieľom dosiahnuť zisk, resp. na účel priameho či nepriameho získania finančnej výhody alebo inej materiálnej výhody.

Oboje muselo byť naraz naplnené a u každého páchatel'a, aj keď bol len členom alebo činným pre zločineckú skupinu, muselo to byť pokryté vedomostnou zložkou jeho zavinenia, minimálne vo forme uzrokovania s týmito účelmi.

Na skutok popisujúci založenie, zosnovanie a činnosť zločineckej skupiny musia nadväzovať konkrétne skutky, zakladajúce konkrétne trestné činy, ktoré spadali do rámca § 89 ods. 27 Tr. zák. účinného do 31. 12. 2005, v poslednom období jeho účinnosti od 1. 8. 2004 to boli trestné činy s hornou hranicou trestnej sadzby odňatia slobody najmenej päť rokov alebo trestné činy podľa § 160 až 162 Trestného zákona vtedy účinného. Nemôže to ostať len v rovine všeobecného konštatovania, vychádzajúceho z výpovede svedka R. G., že mali zisk z poskytovania úverov v kasínach, v podstate z úžery alebo vydierania, keď nebol konkretizovaný taký trestný čin. V prípravnom konaní neboli zadovážené dôkazy od koho konkrétne, od ktorých podnikov, či fyzických osôb mala získavať zločinecká skupina finančné prostriedky ako zisk, alebo iné materiálne výhody.

Najvyšší súd to poznamenáva preto, že až v roku 2004 sa mali stať skutky pod bodmi VI. a VII. napadnutého rozsudku, ktoré mali byť spáchané s cieľom, aby zločinecká skupina dosiahla neoprávnený zisk. Nebolo dokázané, že by ho dosiahli i keď, pravdou ostáva a pripomenúť to treba, že to nebolo podmienkou, postačoval tento cieľ, ale nie je celkom jasné, ako ho mali dosiahnuť, kto a ako ho mal z poškodených strán tento neoprávnený zisk pre zločineckú skupinu vyplácať, či zodpovedá realite tvrdenie svedka R. G., že sa samotné poškodené subjekty mali k tomu prihlásiť, pričom nie je zrejmé kto z poškodených a komu zo zločineckej skupiny by mal taký neoprávnený zisk poskytnúť.

Pokiaľ aj iné trestné činy, pri ktorých bola horná hranica trestnej sadzby odňatia slobody najmenej päť rokov, i keď neboli priamo majetkového charakteru, mali slúžiť na dosiahnutie zisku, napr. trestný čin vraždy za účelom zastrašenia iných subjektov, aby od týchto subjektov zločinecká skupina dosiahla zisk, alebo s týmto cieľom mal byť taký trestný čin páchaný, potom musí byť takto definovaný aj v skutkovej vete, aby mohlo byť také konanie posudzované ako konanie zločineckej skupiny.

Potom u tých obvinených, ktorým sa kladie za vinu že boli členmi zločineckej skupiny ale priamo na takom trestnom čine (vraždy) sa nemali podieľať, ale až na zahladzovaní jeho stôp, ako to malo byť u obžalovaných L. F. a R. Č., musela by byť jednoznačne preukázaná subjektívna stránka trestného činu podľa § 185a v čase skutku (skutok pod bodom III. napadnutého rozsudku) účinného znenia Trestného zákona, t. j. vedomostná zložka, minimálne uzrozumenie, že trestný čin bol spáchaný a oni ho pomáhajú zakrývať práve preto, že sa má ním dosiahnuť konečný cieľ neoprávnený zisk.

Zároveň treba upriamiť pozornosť Špeciálneho súdu na časovú pôsobnosť Trestných zákonov, lepšie povedané konkrétnych znení v časovom vymedzení žalovaného skutku až po deň rozhodovania súdu a na dôsledky, ktoré mal z toho vyvodiť.

Ako už bolo naznačené podľa znenia § 89 ods. 27 Tr. zák. č. 140/1961 Zb. v znení zákona č. 403/2004 Z. z. na naplnenie znakov trestného činu podľa § 185a ods. 1 Tr. zák. už nepostačovalo spáchanie akéhokoľvek trestného činu za podmienok a s cieľom uvedeným v § 89 ods. 27 Tr. zák. účinného v jeho pôvodnom znení podľa zákona č. 183/1999 Z. z., ale predpokladalo sa spáchanie (resp. cieľ spáchať) buď trestných činov uvedených v § 160 až 162 Tr. zák. alebo trestných činov, za ktoré bolo možné uložiť trest odňatia slobody s hornou hranicou trestnej sadzby najmenej päť rokov.

B.

Najvyšší súd uznesením z 11. júna 2019, sp. zn. 1 TdoV 14/2013, o dovolaní obvineného C. Z. proti uzneseniu najvyššieho súdu z 3. októbra 2012, sp. zn. 1 To 8/2011, rozhodol tak, že podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku sa dovolanie obvineného C. Z. odmieta.

Z o d ô v o d n e n i a :

Rozsudkom Špecializovaného trestného súdu v Pezinku (ďalej len „ŠTS“) z 23. júna 2010, sp. zn. PK-2T/16/2008, bol (o. i. aj) obvinený C. Z. uznaný za vinného zo spáchania obzvlášť závažného trestného činu založenia, zosnovania a podporovania zločineckej skupiny a teroristickej skupiny podľa § 185a ods. 1 Tr. zák. (skutok č. 1/), trestného činu vydierania podľa § 235 ods. 1 Tr. zák. (skutok č. 3/) a trestného činu hrubého nátlaku podľa § 235b ods. 1 Tr. zák. (skutok č. 5/), a to na tom skutkovom základe, že:

1/ V presne nezistenom období najneskôr v roku 2001, v meste Senica, okres Senica Y. U. zosnoval a s doposiaľ nezistenými osobami postupne vytváral a štruktúralne formoval zločineckú skupinu, neskôr nazývanú „U. alebo chlapi od U.“, ktorá na území Trnavského a Bratislavského kraja koordinovane pôsobila až do 29. septembra 2007 s cieľom páchania zločinov tak, aby tým získali priamo alebo nepriamo finančný a majetkový prospech najmä spôsobom vydierania, zavražďovaním, podvodmi a vyhrážkami, pričom druh a rozsah činnosti, plánovanie síl a prostriedkov určoval výhradne Y. U., ktorý pod svojou neustálou kontrolou jednotlivými úlohami poveroval priamych podriadených členov zločineckej skupiny, tzv. pravé ruky, ktorými boli v priebehu existencie skupiny A. V., Y. S., S. E., T. Q., blízkym organizačným pracovníkom bol člen zločineckej skupiny R. S. a títo ďalej v zmysle príkazov Y. U. riadili zverenú úlohu a jednotlivé akcie ako aj členov zločineckej skupiny a osôb činných pre zločineckú skupinu, pričom členmi zločineckej skupiny boli

C. Z. v presne nezistenom období v rozmedzí roku 2001 najneskôr do roku 2005 bol tzv. biletárom – vyhadzovačom, rozbíjačom a šoférom a ako člen zločineckej skupiny spáchal skutok č. 3/ a 5/,

a zároveň Y. U. vykonával povinné organizačné porady s členmi zločineckej skupiny a osobami činnými pre zločineckú skupinu, na ktorých sa plánovali a vyhodnocovali jednotlivé akcie zločineckej skupiny, ďalej sa vykonávala povinná fyzická príprava, Y. U. stanovil systém rozdeľovania finančného zisku v zločineckej skupine, zabezpečoval ubytovanie niektorých členov zločineckej skupiny, stanovoval sankcie pri porušení jeho príkazov a nariadení a pri svojvoľnom opustení zločineckej skupiny a zločinecká skupina disponovala zbraňami ako sú baseballové palice a obušky, a motorovými vozidlami.

3/ V presne nezistený deň v mesiaci december v roku 2003 Y. U. ako vodca zločineckej skupiny po tom, čo zistil, že Ing. V. V. má ako podnikateľ neuhradenú pohľadávku vo výške 800.000,- Sk (26.555,14 eur), poveril Y. S. v Senici, aby spoločne s C. Z. vo večerných hodinách poškodili na výstrahu osobné motorové vozidlo zn. Renault 21 Ing. V. V., ktoré mal odstavené pred svojím rodinným domom v L. v A. H., pričom C. Z. bol Y. U. určený ako vodič a Y. S. medzi tým porozbíjal predné sklá na vozidle, následne na to mal Ing. V. V. výhražný telefonát z bratislavského telefónneho čísla od doposiaľ presne neustálenej osoby, ktorý sa týkal jeho neuhradenej pohľadávky, na základe čoho vyhľadal Y. U. so žiadosťou o pomoc, ktorý mu za finančnú odmenu prisľúbil, že mu v jeho probléme pomôže, pričom si s ním dohodol stretnutie v Českej republike v meste Hodonín v reštaurácii „Piráť“, kde ho priviezol Y. S. aj spoločne s R. S. a tu mu Y. U. vysvetlil, že celú záležitosť ohľadom pohľadávky rieši silná „bratislavská skupina“, pričom stačí, ak vyplatí sumu vo výške 400.000,- Sk (13.277,57 eur) a problém bude vyriešený, preto nasledujúci deň po prechádzajúcom dohovore, pred obcou Vrádište, odovzdal Ing. V. V. v papierovej obálke s logom Tatra banky Y. S. a R. S. finančnú čiastku vo výške 400.000,- Sk (13.277,57 eur), ktorú potom Y. S. odovzdal Y. U. v mieste jeho trvalého bydliska, za čo Y. U. C. Z. a R. S. vyplatil finančnú odmenu a Y. S. odmenu vo výške 20.000,- Sk (663,88 eur) odmietol, lebo sa mu zdala nízka.

5/ V presne nezistený deň v mesiaci júl 2004 prišiel do firmy Y. C. L. V. W. H. č. XXX, okres Komárno C. R., ktorý predložil C. Y. nar. XX. Y. XXXX plnú moc na vymáhanie oprávnenej pohľadávky A. R., nar. X. R. XXXX, a to prostredníctvom firmy L. R. – C., S. a S. so sídlom Q. XX, Senica, pričom ako členovi zločineckej skupiny mu na vymoženie tejto pohľadávky boli vedúcim zločineckej skupiny Y. U. poskytnutí ďalší členovia zločineckej skupiny, a to Y. S., R. Q. a C. Z., ktorý bol vo funkcii vodiča a Y. R., ktorý bol pre zločineckú skupinu činný, a títo svojou prítomnosťou, najmä psychickým nátlakom zastrášovali C. Y., ako aj jeho rodinných príslušníkov, a to takým spôsobom, že po prenajatí obecného pozemku, na ktorom stála nehnuteľnosť rodinného domu rodiny Y. a hospodárske budovy, ktoré slúžia na podnikateľskú činnosť C. Y. na tomto pozemku stanovali asi týždeň a počas tejto doby na príkaz Y. U. sprostredkovaný C. R., aby vymohli pohľadávku od C. Y., vyvíjali na neho psychický nátlak takého charakteru, že menovaní sa počas svojho pobytu správali až do neskorých nočných hodín hlučne, vulgárne, vykonávali veľkú potrebu na prístupových chodníkoch k domu, v záhrade poškodzovali fóliovník, ničili úrodu, vypúšťali pitnú vodu, vypínali elektrinu, kontrolovali občianske preukazy rodinným príslušníkom C. Y., pričom sa mu aj C. R. vyhrážal, že ak nezaplatí, budú v tomto konaní pokračovať, a to až do dňa 23. júla 2004, kedy C. Y. vyplatil C. R. časť pohľadávky vo výške 115.000,- Sk (3.817,30 eur), a na vyplatení zvyšku

pohľadávky sa dohodol C. Y. s C. R. do konca mesiaca september 2004, pričom začiatkom mesiaca september 2004 opätovne prišli, pričom C. R. sa mu vyhrážal, že tentokrát to bude ešte horšie a tak znovu stanovali asi tri dni na tom istom pozemku a správali sa rovnakým spôsobom za účelom vymáhania zvyšku pohľadávky od C. Y., a preto im C. Y. dňa 6. septembra 2004 vyplatil požadovanú sumu vo výške 376.000,- Sk (12.480,91 eur), ktorú prevzal C. R. a túto následne odovzdal po predchádzajúcej vzájomnej dohode Y. U., ktorý z takto vymoženej sumy peňazí si presne nezistenú sumu peňazí ponechal a časť ponechal C. R. ako odmenu pre neho a C. R. potom zo svojej časti vyplatil odmenu Y. S., Y. R., R. Q. a C. Z.

Obvinený C. Z. bol za to odsúdený podľa § 185a ods. 1 Tr. zák. s použitím § 35 ods. 2 Tr. zák. k úhrnnému trestu odňatia slobody v trvaní 8 rokov a 3 mesiace, na výkon ktorého ho podľa § 39a ods. 2 písm. a) Tr. zák. súd zaradil do I. nápravno-výchovnej skupiny.

Menovaný obvinený bol zároveň podľa § 287 ods. 1 Trestného poriadku (zákon č. 301/2005 Z. z. v znení účinnom od 1. januára 2006, ďalej už len „Tr. por.“) i spolu s ďalšími obvinenými zaviazaný spoločne a nerozdielne uhradiť poškodenému Ing. V. V. škodu vo výške 13.277,57 eur.

Proti vyššie citovanému prvostupňovému rozsudku – presnejšie jeho výroku o vine a treste – podal obvinený C. Z. odvolanie, ktoré **Najvyšší súd Slovenskej republiky** (ďalej len „najvyšší súd“) **na verejnom zasadnutí konanom 3. októbra 2012, uznesením, sp. zn. 1 To 8/2011**, podľa § 319 Tr. por. ako nedôvodné zamietol.

Dňa 29. apríla 2013 bolo ŠTS doručené **dovolanie** obvineného C. Z., podané prostredníctvom ním zvoleného obhajcu JUDr. Ľudovíta Štangloviča a smerujúce proti naposledy označenému uzneseniu odvolacieho súdu (v spojení s jemu predchádzajúcim prvostupňovým rozsudkom) s tým, že ako dovolacie dôvody boli formálne označené dôvody uvedené pod **písm. a)** („vo veci rozhodol nepríslušný súd“), **písm. b)** („súd rozhodol v nezákonnom zložení“), **písm. c)** („zásadným spôsobom bolo porušené právo na obhajobu“), **písm. d)** („hlavné pojednávanie alebo verejné zasadnutie bolo vykonané v neprítomnosti obvineného, hoci na to neboli splnené zákonné podmienky“), **písm. g)** („rozhodnutie je založené na dôkazoch, ktoré neboli súdom vykonané zákonným spôsobom“), **písm. h)** („bol uložený trest mimo zákonom ustanovenej trestnej sadzby alebo bol uložený taký druh trestu, ktorý zákon za prejednávaný trestný čin nepripúšťa“), **písm. i)** („rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia; správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať a meniť“) a **písm. l)** (odvolací súd zamietol odvolanie podľa § 316 ods. 1, hoci na to neboli splnené zákonné dôvody, alebo zobral na vedomie späťvzatie odvolania obhajcom alebo osobou uvedenou v § 308 ods. 2 napriek tomu, že obvinený nedal výslovný súhlas na späťvzatie odvolania) **§ 371 ods. 1 Tr. por.**

Pokiaľ ide o jednotlivé uplatnené dovolacie námietky, ktorými obvinený odôvodňuje naplnenie dovolacích dôvodov [s výnimkou dovolacích dôvodov podľa § 371 ods. 1 písm. a) a písm. l), ktoré dovolateľ nezdôvodnil ničím, čo je ale vzhľadom na viazanosť dovolacieho súdu uplatnenými vecným výhradami a nie právnymi dôvodmi – ako bude zdôraznené nižšie – v podstate irelevantné], **tieto uvádza dovolací súd nižšie, kde sa s nimi súčasne i podrobne vysporiada.**

Obvinený s poukazom na ním uvádzané skutočnosti záverom podaného dovolania navrhol, aby dovolací súd rozhodol, že:

i/ uznesením najvyššieho súdu z 3. októbra 2012, sp. zn. 1 To 8/2011, boli porušené ustanovenia § 89 ods. 27, § 185a ods. 1, § 235 ods. 1, § 235b ods. 1 Tr. zák., § 2 ods. 1, § 189 ods. 1, ods. 4 písm. c), § 190 ods. 1, ods. 3 písm. d), ods. 5 písm. c), § 296 Trestného zákona č. 300/2005 v znení účinnom od 1. januára 2006, § 2 ods. 1, ods. 7, ods. 9, ods. 12, ods. 16, ods. 17, ods. 19, § 34 ods. 1, ods. 4, § 58 ods. 1 písm. e), § 130 ods. 1, ods. 2, § 131 ods. 1, § 168 ods. 1, § 237 ods. 3, § 238 ods. 2, § 246 ods. 2, § 249 ods. 1, ods. 3, ods. 4, § 250 ods. 2, § 252 ods. 2, ods. 3, § 263 ods. 4, § 264 ods. 1, ods. 2 Tr. por., čl. 6 ods. 1, ods. 3 písm. a) až d) Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), čl. 46 ods. 1, čl. 48 ods. 1, čl. 49, čl. 50 ods. 6, čl. 141a písm. b) Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“);

ii/ uznesenie najvyššieho súdu z 3. októbra 2012, sp. zn. 1 To 8/2011, sa zrušuje, a rovnako i rozsudok ŠTS z 23. júna 2010, sp. zn. PK-2T/16/2008, a to konkrétne vo výroku o vine v skutkoch č. 1/, 3/ a 5/ u obvineného C. Z., vo výroku o treste ako aj výroku o náhrade škody; tiež že sa následne zrušujú aj ďalšie rozhodnutia na obe zrušené rozhodnutia obsahovo nadväzujúce (a týkajúce sa obvineného C. Z.), ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad;

iii/ vec sa prikazuje ŠTS, aby ju v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol.

K podanému dovolaniu **sa nikto z oprávnených osôb**, ktorým bol v súlade s prvou vetou § 376 Tr. por. doručený jeho rovnopis, **písomne nevyjadril**.

Najvyšší súd ako súd dovolací v zmysle § 378 Tr. por. vec predbežne preskúmal a dospel k záveru, že dovolanie obvineného nie je potrebné odmietnuť z formálnych dôvodov [§ 382 písm. a), písm. b), alebo písm. d) až písm. f) Tr. por.]. Zároveň však zistil, že je **zrejmé, že nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371 (ods. 1) Tr. por., a preto podané dovolanie podľa § 382 písm. c) Tr. por. odmietol**.

V kontexte uplatneného dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por. obvinený (opäť najskôr citujúč príslušné ustanovenia – v danom prípade čl. 7 ods. 1 dohovoru a čl. 49 a čl. 50 ods. 6 ústavy) uviedol, že hoci v podaní z 9. februára 2011 namietal obvinený Y. U. aj vady hmotnoprávneho posúdenia, týmito námietkami týkajúcimi sa právnej kvalifikácie skutku č. 1 – predovšetkým z hľadiska rozdielného znenia a znakov daného trestného činu v priebehu času – sa najvyšší súd v rámci uznesenia z 3. októbra 2012 bližšie nezaoberal. Rovnako tak nezaujal najvyšší súd žiadne stanovisko ani k hmotnoprávnym námietkam vo vzťahu k ďalším skutkom – č. 2 a č. 6.

Ďalej sa v podanom dovolaní k tomu uvádza nasledovné (doslovne citujúc):

„Podľa § 185a ods. 1 zákona č. 140/1961 Zb. Trestný zákon (ďalej len „Tr. zák.“) kto založí alebo zosnuje zločineckú skupinu, je jej členom, je pre ňu činný alebo ju podporuje, potresce sa odňatím slobody na tri roky až desať rokov alebo prepadnutím majetku.

Do 31. augusta 2002 sa v zmysle § 89 ods. 27 Tr. zák. zločineckou skupinou rozumie dlhší čas trvajúce zoskupenie najmenej troch osôb na účely páchania trestnej činnosti s cieľom

- a) dosiahnuť zisk, alebo
- b) preniknúť do orgánov verejnej moci, a tak získať nad nimi kontrolu alebo uplatniť svoj vplyv, aby sa zakryla alebo legalizovala ich trestná činnosť, alebo
- c) preniknúť do orgánov podnikateľských alebo nepodnikateľských subjektov, a tak získať nad nimi kontrolu alebo uplatniť svoj vplyv, aby sa zakryla alebo legalizovala ich trestná činnosť alebo príjmy z nej, ktoré sa vyznačujú vysokým stupňom delby práce medzi jednotlivými členmi zločineckej skupiny v rámci jej vnútorného organizačného usporiadania.

V dobe od 1. septembra 2002 do 31. júla 2004 sa v zmysle § 89 ods. 27 Tr. zák. zločineckou skupinou rozumie dlhší čas trvajúce zoskupenie najmenej troch osôb na účely páchania obzvlášť závažnej trestnej činnosti, trestného činu podľa § 252 alebo niektorého z trestných činov podľa § 160 až 162 s cieľom

- a) dosiahnuť zisk, alebo
- b) preniknúť do orgánov verejnej moci, a tak získať nad nimi kontrolu alebo uplatniť svoj vplyv, aby sa zakryla alebo legalizovala ich trestná činnosť, alebo
- c) preniknúť do orgánov podnikateľských alebo nepodnikateľských subjektov, a tak získať nad nimi kontrolu alebo uplatniť svoj vplyv, aby sa zakryla alebo legalizovala ich trestná činnosť alebo príjmy z nej, ktoré sa vyznačujú vysokým stupňom delby práce medzi jednotlivými členmi zločineckej skupiny v rámci jej vnútorného organizačného usporiadania.

Podľa § 41 ods. 2 Tr. zák. v znení účinnom v tomto období obzvlášť závažnými trestnými činmi sú trestné činy uvedené v § 62 a tie úmyselné trestné činy, na ktoré tento zákon ustanovuje trest odňatia slobody s hornou hranicou trestnej sadzby najmenej osem rokov.

V dobe od 1. augusta 2004 do 31. decembra 2005 sa v zmysle § 89 ods. 27 Tr. zák. zločineckou skupinou rozumie štruktúrovaná skupina najmenej troch osôb, ktorá existuje počas určitého časového obdobia a koná koordinovane s cieľom spáchať jeden trestný čin alebo viac trestných činov, za ktoré je možné uložiť trest odňatia slobody s hornou hranicou trestnej sadzby najmenej päť rokov, alebo niektorého z trestných činov podľa § 160 až 162 na účel

- a) priameho alebo nepriameho získania finančnej výhody alebo inej materiálnej výhody,
- b) preniknutia do orgánu verejnej moci s cieľom získať nad ním kontrolu alebo uplatniť svoj vplyv, aby sa zakryla alebo legalizovala ich trestná činnosť alebo príjmy z nej, alebo
- c) preniknutia do orgánu podnikateľského alebo nepodnikateľského subjektu s cieľom získať nad ním kontrolu alebo uplatniť svoj vplyv, aby sa zakryla alebo legalizovala ich trestná činnosť alebo príjmy z nej.

V každom prípade však založenie, zosnovanie, členstvo i činnosť pre zločineckú skupinu museli byť páchané s cieľom spáchať trestný čin, resp. vymedzené trestné činy, ktorých závažnosť sa postupne menila, ale zároveň pri alternatívach podľa písmena a) § 89 ods. 27 Tr. zák. v znení jeho neskorších zmien, vždy to muselo byť páchané s cieľom dosiahnuť zisk, resp. na účel priameho či nepriameho získania finančnej výhody alebo inej materiálnej výhody. Oboje muselo byť naraz naplnené a u každého páchatela, aj keď bol len členom alebo činným pre zločineckú skupinu, muselo to byť pokryté vedomostnou zložkou jeho zavinenia, minimálne vo forme uzrokovania s týmito účelmi. Na skutok popisujúci založenie, zosnovanie a činnosť zločineckej skupiny musia nadväzovať konkrétne skutky, zakladajúce konkrétne trestné činy, ktoré spadali do rámca § 89 ods. 27 Tr. zák. účinného do 31. decembra. 2005, v poslednom období jeho účinnosti od 1. augusta 2004 to boli trestné činy s hornou hranicou trestnej sadzby odňatia slobody najmenej päť rokov alebo trestné činy podľa § 160 až 162 Tr. zák. vtedy účinného. Nemôže to ostať len v rovine všeobecného konštatovania.

V prípravnom konaní neboli zadovážené dôkazy od koho konkrétne, od ktorých podnikov, či fyzických osôb mala získavať zločinecká skupina finančné prostriedky ako zisk, alebo iné materiálne výhody (uznesenie najvyššieho súdu, sp. zn. 2 Toš 4/2009, z 26. februára 2010).

Na skutok rozsudku popisujúci založenie, zosnovanie a činnosť údajnej zločineckej skupiny nenadväzujú žiadne konkrétne skutky, zakladajúce konkrétne trestné činy s cieľom dosiahnuť zisk, ktoré by spadali do rámca § 89 ods. 27 Tr. zák. v znení účinnom do 31. augusta 2002.

V tejto súvislosti je potrebné uviesť, že zo všeobecných konštatovaní uvádzaných v odôvodnení rozsudku z 23. júna 2010, vychádzajúcich zo všeobecných výpovedí spolupracujúcich svedkov alebo obžalovaných, že údajná zločinecká skupina mala zisk z tzv. výpalného, nepostačuje, keď v skutkovej vete nebol konkretizovaný žiadny taký trestný čin. Neboli zadovážené ani žiadne dôkazy, od koho konkrétne, od ktorých podnikov či fyzických osôb mala získavať údajná zločinecká skupina finančné prostriedky ako zisk trestnou činnosťou, keď ani žiaden konkrétny poškodený neuviedol, že by bol vydieraný alebo platil tzv. výpalné.

Prvý konkrétny skutok, ktorého spáchanie sa pripisuje údajnej zločineckej skupine, sa mal stať až v mesiaci december 2003, kedy však už Tr. zák. v znení účinnom od 1. septembra 2002 do 31. júla 2004 v ustanovení § 89 ods. 27 vyžadoval zoskupenie najmenej troch osôb na účely páchania obzvlášť závažnej trestnej činnosti alebo taxatívne uvedených trestných činov.

Žiaden zo skutkov č. 3 až 5. rozsudku z 23. júna 2010, ktoré mali byť spáchané v období od decembra 2003 do júla 2004, nebol kvalifikovaný ako obzvlášť závažný trestný čin alebo taxatívne uvedený trestný čin v ustanovení § 89 ods. 27 Tr. zák. v jeho znení od 1. septembra 2002 do 31. júla 2004. Z tohto dôvodu k spáchaniu trestného činu založenia, zosnovania a podporovania zločineckej skupiny podľa § 185a ods. 1 Tr. zák. v dobe do 31. decembra 2005 nemohlo dôjsť.

Navyše v skutkovej vete skutku č. 3 rozsudku absentuje obsah výhražného telefonátu z bratislavského telefónneho čísla od doposiaľ neustálenej osoby, z ktorého by bolo zrejmé násilie alebo hrozba násilia uvádzané v právnej vete skutku č. 3 rozsudku z 23. júna 2010. Vzhľadom na túto skutočnosť je aj právne posúdenie takto vymedzeného skutku nesprávne.

Pokiaľ ide o čiastkový útok v skutku č. 5 rozsudku z 23. júna 2010, ktorý mal byť spáchaný v mesiaci september 2004, tento trestný čin bol kvalifikovaný ako hrubý nátlak podľa § 235b ods. 1 Tr. zák., za ktorý možno uložiť trest odňatia slobody na jeden rok až tri roky. Vzhľadom na znenie § 89 ods. 27 Tr. zák. v znení účinnom od 1. augusta 2004 do 31. decembra 2005 teda nešlo o trestný čin s hornou hranicou trestnej sadzby najmenej päť rokov.

Z vyššie uvedeného je zrejmé, že za účinnosti Trestného zákona v skutkových vetách rozsudku nie je uvedený žiadny trestný čin, ktorý by zakladal zodpovednosť za založenie, zosnovanie, členstvo alebo činnosť pre zločineckú skupinu. Inými slovami povedané, údajné založenie, zosnovanie, členstvo alebo činnosť pre zločineckú skupinu ani nemohlo byť spáchané s cieľom spáchať trestný čin, resp. vymedzené trestné činy, ktorých závažnosť sa postupne menila a zároveň s cieľom dosiahnuť zisk, resp. na účel priameho či nepriameho získania finančnej výhody alebo inej materiálnej výhody.

V súvislosti s právnym posúdením trestného činu založenia, zosnovania a podporovania zločineckej skupiny za úplne absurdnú považujem tú časť odôvodnenia rozsudku z 23. júna 2010

na str. 87, kde sa uvádza, že podľa § 185a ods. 1 Tr. zák. účinného do 31. decembra 2005 (...). Jedná sa o obzvlášť závažný úmyselný trestný čin v zmysle § 41 ods. 2 Tr. zák. účinného do 31. decembra 2005 (...), podľa ktorého obzvlášť závažnými trestnými činmi sú trestné činy uvedené v § 62 (...), pričom v § 62 ods. 1 Tr. zák. v predchádzajúcej uvedenej účinnosti je v tomto ustanovení uvedený trestný čin založenia, zosnovania a podporovania zločineckej skupiny a teroristickej skupiny podľa § 185a Tr. zák. v predchádzajúcej uvedenej účinnosti. Inými slovami ŠTS dospel k záveru, že nakoľko v § 62 ods. 1 Tr. zák. je uvedený aj trestný čin založenia, zosnovania a podporovania zločineckej skupiny, bol spáchaný trestný čin trestného činu založenia, zosnovania a podporovania zločineckej skupiny podľa § 185a ods. 1 Tr. zák.

Podľa § 296 Trestného zákona (má sa na mysli zákon č. 300/2005 Z. z. – poznámka dovolacieho súdu) kto založí alebo zosnuje zločineckú skupinu, je jej členom, je pre ňu činný alebo ju podporuje, potrestá sa odňatím slobody na päť rokov až desať rokov.

Podľa § 129 ods. 3 Trestného zákona účinného do 31. augusta 2009 zločineckou skupinou sa na účely tohto zákona rozumie štruktúrovaná skupina najmenej troch osôb, ktorá existuje počas určitého časového obdobia a koná koordinovane s cieľom spáchať jeden alebo viacej zločinov, trestný čin legalizácie príjmu z trestnej činnosti podľa § 233 alebo niektorý z trestných činov korupcie podľa ôsmej hlavy tretieho dielu osobitnej časti na účely priameho alebo nepriameho získania finančnej alebo inej výhody.

Po 1. januári 2006 nie je zo skutkovej vety skutku č. 1 rozsudku a na ne nadväzujúce konkrétne skutky vôbec zrejmé, v čom konkrétne boli naplnené znaky zločineckej skupiny, teda, že išlo o štruktúrovanú skupinu najmenej troch osôb, ktorá existuje počas určitého časového obdobia a koná koordinovane s cieľom spáchať jeden alebo viacej zločinov.

Čo sa týka uvádzania členstva C. Z. v zločineckej skupine, nemožno toto tvrdiť len s poukazom na údajné spáchanie jeho skutku v bode 3/ rozsudku, kde mimo iných poukazujem na tú skutočnosť, že môj mandant kategoricky poprel akúkoľvek účasť na tomto skutku s tým, že nikdy „svedka“ Y. S. neviezol do Zlatníckej doliny a s týmto skutkom nemá nič spoločné.

Čo sa týka skutku č. 5 rozsudku, kategoricky popiera jeho spáchanie, na miesto údajného skutku odviezol C. R. na jeho požiadanie, a to viackrát, jednak na Obecný úrad a jednak na Obecnú políciu v Kravanoch nad Dunajom, a to na požiadanie C. R., pričom viezol aj iné osoby, ktoré priviedol R., on však sa ubytoval v C. R. na moteli a na druhý deň postupoval podľa pokynu C. R., že ich ako vodič vyzdvihol a odviezol do Senice. Jemu sľúbená odmena za odvoz a dovoz doposiaľ vyplatená nebola, v danom prípade robil len „taxikára“, s rodinou Y. nedošiel do žiadneho kontaktu.

Pokiaľ sa prvostupňový i odvolací súd opiera pri mojom uznaní viny o výpovede Y.E., resp. C. Y., rod. R., tu chcem poukázať, že obdobne nepostupoval najvyšší súd u C. Q. – vid' uznesenie najvyššieho súdu, sp. zn. I To 4/2011, z 20. apríla 2011, str. 38 ods. 4, kde nepostačovalo k usvedčeniu len samotné tvrdenie Y. S., naproti tomu v mojom prípade je táto výpoveď považovaná za vierohodnú v spojení s C. Y., rod. R.. Dávam do pozornosti dovolacieho súdu i tú skutočnosť, že súd prvého a druhého stupňa zohľadňoval účelové svedectvá A. V., T. Q., C. A., Y. S. a C. Y., rod. R., ktorých cieľom pri týchto účelových výpovediach bola snaha získať pre seba výhodu, či už v menšom treste, resp. získanie beztrestnosti, vid' S. – Y.

Z ustanovenia § 89 ods. 27 Tr. zák. okrem iného vyplýva, že zločineckou skupinou sa rozumie dlhší čas trvajúce zoskupenie najmenej troch osôb na účely páchania trestnej činnosti. S nezistenými osobami nie je možné postupne vytvárať a štruktúrne formovať zločineckú skupinu, nakoľko absentuje jeden zo základných znakov zločineckej skupiny, ktorým je zoskupenie najmenej troch osôb. Inými slovami, aby došlo k založeniu zločineckej skupiny, musia byť ustálené minimálne tri konkrétne osoby, ktoré sa na účely páchania trestnej činnosti uvedenej v ustanovení § 89 ods. 27 Tr. zák. zoskupia. Z tohto dôvodu považujem právne posúdenie skutku č. 1 rozsudku z 23. júna 2010 za nesprávne a odporujúce ustanoveniu § 185a ods. 1 Tr. zák. v spojení s § 89 ods. 27 Tr. zák. “

Ak ide o vyššie uvedenú časť dovolacej argumentácie, k tejto je potrebné v prvom rade uviesť, že **časť z vyššie uvedených námietok je skutkového charakteru, a teda z pohľadu daného dovolacieho konania irelevantného, a časť tvoria námietky právne, keď iba týmito sa je potrebné zo strany konajúceho dovolacieho senátu zaoberať** – z hľadiska ich potencionálnej subsumovateľnosti pod dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por.

Pod námietkami, ktorými dovolateľ „brojí“ **proti ustáleným skutkovým záverom učiněným zo strany súdov nižšieho stupňa** (od nesprávosti ktorých odvíja následne nesprávne právne posúdenie), treba potom konkrétne rozumieť tie z vyššie uvedených tvrdení, v ktorých sa argumentuje: nedostatkom požadovaného zavinenia; nepreukázaním toho, od koho konkrétne mala získavať (údajná) zločinecká skupina finančné prostriedky ako zisk trestnou činnosťou; nemožnosťou uvádzania členstva C. Z. v zločineckej skupine len s poukazom na údajné spáchanie skutku č. 3/, na ktorého spáchaní mimochodom svoju účasť kategoricky poprel (že nikdy svedka Y. S. neviezol do Zlatníckej doliny); nespáchaním skutku č. 5/ (a to v celom rozsahu súvisiacej argumentácie – so záverom, že robil len „taxikára“); a napokon i tým, že oba vo veci konajúce sudy sa pri uznaní viny dovolateľa opierajú o výpovede Y. S., resp. C. Y., rod. R., ktoré však nemali byť považované za vierohodné, keď boli zároveň zohľadňované i ďalšie účelové svedectvá.

Vo „zvyšku“ ide potom o **námietky právne, keď podstata argumentácie dovolateľa v súvislosti so skutkom č. 1/ spočíva v tom, že právna kvalifikácia predmetného skutku ako trestný čin založenia, zosnovania a podporovania zločineckej skupiny a teroristickej skupiny podľa § 185a ods. 1 Tr. zák. (resp. v prípade niektorých iných spoluobvinených ako založenie, zosnovanie a podporovanie zločineckej skupiny podľa § 296 Trestného zákona č. 300/2005 Z. z. v príslušnom znení) je nesprávna, keďže v žiadnom relevantnom čase nemožno s poukazom na ďalšie stíhané konkrétne skutky hovoriť o naplnení všetkých zákonom požadovaných znakov zločineckej skupiny.**

Pokiaľ ide pritom o časovo chronologický vývoj definície zločineckej skupiny, ktorá bola najskôr definovaná v Trestnom zákone č. 140/1961 Zb. v ustanovení § 89 ods. 27 a v „novom“ Trestnom zákone č. 300/2005 Z. z. následne v ustanovení § 129 ods. 3 (aktuálne ods. 4), **uvedený dovolateľom v podanom dovolaní, tak tento je správny** – zodpovedajúci príslušným legislatívnym zmenám, a preto sa ho aj rozhodol dovolací súd odcitovať (keby to neurobil v rámci sumarizácie námietok uvedených vyššie, urobil by tak v rámci vysporiadania sa s nimi – z dôvodu prehľadnosti).

Obsahom právnej námietky dovolateľa uvedenej v súvislosti so skutkom č. 3/ je napokon tá skutočnosť, že právne posúdenie predmetného skutku nemôže obstáť z dôvodu absentujúceho násillia alebo hrozby násillia v skutkovej vete (táto totiž neobsahuje obsah výhražného telefonátu).

Dovolací súd – pri viazanosti uplatnenými vecnými námietkami (R 120/2012) – konštatuje, že s vyššie uvedeným právnym názorom dovolateľa sa nie je možné stotožniť, a to z nasledovných dôvodov:

V prvom rade, ak ide o vo všeobecnosti **zákonom požadované znaky zločineckej skupiny, tak týmito sú:**

- i/** zoskupenie najmenej troch osôb;
- ii/** existencia zoskupenia počas určitého (dlhšieho) obdobia;
- iii/** účel zoskupenia – páchanie trestnej činnosti (súčasťou neskorších legálnych definícií zločineckej skupiny je i presnejšie uvedený požadovaný druh páchanej trestnej činnosti);
- iv/** cieľ páchania trestnej činnosti - o. i. alternatíva (relevantná z hľadiska posudzovanej veci) dosahovania zisku, resp. priame či nepriame získanie finančnej výhody alebo inej materiálnej výhody;
- v/** štruktúrovanosť zoskupenia a koordinovanosť jeho konania (uvedené znaky boli zákonom požadované až s účinnosťou od 1. augusta 2004), resp. vysoký stupeň del'by práce medzi jednotlivými členmi zločineckej skupiny v rámci jej vnútorného organizačného usporiadania (do 31. júla 2004).

Čo sa týka potom skutkovej vetvy uvedenej pod č. 1/, ktorej znením je dovolací súd viazaný (a ktorá je v plnom znení citovaná hneď úvodom odôvodnenia daného rozhodnutia), tak z jej obsahu je potom zrejmé jednak **naplnenie všetkých vyššie uvedených definičných znakov zločineckej skupiny** a jednak tiež celkom nepochybne i to, **že dovolateľ C. Z. bol členom tejto zločineckej skupiny** (konkrétne vykonával funkciu tzv. biletára – vyhadzovača, rozbíjača a šoféra) – zosnovanej najneskôr v roku 2001 Y. U. spolu s inými nezistenými osobami a pôsobiacej do 29. septembra 2007 – **v rozmedzí rokov 2001 až 2005. Preto aj právne posúdenie dotknutého skutku u obvineného C. Z. ako (obzvlášť závažný) trestný čin založenia, zosnovania a podporovania zločineckej skupiny a teroristickej skupiny podľa § 185a ods. 1 Tr. zák.** (kvalifikačne bol v prípade menovaného obvineného použitý Trestný zákon č. 140/1961 Zb. v znení účinnom do 31. decembra 2005) – **je správne.**

Zo zmieňovaných definičných znakov zločineckej skupiny sa je pritom potrebné s ohľadom na obsah podaného dovolania bližšie pozastaviť „len“ pri dvoch, a síce vyššie uvedených pod písm. i/ a iii/ (tento sa pritom zároveň „prekrýva“ so znakom uvedeným pod písm. iv/).

Ak ide o „prvý“ znak, spočívajúci v nevyhnutnosti zoskupenia **najmenej troch osôb**, tak o jeho naplnení nemožno podľa názoru dovolateľa hovoriť v posudzovanom prípade preto, lebo „s nezistenými osobami nie je možné postupne vytvárať a štruktúralne formovať zločineckú skupinu“, resp. „inými slovami, aby došlo k založeniu zločineckej skupiny, musia byť ustálené minimálne tri konkrétne osoby.“

Predovšetkým, je jasné, že **minimálne tri osoby sa vyžadujú tak na založenie (zosnovanie) zločineckej skupiny, ako i počas jej trvania** – uvedené ale v posudzovanej veci nie je problematické. Avšak, na rozdiel od vyššie uvedeného tvrdenia je dovolací súd toho názoru, že na naplnenie zmieňovaného znaku plne postačuje, ak vo veci konajúci súd na základe vykonaného dokazovania dospeje k jednoznačnému záveru, že v úvode – pri založení (zosnovaní) konkrétnej zločineckej skupiny participovali minimálne tri osoby s tým, že všetky tieto osoby sa nemusia podariť identifikovať presne menom a priezviskom.

Tak, ako aj v iných prípadoch, i tu bol jedným zo zakladateľov (zosnovateľov) zároveň vodca zločineckej skupiny, pričom podľa znenia ustáleného skutku mal tento dotknutý zločineckú skupinu

najneskôr od roku 2001 postupne vytvárať a štrukturálne formovať „s doposiaľ nezistenými osobami“. Z hľadiska použitého gramatického tvaru je teda zjavné, že tu **okrem Y. U. možno hovoriť o ďalších minimálne dvoch osobách**, a teda vyššie uvedený znak bol naplnený.

Pokiaľ ide potom o samotný **účel zoskupenia**, k nesplneniu ktorého znaku smerovala prevažná časť dovolacej argumentácie obvineného C. Z., tak v danom smere poukazoval menovaný konkrétne na to, že:

Ad1/ zákon v dobe do **31. augusta 2002** požadoval, aby zoskupenie bolo vytvorené **na účely páchania trestnej činnosti**, avšak z daného obdobia nie je žiaden zo stíhaných skutkov – prvý konkrétny skutok, ktorého spáchanie sa pripisuje (údajnej) zločineckej skupine, sa mal totiž stať až v mesiaci december 2003.

Ad2/ v dobe od **1. septembra 2002 do 31. júla 2004** sa vyžadovalo páchanie obzvlášť závažnej trestnej činnosti (obzvlášť závažnými trestnými činmi boli pritom všetky úmyselné trestné činy s hornou hranicou trestnej sadzby trest odňatia slobody najmenej 8 rokov a trestné činy konkrétne vymenované v § 62 Tr. zák. – napr. trestný čin vydierania podľa § 235 ods. 3, resp. hrubého nátlaku podľa § 235a ods. 2, 3, 4 a 5 a § 235b ods. 4 a 5 Tr. zák.), trestného činu legalizácia príjmu z trestnej činnosti podľa § 252 alebo niektorého z korupčných trestných činov podľa § 160 až 162, avšak tento znak v uvedenom období nemohol byť naplnený, pretože žiaden z konkrétnych skutkov spáchaných v predmetnom období nebol takto kvalifikovaný.

Ad3/ v dobe od **1. augusta 2004 do 31. decembra 2005** zákon požadoval jeden alebo viac trestných činov, za ktoré je možné uložiť trest odňatia slobody s hornou hranicou trestnej sadzby najmenej 5 rokov alebo niektorý z korupčných trestných činov podľa § 160 až 162 Tr. zák., pričom ale za skutok č. 5/, spáchaný v mesiaci september 2004, kvalifikovaný ako hrubý nátlak podľa § 235b ods. 1 Tr. zák., bolo možné uložiť „len“ trest odňatia slobody na 1 až 3 roky.

Zjednodušene povedané, **dovolateľ otázku správnosti právnej kvalifikácie skutku č. 1/ - ako trestný čin založenia, zosnovania a podporovania zločineckej skupiny robí bezprostredne závislou od existencie a (zároveň) následnej právnej kvalifikácie ďalších skutkov, „pričítateľných“ tejto zločineckej skupine**. Na danom mieste sa žiada pritom poznamenať, že v preskúmvanej veci bolo rozsudkom ŠTS z 23. júna 2010, sp. zn. PK-2T/16/2008, odsúdených spolu 15 osôb za 12 skutkov, keď skutok č. 1/ bol kvalifikovaný ako založenie, zosnovania a podporovanie zločineckej skupiny (podľa Trestného zákona v rozdielnom znení účinnosti u jednotlivých obvinených) a v prípade ďalších skutkov išlo takmer bezvýnimočne buď o trestný čin vydierania alebo hrubého nátlaku.

Ak ide o vyššie uvedené úvahy obvineného C. Z., tak dôsledkom týchto je vlastne záver, že „trestný čin podľa § 185a ods. 1 Tr. zák. (resp. podľa § 296 Trestného zákona č. 300/2005 Z. z.) je samostatne nestíhateľný“, čo rozhodne treba poprieť.

K „skutkovej oddelenosti“ – t. j. ide o viaccinný súbeh trestného činu podľa § 185a ods. 1 Tr. zák. resp. podľa § 296 Trestného zákona č. 300/2005 Z. z. a iného trestného činu – sa, a to judikátorne najvyšší súd už vyjadril v rozsudku z 26. novembra 2014, sp. zn. 2 To 9/2014, publikovanom pod R 29/2018. Odkazujúc na tam uvedené závery, uvádza dovolací súd v súvislosti preskúmvanej veci nasledovné:

V tejto veci je účel resp. cieľ založenia (existencie) zločineckej skupiny vyjadrený v skutku č. 1/ tak, že táto bola založená a fungovala s „cieľom páchania zločinov tak, aby tým získali priamo alebo nepriamo finančný a majetkový prospech najmä spôsobom vydierania, zastrášaním, podvodmi a vyhrážkami“, tiež je ďalej v skutku uvádzané „vymáhanie pohľadávok“, či „vyberanie nelegálnych poplatkov od podnikateľov za tzv. ochranu“ ako súčasť rámcového popisu trestnej činnosti, keď významná z hľadiska ďalších záverov dovolacieho súdu je i tá skutočnosť, že „zločinecká skupina disponovala zbraňami ako sú baseballové palice a obušky“.

Platí, že trestný čin založenia, zosnovania a podporovania zločineckej skupiny je trvácim trestným činom, a teda z hľadiska vývojových štádií, časom spáchania (dokonania) tohto činu je okamih vzniku protiprávneho stavu, a okamihom jeho dokončenia („dopáchania“) je odstránenie (zánik) protiprávneho stavu (alebo oznámenie vznesenia obvinenia, ak by protiprávny stav naďalej pretrval) – v posudzovanej veci v prípade obvineného C. Z. „odstránenia protiprávneho stavu“ predstavuje konkrétne ukončenie jeho členstva v zločineckej skupine v roku 2005 (preto trestnosť činu u neho posúdená podľa Trestného zákona č. 140/1961 Zb. v znení účinnom do 31. decembra 2005, keďže neskorší zákon nebol pre neho priaznivejší – § 2 ods. 1 aktuálne účinného Trestného zákona a sprostredkovane § 16 ods. 1 Trestného zákona v znení účinnom do 31. decembra 2005). Zároveň však ale platí, že **ak máme hovoriť o „udržiavaní protiprávneho stavu“, tak po celý čas musí ísť – jednoducho povedané – o túto protiprávnu činnosť, t. j. neustále naplňajúcu znaky príslušnej skutkovej podstaty** (trestného činu založenia, zosnovania a podporovania zločineckej skupiny podľa Trestného zákona v príslušnom znení – v preskúmvanej veci bol tento u jednotlivých obvinených použitý v rozdielnom znení vzhľadom na ich účasť v skupine, resp. činnosti pre ňu).

Vyššie uvedené konštatovanie – o nevyhnutnosti neustáleho naplňovania znakov príslušnej skutkovej podstaty – potom **ale neznamená, že členovia určitého zoskupenia sa musia v rozhodnom čase dopustiť (byť právoplatne uznaní za vinných) presne toho druhu trestnej činnosti, resp. trestného činu s takou hroziacou sadzbou ako to požaduje Trestný zákon od 1. septembra 2002 s určitými obmenami až doposiaľ**.

Rozhodujúce je, že zločinecká skupina po celý čas existuje za tým účelom, a práve neustála danosť toho účelu je rozhodujúca (aj keby sa v určitom rozhodnom čase napr. žiadneho trestného činu preukázateľne nedopustila). **To, či je v tom-ktorom prípade účel zoskupenia taký, ako požaduje zákon (v rozhodnom znení), nemôže byť potom závislé len od konkrétneho právneho posúdenia ďalších konkrétnych skutkov pričítateľných tejto skupine, resp. celkovo vôbec od ich spáchania (aj keď v konkrétnom prípade môže byť splnenie účelu evidentné práve z týchto ďalších konkrétnych skutkov).**

Neplatí teda, že na to, aby bolo možné hovoriť o zločineckej skupine, na skutok popisujúci založenie, zosnovanie a podporovanie zločineckej skupiny musia nadväzovať konkrétne skutky, zakladajúce zákonom presne požadované trestné činy. Trestnosť tu spočíva vo vedomej príslušnosti k účelovo zameranej skupine, v jednotlivých zákonom ustanovených formách takej príslušnosti (aktuálne členstvo), a účel založenia skupiny sa buď páchaním ďalšej trestnej činnosti naplní (vtedy pôjde o iné skutky a viacčinný súbeh trestných činov), alebo nenaplní (je možné „sólo“ stíhanie len za vytvorenie štruktúry skupiny a začlenenia sa do nej, napr. pri „predčasnom“ odhalení takej činnosti bez jej konkrétnych, účel naplňajúcich výsledkov).

Účel založenia skupiny (aj *in concreto*) spočíva (a úmysel páchatel'ov nepochybne smeruje) k maximalizácii kriminálne relevantného efektu (napr. majetkového profitu z výpalníctva a vymáhačstva ako foriem trestného činu hrubého nátlaku). Splnenie kvalifikačných parametrov trestnej činnosti charakteristickej pre zločineckú skupinu (nie trestnej činnosti *ex post* spáchanej, ale z hľadiska účelu skupiny zamýšľanej) teda nie je limitované ďalšími skutkami, ktoré sú členom (preukázateľne založenej) skupiny v priebehu jej činnosti dokázané (aj keď taká okolnosť hodnotenie dôkazov vo vzťahu k predmetnej otázke nepochybne zjednoduší).

Pokiaľ ide o preskúvanú vec, **skutková veta č. 1/** obsahuje uvedenie účelu založenia ako i následnej existencie zoskupenia (vid' vyššie), **keď tam uvedený druh trestnej činnosti je taký, že v každom rozhodnom období trvania dotknutého zoskupenia (najneskôr od roku 2001 do 29. septembra 2007) spĺňal vzhľadom na hroziace trestné sadzby zákonom požadovaný druh závažnosti trestnej činnosti, za účelom ktorého dotknutá skupina bola založená a kvôli čomu vlastne neustále existovala.**

Konkrétnejšie – s ohľadom na predložené dovolacie námietky obvineného – možno uviesť, že napr. za spáchanie trestného činu **hrubého nátlaku** podľa § 235a ods. 1 Trestného zákona č. 140/1961 Zb. v znení účinnom od roku 2001 do 31. decembra 2005 hrozilo odňatie slobody od 3 do 10 rokov (už v prvom odseku).

Ak ide potom o trestný čin **vydierania**, za tento Trestný zákon v znení účinnom **od roku 2001 do 31. decembra 2005 v druhom odseku hrozil trestom odňatia slobody od 2 do 8 rokov, pričom si treba uvedomiť, že pri kvalifikačnom znaku** v podobe okolnosti podmieňujúcej použitie vyššej trestnej sadzby – napr. spôsobenie škody požadovaného rozsahu, bolo **v prípade členov dotknutej skupiny jasné, že nemali vopred určené obmedzenie pokiaľ ide o výšku spôsobenej škody** (práve naopak, cieľom páchania trestnej činnosti bolo dosahovanie majetkového prospechu, a teda „čím viac, tým lepšie“).

Taká úvaha nie je relevantná na sprísnenie kvalifikácie ďalších oddelených skutkov, ale (ako už bolo uvedené) na posúdenie naplnenie účelu založenia skupiny, a teda na právnu kvalifikáciu tým dotknutého „primárneho“ činu v rámci viacčinného súbehu trestných činov dovolateľa ako obvineného, ako aj (už mimo tohto dovolacieho konania) jeho spoluobvinených.

V súlade s § 22 ods. 2 zákona o súdoch sa z oslovených subjektov, ktoré odpovedali, vyslovili za alternatívu A.: Krajský súd v Banskej Bystrici a Slovenská advokátska komora; za alternatívu B.: Generálna prokuratúra Slovenskej republiky, Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, krajské sudy v Bratislave, Košiciach, Prešove, Trenčíne a Žiline, Špecializovaný trestný súd, Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky, Právnická fakulta Univerzity Komenského v Bratislave, Fakulta práva Paneurópskej vysokej školy, Právnická fakulta Trnavskej univerzity v Trnave a Akadémia Policajného zboru v Bratislave. Z týchto pripomienok a z rozpravy na rokovaní trestnoprávneho kolégia najvyššieho súdu vyplynulo, že správny výklad znakov skutkovej podstaty trestného činu podľa § 296 Trestného zákona bol uplatnený v podkladovom rozhodnutí B., keď:

Vyvodenie trestnej zodpovednosti za trestný čin podľa § 296 Trestného zákona nie je podmienené tým, aby na skutok popisujúci založenie, zosnovanie zločineckej skupiny, členstvo v nej, činnosť pre ňu alebo jej podporu musel nadväzovať konkrétny skutok zakladajúci niektorý z trestných činov uvedených v § 129 ods. 4 Trestného zákona, spáchanie ktorých je cieľom zločineckej skupiny.

Trestnosť založenia, zosnovania a podpory zločineckej skupiny totiž spočíva vo vedomej príslušnosti k účelovo zameranej skupine, v jednotlivých zákonom ustanovených formách takej príslušnosti, a účel existencie takej skupiny sa buď páchaním ďalšej trestnej činnosti naplní – vtedy pôjde o iné skutky a viacčinný súbeh trestných činov, alebo nenaplní – kedy je možné trestné stíhanie len za vytvorenie štruktúry skupiny a začlenenia sa do nej, napr. pri „predčasnom“ odhalení takej činnosti bez jej konkrétnych, účel naplňajúcich výsledkov, alebo vtedy, ak činnosť pre zločineckú skupinu alebo jej podpora spočíva v úmyselnom konaní, ktoré samo o sebe nie je trestné, avšak smeruje k zachovaniu existencie takej skupiny [§ 129 ods. 6 písm. a), ods. 7 písm. a) Trestného zákona].

Účel založenia zločineckej skupiny spočíva v maximalizácii kriminálne relevantného efektu (napr. majetkového profitu z trestnej činnosti taxatívne uvedenej v § 129 ods. 4 Trestného zákona). Splnenie kvalifikačných parametrov trestnej činnosti charakteristickej pre zločineckú skupinu (nie trestnej činnosti *ex post* spáchanej, ale z hľadiska účelu skupiny zamýšľanej) teda nie je limitované ďalšími skutkami, ktoré sú členom (preukázateľne založenej) zločineckej skupiny, resp. osobám pre ňu činným alebo ju podporujúcim, v priebehu jej činnosti dokázané (aj keď taká okolnosť hodnotenie dôkazov vo vzťahu k predmetnej otázke nepochybne zjednoduší).

51.

ROZHODNUTIE

Ak je podané dovolanie proti právoplatnému rozhodnutiu vydanému v novom konaní potom, ako bolo skoršie rozhodnutie v danej veci v dovolacom konaní zrušené, je dovolací súd povinný sa vecne vysporiadať len s takými námietkami, ktoré neboli predmetom predchádzajúceho dovolacieho konania, a teda ktoré nanovo vyvstali po jeho predchádzajúcom kasačnom rozhodnutí v novom konaní a rozhodnutí, a tiež s takými, ktoré síce boli predložené dovolaciemu súdu už skôr, ale tento sa s nimi vecne nevysporiadal, nie však z dôvodu, že by ich opomenul, ale preto, že bude potrebné sa s nimi vysporiadať v rámci novootvoreného konania, a napadnuté rozhodnutie zrušil pri konštatovaní opodstatnenosti inej námietky, ktorá primárne odôvodňovala nezákonnosť rozhodnutia a vylučovala prieskum ostatných námietok (napr. rozhodnutie nepríslušného súdu alebo súdu v nezákonnom zložení). Je tomu tak z dôvodu, že dovolací súd nemôže preskúmať zákonnosť a odôvodnenosť svojho skoršieho rozhodnutia, keďže proti nemu nie je opravný prostriedok prípustný (§ 392 ods. 2 Trestného poriadku).

(Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 11. júna 2019, sp. zn. 1 TdoV 15/2017)

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) uznesením z 11. júna 2019, sp. zn. 1 TdoV 15/2017, podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku odmietol dovolanie obvineného Bc. T. Z. proti uzneseniu najvyššieho súdu z 1. októbra 2014, sp. zn. 3 To 7/2014.

Z o d ô v o d n e n i a :

Rozsudkom Špecializovaného trestného súdu v Pezinku (ďalej aj len „ŠTS“) **z 23. júna 2010, sp. zn. PK-2T/16/2008**, bol (o. i. aj) obvinený Bc. T. Z. uznaný za vinného zo spáchania obzvlášť závažného trestného činu založenia, zosnovania a podporovania zločineckej skupiny a teroristickej skupiny podľa § 185a ods. 1 Tr. zák. (skutok č. 1/), a trestného činu zneužívania právomoci verejného činiteľa podľa § 158 ods. 1 písm. a) Tr. zák. (skutok č. 2/), a to na tom skutkovom základe, že:

1/ V presne nezistenom období najneskôr v roku 2001, v meste Senica, okres Senica Y. Š. zosnoval a s doposiaľ nezistenými osobami postupne vytváral a štruktúrne formoval zločineckú skupinu, neskôr nazývanú „Š. alebo chlapi od Š.“, ktorá na území Trnavského a Bratislavského kraja koordinovane pôsobila až do 29. septembra 2007 s cieľom páchania zločinov tak, aby tým získali priamo alebo nepriamo finančný a majetkový prospech najmä spôsobom vydierania, zastrašovaním, podvodmi a vyhrážkami, pričom druh a rozsah činnosti, plánovanie síl a prostriedkov určoval výhradne Y. Š., ktorý pod svojou neustálou kontrolou jednotlivými úlohami poveroval priamych podriadených členov zločineckej skupiny, tzv. pravé ruky, ktorými boli v priebehu existencie skupiny A. V., Y. Č., S. E., T. Q., blízkym organizačným pracovníkom bol člen zločineckej skupiny R. S. a títo ďalej v zmysle príkazov Y. Š. riadili zverené úlohy a jednotlivé akcie ako aj členov zločineckej skupiny a osôb činných pre zločineckú skupinu, pričom členmi zločineckej skupiny boli

pričom **mjr. Bc. T. Z.** v priebehu roku 2002 poskytoval podporu zločineckej skupine tým, že ako príslušník Policajného zboru Slovenskej republiky, v tom čase zaradený na Obvodnom oddelení

Policajného zboru Jablonica, poskytoval Y. Š. informácie z policajného prostredia ako aj o pripravovaných a vykonávaných akciách v služobnom obvode Okresného riaditeľstva Policajného zboru Senica,

2/ mjr. Bc. T. Z. v priebehu roku 2002 ako príslušník Policajného zboru Slovenskej republiky, v tom čase zaradený na Obvodnom oddelení Policajného zboru Jablonica, viackrát ako verejný činiteľ prekročil svoju právomoc v tom zmysle, že poskytoval zločineckej skupine Y. Š. dôležité informácie o pripravovaných a vykonávaných policajných akciách, zameraných na zaistenie páchatel'ov dopúšťajúcich sa trestnej činnosti pod vedením Y. Š., a to v služobnom obvode Okresného riaditeľstva PZ Senica, pričom dňa 22. mája 2002 informoval Y. Š. a A. V. o tom, aby Š. ľudia nešli do obce Studienka, ktorí mali vydierať podnikateľa M. I., nakoľko je na nich pripravená policajná akcia zameraná na ich zadržanie, čo však aj napriek upozorneniu Y. Š. a A. V. nerešpektovali a následne boli zadržaní Pohotovostným policajným útvarom Krajského riaditeľstva Policajného zboru Bratislava, čím porušil ustanovenie § 48 ods. 3 písm. a), písm. f) zákona č. 73/1998 Z. z. o štátnej službe príslušníkov Policajného zboru, Slovenskej informačnej služby, Zboru väzenskej a justičnej stráže Slovenskej republiky a Železničnej polície v znení účinnom do 30. júna 2002.

Za to bol obvinenému **mjr. Bc. T. Z.** uložený podľa § 185a ods. 1 Tr. zák. s použitím § 35 ods. 1 Tr. zák. úhrnný trestu odňatia slobody vo výmere 3 roky, na výkon ktorého bol podľa § 39a ods. 2 písm. a) Tr. zák. zaradený do I. nápravno-výchovnej skupiny. Podľa § 47 ods. 1 Tr. zák. mu bol uložený tiež aj trest straty inej hodnosti.

Odvolanie vyššie menovaného obvineného, ako i jeho manželky proti vyššie citovanému rozsudku Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj len „najvyšší súd“) rozsudkom z 11. februára 2011, sp. zn. 1 To 23/2010, podľa § 319 Tr. por. ako nedôvodné zamietol (II.).

Proti ostatne uvedenému druhostupňovému rozhodnutiu podal obvinený Bc. T. Z. dovolanie, na podklade ktorého rozhodol najvyšší súd ako súd dovolací rozsudkom z 25. apríla 2013, sp. zn. 1 TdoV 14/2012, podľa § 382a, § 386 ods. 1, ods. 2 a § 388 ods. 1 Tr. por. tak, že napadnutým rozsudkom najvyššieho súdu, a konaním, ktoré mu predchádzalo, bol v časti týkajúcej sa obvineného Bc. T. Z. v bode II. rozsudku, z dôvodu uvedeného v § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por. účinného do 31. augusta 2011 porušený zákon v ustanovení § 319 Tr. por. a v § 158 ods. 1 písm. a) Tr. zák., ako aj v § 3 ods. 1 Tr. zák. v neprospech obvineného Bc. T. Z. Dovolací súd napadnutý rozsudok v uvedenej časti zrušil a zrušil aj rozsudok ŠTS z 23. júna 2010, sp. zn. PK-2T/16/2008, v časti týkajúcej sa obvineného Bc. T. Z. v celom rozsahu, a následne v rovnakom rozsahu aj všetky ďalšie rozhodnutia na zrušené rozhodnutia obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad. Napokon ŠTS prikázal, aby vec obvineného Bc. T. Z. v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol.

Aktuálne konajúci dovolací senát považuje pritom za potrebné na danom mieste poukázať na relevantné časti z odôvodnenia daného rozhodnutia (s tým, že zhrubnuté časti sú „pracou“ aktuálne konajúceho senátu - ide o najrelevantnejšie skutočnosti z pohľadu jeho neskorších záverov vo vzťahu k preskúmanému, už v poradí druhému dovolaniu obvineného), a síce tie, v ktorých sa uvádza nasledovné:

„Z rozhodnutí súdov oboch stupňov je zrejmé, že obvineného v bode č. 1/ uznali za vinného z obzvlášť závažného trestného činu založenia, zosnovania a podporovania zločineckej skupiny a teroristickej skupiny podľa § 185a ods. 1 Tr. zák. a v bode č. 2/ z trestného činu zneužívania právomoci verejného činiteľa podľa § 158 ods. 1 písm. a) Tr. zák..

Najvyšší súd Slovenskej republiky konštatuje, že **skutok právoplatne ustálený súdmi v pôvodnom konaní nebol pod bodom č. 2/ správne právne kvalifikovaný, pretože nenapĺňa všetky zákonné znaky trestného činu zneužívania právomoci verejného činiteľa podľa § 158 ods. 1 písm. a) Tr. zák.** Tým je odôvodnený záver, že napadnutý rozsudok odvolacieho súdu, ako aj rozsudok súdu prvého stupňa (v bode č. 2/) sú založené na nesprávnej právnej kvalifikácii zisteného skutku, a preto v danom prípade ide o naplnenie dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por. účinného do 31. augusta 2011.

Zo skutkových zistení ustálených vo výroku o vine v bode č. 2/ prvostupňového rozsudku vyplýva, že obvinený Bc. T. Z. mal v priebehu roka 2002 ako príslušník Policajného zboru SR, viackrát ako verejný činiteľ prekročiť svoju právomoc v tom zmysle, že poskytoval zločineckej skupine Y. Š. dôležité informácie o pripravovaných a vykonávaných policajných akciách, zameraných na zaistenie páchatel'ov dopúšťajúcich sa trestnej činnosti pod vedením Y. Š., a to v služobnom obvode Okresného riaditeľstva PZ Senica, pričom dňa 22. mája 2002 informoval Y. Š. a A. V. o tom, aby Š. ľudia nešli do obce Studienka, ktorí mali vydierať podnikateľa M. I., nakoľko je na nich pripravená policajná akcia zameraná na ich zadržanie, čo však aj napriek upozorneniu nerešpektovali a následne boli zadržaní, čím obvinený Z. mal porušiť ustanovenie § 48 ods. 3 písm. a), f) zákona č. 73/1998 Z. z. o štátnej službe príslušníkov policajného zboru SR, Slovenskej informačnej služby, Zboru väzenskej a justičnej stráže SR a Železničnej polície v znení účinnom do 30. júna 2002 (ďalej len „zákon o štátnej službe“).

Obvinený Bc. T. Z. bol teda v skutku pod bodom č. 2/ rozsudku uznaný za vinného z trestného činu zneužívania právomoci verejného činiteľa podľa § 158 ods. 1 písm. a) Tr. zák., v zmysle ktorého ako verejný činiteľ v úmysle zadovážiť inému neoprávnený prospech, vykonával svoju právomoc spôsobom odporujúcim zákonu.

Objektom tohto trestného činu je záujem štátu na riadnom výkone právomoci verejných činiteľov a na ochrane práv a povinností fyzických a právnických osôb. Na naplnenie tejto skutkovej podstaty sa vyžaduje, aby sa činu dopustil špeciálny subjekt, t. j. verejný činiteľ, a to jednou z troch taxatívne uvedených foriem konania, pričom z hľadiska zavinenia úmysel páchatel'a okrem konania musí zahŕňať aj úmysel spôsobiť niekomu škodu alebo zadovážiť sebe alebo inému neoprávnený prospech. Znakom „v úmysle zadovážiť sebe alebo inému neoprávnený prospech“ sa rozumie akékoľvek neoprávnené majetkové alebo aj materiálne zvýhodnenie, na ktoré by páchatel' alebo iná osoba nemali právo (napr. aj nestíhanie páchatel'a trestného činu a pod.). Pojem „vykonáva svoju právomoc spôsobom odporujúcim zákonu“ treba vykladať tak, že ide o obchádzanie zákona alebo iného právneho predpisu vydaného na základe zákona. Pod pojmom „prekročí svoju právomoc“ sa rozumie konanie páchatel'a, ktorý vykonáva činnosť, ktorá patrí do právomoci iného verejného činiteľa (nadriadeného, prípadne aj podriadeného, pokiaľ páchatel' nemá právomoc vec vybaviť sám).

Pojem verejného činiteľa vymedzuje zákon zo štyroch základných hľadísk:

a) musí ísť o voleného funkcionára alebo iného zodpovedného pracovníka orgánu štátnej správy a samosprávy, súdu alebo iného štátneho orgánu alebo príslušníka ozbrojených síl, alebo

ozbrojeného zboru, súdneho exekútora, člena lesnej, vodnej, rybárskej alebo poľovnickej stráže, člena stráže prírody a osobu, ktorá má oprávnenia člena stráže prírody;

b) musí sa podieľať na plnení úloh spoločnosti a štátu;

c) musí pritom používať právomoc, ktorá mu bola zverená v rámci zodpovednosti za plnenie týchto úloh;

d) trestný čin musí byť spáchaný v súvislosti s touto právomocou a zodpovednosťou.

Ak niektoré z týchto hľadísk nie je splnené, nejde o verejného činiteľa.

Aby obvinený mohol byť považovaný za verejného činiteľa nepostačuje len správne zistenie, že v čase činu bol príslušníkom Policajného zboru SR, a že sa podieľal na plnení úloh spoločnosti a štátu, ktorými treba rozumieť výkon dôležitých verejných funkcií. Súčasne by musela byť totiž splnená aj podmienka, že používal pritom právomoc, ktorá mu bola v rámci zodpovednosti za plnenie týchto úloh zverená. Chápanie pojmu právomoci obvineného v súvislosti s poskytovaním informácií o pripravovaných a vykonávaných policajných akciách zločineckej skupine Y. Š. v rozhodnutiach súdov oboch stupňov nie je správne. Jeho kritériom totiž nie je to, o plnenie akej z úloh príslušníka policajného zboru SR, ktoré obvinený zastupoval navonok išlo, ani to, že porušil povinnosti policajta v zmysle ustanovenia § 48 ods. 3 písm. a), f) zákona o štátnej službe. Nesporne išlo o konanie, ktoré malo širší spoločenský dosah a dotýkalo sa verejného záujmu, avšak pojem právomoci musí v sebe vždy zahŕňať prvok moci a prvok rozhodovania následne vynútitelného štátnou mocou.

V nadväznosti na uvedené je potrebné opätovne zdôrazniť, že ak sa verejný činiteľ dopustí trestného činu zneužívajúc na to svoje postavenie, zamestnanie, funkciu, prístup k zdrojom a dôveru, ktorá mu bola zverená, nemusí sa dopustiť trestného činu verejných činiteľov. Pokiaľ nespácha trestný čin v súvislosti s právomocou rozhodovať o právach a povinnostiach fyzických a právnických osôb a takéto rozhodovanie neobsahuje „prvok moci a prvok rozhodovania“, jeho konanie ani nemôže byť kvalifikované ako trestný čin zneužívania právomoci verejného činiteľa.

Obvinený v uvedených súvislostiach nevykonával právomoc verejného činiteľa a preto nebol verejným činiteľom. Postih obvineného za trestný čin zneužívania právomoci verejného činiteľa podľa § 158 Tr. zák. podľa zistenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky nie je možný, pretože tento v konkrétnom prípade nekonal v postavení špeciálneho subjektu – verejného činiteľa ako ho definuje ustanovenie § 89 ods. 9 Tr. zák.

Ako správne konštatuje prvostupňový súd v odôvodnení svojho rozsudku (str. 82) obvinený Z. nebol členom zločineckej skupiny, ani činným pre ňu, ale ju o. i. podporoval poskytovaním informácií z policajného prostredia. Táto jeho činnosť napĺňa všetky znaky zákonnej skutkovej podstaty trestného činu založenia, zosnovania a podporovania zločineckej skupiny podľa § 185a ods. 1 Tr. zák. účinného do 30. júna 2002.

Z dôvodov uvedených ďalej bolo preto nesprávne uznať tohto obvineného za vinného z rovnakého konania v bode 2/ rozsudku.

Ďalej je potrebné poukázať na tú skutočnosť, že ak súd dospeje k záveru, že nie je preukázaný jednočinný súbeh dvoch alebo viacerých trestných činov, ale iba jedného z nich, skutok posúdi len podľa jedného ustanovenia Trestného zákona, ďalšiu právnu kvalifikáciu nepoužije a len v odôvodnení rozsudku súd vysvetlí, prečo táto právna kvalifikácia neprichádza do úvahy.

*Prokurátor podal obžalobu u Bc. T. Z. pre ten istý skutok, ktorý rozdelil do bodov č. 1/ a 2/ obžaloby (str. 2433, zv. VII), pričom skutok v bode č. 2/ je oproti skutku v bode č. 1/ špecifikovaný podrobnejšie, pričom páchatel'ove konanie a následok, medzi ktorými je kauzálny nexus v bodoch č. 1/ a 2/, tvoria jednotu skutku. Jednota skutku je pojem hmotnoprávny, ma však význam pre určenie, či skutok má znaky len jedného trestného činu alebo znaky viacerých trestných činov v jednočinnom súbehu, príp. viacčinnom súbehu. Za jeden skutok, jedno konanie sa považujú tie prejavy vôle páchatel'a navonok, ktoré sú príčinou následku významného z hľadiska trestného práva, pokiaľ sú zahrnuté zavinením. Správne riešenie otázky **jednoty skutku** má okrem iného význam z procesného hľadiska aj pre otázku, či právoplatné súdne rozhodnutie vytvára prekážku veci už rozsúdenej ako aj zásady ne bis in idem (nie dvakrát v tej istej veci).*

Uvedenú skutočnosť, a to že ide o jeden skutok, ktorý nie je možné takýmto spôsobom rozdeliť do dvoch bodov s tým, že v bode č. 2/ je rovnaký skutok len podrobnejšie popísaný, opomenuli súdy oboch stupňov, pričom takýmto postupom bola porušená zásada ne bis in idem. Rovnako to, že súd hodnotil trestné činy ako reálny súbeh možno usudzovať len z použitia § 35 ods. 1 Tr. zák. pri ukladaní trestu. (...)

K uplatneným dovolacím dôvodom podľa § 371 ods. 1 písm. c) a h) Tr. por. účinného do 31. augusta 2011 Najvyšší súd Slovenskej republiky konštatuje, že v posudzovanej veci tieto dovolacie dôvody nezistil.“

Po vrátení veci späť **ŠTS tento vo veci opätovne rozhodol rozsudkom zo 16. januára 2014, sp. zn. PK-2T/45/2013, a to takým spôsobom, že obvineného mjr. v zál. Bc. T. Z. uznal za vinného z trestného činu založenia, zosnovania a podporovania zločineckej skupiny podľa § 185a ods. 1 Tr. zák., a to na tom skutkovom základe, že:**

V presne nezistenom období najneskôr v roku 2001, v meste Senica, okres Senica Y. Š. zosnoval a s doposiaľ nezistenými osobami postupne vytváral a štruktúrne formoval zločineckú skupinu, neskôr nazývanú „Š. alebo chlapi od Š.“, ktorá na území Trnavského a Bratislavského kraja koordinovane pôsobila až do 29. septembra 2007 s cieľom páchania zločinov tak, aby tým získali priamo alebo nepriamo finančný a majetkový prospech najmä spôsobom vydierania, zastrášaním, podvodmi a vyhrážkami, pričom druh a rozsah činnosti, plánovanie síl a prostriedkov určoval výhradne Y. Š., ktorý pod svojou neustálou kontrolou jednotlivými úlohami poveroval priamych podriadených členov zločineckej skupiny, tzv. pravé ruky, ktorými boli v priebehu existencie skupiny A. V., Y. Č., S. E., T. Q., blízkym organizačným pracovníkom bol člen zločineckej skupiny R. S. a títo ďalej v zmysle príkazov Y. Š. riadili zverené úlohy a jednotlivé akcie ako aj členov zločineckej skupiny a osôb činných pre zločineckú skupinu, pričom členmi zločineckej skupiny boli

pričom **mjr. v zál. Bc. T. Z.** v priebehu roku 2002 poskytoval podporu zločineckej skupine tým, že ako príslušník Policajného zboru Slovenskej republiky, v tom čase zaradený na Obvodnom oddelení Policajného zboru Jablonica poskytoval Y. Š. informácie z policajného prostredia ako aj o pripravovaných a vykonávaných akciách v služobnom obvode Okresného riaditeľstva Policajného zboru Senica, konkrétne okrem iného aj dňa 22. mája 2002 informoval Y. Š. a A. V. o tom, aby Š. ľudia nešli do obce Studienka, ktorí mali vydierať podnikateľa M. I., nakoľko je na nich pripravená policajná akcia zameraná na ich zadržanie, čo však aj napriek upozorneniu Y. Š. a A. V.

nerespektovali a následne boli zadržaní Pohotovostným policajným útvarom Krajského riaditeľstva Policajného zboru Bratislava

Za to bol obvinenému uložený podľa § 185a ods. 1 Tr. zák. trest odňatia slobody vo výmere tri roky, na výkon ktorého bol podľa § 39a ods. 2 písm. a) Tr. zák. zaradený do I. nápravno-výchovnej skupiny.

Podľa § 47 ods. 1 Tr. zák. mu ŠTS uložil aj trest straty inej hodnosti, a to dôstojníckej hodnosti podľa § 20 ods. 1 písm. b) zákona č. 73/1998 Z. z. o štátnej službe príslušníkov Policajného zboru, Slovenskej informačnej služby, Zboru väzenskej a justičnej stráže Slovenskej republiky a Železničnej polície.

Proti posledne citovanému prvostupňového rozsudku (jeho výroku o vine i treste) podal obvinený odvolanie, ktoré najvyšší súd uznesením z 1. októbra 2014, sp. zn. 3 To 7/2014, podľa § 319 Tr. por. zamietol.

Dňa 2. októbra 2017 bolo ŠTS doručené dovolanie obvineného Bc. T. Z., smerujúce proti vyššie uvedenému druhostupňovému rozhodnutiu z 1. októbra 2014, keď ako uplatnené dovolacie dôvody boli obvineným označené dôvody uvedené v § 371 ods. 1 písm. c) (zásadným spôsobom bolo porušené právo na obhajobu) a i) (rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku) Tr. por.

Dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por. obvinený odôvodnil tým, že:

Obvinenie v celom rozsahu odmieta, nakoľko Obvodné oddelenie Policajného zboru Jablonica je malé oddelenie III. typu, pričom pripravované alebo vykonávané akcie na teritóriu Okresného riaditeľstva Policajného zboru Senica boli vykonávané väčšinou bez účasti policajtov Obvodné oddelenie Policajného zboru Jablonica, na základe čoho ani nebol oboznamovaný o plánovaných akciách Okresného riaditeľstva Policajného zboru Senica. Z policajnej praxe jasne vyplýva, že na pripravovaných akciách zameraných na odhalenie tak závažných trestných činov, aké sú uvedené v napadnutom rozsudku, participujú výlučne špeciálne zložky, akým je Útvar boja proti organizovanej kriminalite, kriminálna polícia, Pohotovostný policajný útvar a iné zložky, a v žiadnom prípade nie obvodné oddelenia Policajného zboru. Je teda vylúčené, že by sa on ako obyčajný policajt napriek previerke dozvedel o prísne utajovaných akciách, a to ešte o takej, ktorá sa mala konať ani nie v obvode, okrese, či kraji, v ktorom bol zaradený. Súd svoje rozhodnutie oprel len o ničím nepodložený výklad bez akéhokoľvek priameho dôkazu. Pokiaľ ide potom konkrétne o „akciu“ v obci Studienka, v tejto súvislosti poukázal obvinený na skutočnosti uvádzané V. na hlavnom pojednávaní dňa 16. októbra 2009 (str. 118 prepisu záznamu).

Nemôže byť obvinený z trestného činu podľa § 185a ods. 1 Tr. zák., keďže u neho neboli preukázané požadované znaky (podporovania zločineckej skupiny). Ako totiž upozorňuje ďalej, v každom prípade musí byť založenie, zosnovanie, členstvo i činnosť pre zločineckú skupinu páchané s cieľom spáchať trestný čin, resp. vymedzené trestné činy, ktorých závažnosť sa postupne menila, ale zároveň pri alternatívach podľa písm. a) § 89 ods. 27 Tr. zák. (zákon č. 140/1961 Zb. v príslušných relevantných zneniach) vždy s cieľom dosiahnuť zisk, resp. na účel priameho či nepriameho získania finančnej výhody alebo inej materiálnej výhody. Oboje musí byť naraz naplnené a u každého

páchateľa, pričom to musí byť súčasne pokryté vedomostnou zložkou jeho zavinenia, a to minimálne vo forme uzrovnutia s týmito účelmi. Ak ide potom o skutok rozsudku popisujúci založenie, zosnovanie a činnosť údajnej zločineckej skupiny, tak na tento nenadväzujú žiadne konkrétne skutky, zakladajúce konkrétne trestné činy, ktoré spadali do rámca § 89 ods. 27 Tr. zák. (zákon č. 140/1961 Zb. v príslušných relevantných zneniach). Na záver k tomu dovolateľ zdôraznil, že žiadnej zločineckej skupine Y. Š. dôležité informácie o pripravovaných a vykonávaných policajných akciách v priebehu roka 2002 poskytované byť ani nemohli, keďže žiadna zločinecká skupina neexistovala s tým, že tiež predmetom trestného konania nebola žiadna trestná činnosť páchaná v danom období pod vedením Y. Š.

Dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por. obvinený odôvodnil tým, že:

Poukázal na rozporuplné výpovede svedkov a spoluobvinených. Čo sa týka napríklad svedka Č., tento na hlavnom pojednávaní vysvetľoval rozpory vo svojej výpovedi a uviedol, že keď ho obvinený Š. zoznamoval s Z., nekonkretizoval ho ako osobu, ktorá mu podala informácie o príprave akcie v obci Studienka, čiže nevedel konkretizovať, či išlo o obvineného Z.É. Zároveň dal do pozornosti súdu, že svedok Č. je dlhé roky závislý na tvrdých drogách, čo aj sám priznal, a preto jeho dôveryhodnosť je veľmi nízka. Pokiaľ ide o svedkov V. a J., títo ho nepoznali a tiež svedok Y. H. nevedel s istotou určiť, či skutočne je on tým policajtom, ktorý pre Š. donášal informácie z policajného prostredia. A napokon, čo považuje dovolateľ za najdôležitejšie a s čím sa súd vo svojom rozhodnutí vôbec nevysporiadal, je tá skutočnosť, že sám obvinený Š. poprel, že by mu on poskytoval informácie, pričom zároveň ako bývalý policajt vedel, že k informáciám o utajovaných akciách sa nemohol dostať.

Počas konania pred súdom bolo z jeho strany predložených niekoľko návrhov na doplnenie dokazovania, avšak tieto boli zo strany súdu zamietnuté. Konkrétne navrhol vypočuť osobu zadržanú v obci Studienka – X. Z. a Y. J., resp. tiež riaditeľa Krajského riaditeľstva Policajného zboru Bratislava JUDr. R. S., ktorý mal organizovať a riadiť akciu v obci Studienka a ktorý ako jediná osoba mohol vypovedať o tom, či akcia bola vyzradená. Ďalším z navrhovaných a nevykonaných dôkazov bola kontrola lustrovaných informácií v databáze Policajného zboru na základe pridelených používateľských mien a hesiel. Pokiaľ ide o svedka Č., tak tu z dôvodu drogovej závislosti obhajoba navrhla vyšetriť jeho duševný stav, čo taktiež nebolo súdom umožnené.

Súd vo svojom rozhodnutí konštatoval, že jeho vinu má za preukázanú najmä výpoveďou obvineného A. V., avšak túto výpoveď je potrebné považovať za účelovú a nedôveryhodnú v snahe menovaného získať mimoriadne zníženie trestu, čo sa mu aj napokon podarilo. On sa pritom s menovaným nikdy v civilnom živote nestretol, ani nekontaktoval. Celé obvinenie spojené s akciou v Studienke je pritom založené na tom, že mal volať V. z utajovaného čísla „CLIR“, keď súd túto skutočnosť prijal ako fakt bez dostatočného šetrenia. V konaní ako dôkaz navrhoval, aby bol vyžiadaný zo spoločnosti Orange výpis z hovorov zo dňa 22. mája 2002, ako aj správu, či mal niekedy aktivovanú službu „CLIR“, avšak nakoľko opäť súd daný dôkaz nevykonával, musel ho predložiť sám pri podaní odvolania. Obvinený V. vo svojej výpovedi presne špecifikoval bar, v ktorom sa mal s ním zoznámiť, konkrétne bar, ktorý sa mal podľa jeho slov nachádzať v obci Trstín, na ľavej strane ako sa vychádza z obce smerom na obec Smolenice, no podľa správy Obvodného úradu Trstín sa v danej lokalite nikdy žiaden bar nenachádzal.

Ako uviedol k ostatne zmieňovanému obvinený záverom, súd vo svojom rozsudku bez bližšej konkretizácie konštatoval, že navrhované dôkazy nemôžu do dôkaznej situácie priniesť konkrétny výsledok v tom smere, že by mohli niektoré dôkazy potvrdiť alebo vylúčiť, čo naozaj nemožno

považovať za vyčerpávajúci a presvedčivý spôsob odôvodnenia, tak ako to uvádza Ústavný súd Českej republiky v rozhodnutí sp. zn. III. ÚS 51/96. Má preto za to, že ŠTS konal v rozpore s § 2 ods. 1, ods. 10 Tr. por. a svojím postupom zároveň porušil aj čl. 46, ako aj čl. 47 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky, t. j. právo na spravodlivý proces a rovnosť pred zákonom.

Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti preto dovolateľ navrhol, aby najvyšší súd ako súd dovolací v zmysle § 386 ods. 1 Tr. por. vyslovil porušenie zákona v jeho neprospech, v zmysle § 386 ods. 2 Tr. por. aby uznesenie najvyššieho súdu z 1. októbra 2014, sp. zn. 3 To 7/2014, zrušil a zároveň aby zrušil aj rozsudok ŠTS zo 16. januára 2014, sp. zn. PK-2T/45/2013, a v zmysle § 388 ods. 1 Tr. por. aby vec prikázal prvostupňovému súdu na opätovné prerokovanie a rozhodnutie.

Najvyšší súd ako súd dovolací v zmysle § 378 Tr. por. vec predbežne preskúmal a dospel k záveru, že dovolanie obvineného nie je potrebné odmietnuť z formálnych dôvodov [§ 382 písm. a), písm. b), alebo písm. d) až písm. f) Tr. por.]. Zároveň však zistil, že **je zrejmé, že nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371 (ods. 1) Tr. por., a preto podané dovolanie podľa § 382 písm. c) Tr. por. odmietol.**

Po zrušení (o. i. aj) prvého vo veci vydaného právoplatného prvostupňového rozsudku z 23. júna 2010, sp. zn. PK-2T/16/2008, vo vzťahu k vyššie menovanému obvinenému zo strany dovolacieho súdu **bola vec vrátená späť ŠTS na opätovné prejednanie a rozhodnutie v potrebnom rozsahu (a nie teda celom), vychádzajúcim z obsahu vyššie citovaného kasačného rozhodnutia dovolacieho senátu 1 TdoV.**

Z obsahu predloženého spisového materiálu je pritom zistiteľné, že pred vydaným druhého vo veci vydaného prvostupňového rozhodnutia ŠTS „pokračoval“ **v hlavnom pojednávaní v jediný pojednávací deň, a síce 16. januára 2014, kedy aj došlo k vyhláseniu rozsudku, sp. zn. PK-2T/45/2013.**

Ak ide o obsah uvedeného pojednávacieho dňa, tak k tomu je potrebné uviesť, že najskôr bol podľa § 277 ods. 5 Tr. por. *per analogiam* oboznámený podstatný obsah dovtedajšieho hlavného pojednávania, následne boli prítomní oboznámení s rozsudkom najvyššieho súdu z 25. apríla 2013, sp. zn. 1 TdoV 14/2012, potom boli vykonávané listinné dôkazy (okrem vo veci vydaných skorších meritorných rozhodnutí išlo konkrétne o odpis z registra trestov a odpoveď na lustráciu v registri priestupkov) a záverom bolo na po výzve predsedu senátu podľa § 272 ods. 2 Tr. por. (výzva na strany, či nemajú návrhy na doplnenie dokazovania) na žiadosť obvineného pristúpené k jeho výsluchu. Obvinený v rámci svojho výsluchu o. i. navrhol doplniť dokazovanie novo-navrhovanými dôkazmi (napr. opätovnou konfrontáciou jeho so A. V., či výsluchom Mgr. S. Q., ktorý zastával funkciu riaditeľa Okresného riaditeľstva Policajného zboru v Senici v čase jeho obvinenia), k čomu bolo pristúpené zo strany súdu tak, že listinné dôkazy predložené obvineným boli podľa § 269 Tr. por. prečítané a ostatné obvineným navrhované dôkazy boli uznesením podľa § 272 ods. 3 Tr. por. odmietnuté, pretože sa týkali buď okolností nepodstatných pre rozhodnutie alebo okolností, ktoré možno zistiť inými už skôr navrhovanými dôkazmi. Dokazovanie bolo tým ukončené a pred vyhlásením rozhodnutia nasledovali „už len“ záverečné reči a právo posledného slova.

Z dôvodu podaného odvolania (tak voči výroku o vine, ako aj treste) zo strany obvineného sa vec ocitla po druhý krát aj na odvolacom súde (ten rozhodol na verejnom

zasadnutí v neprítomnosti obvineného, bez doplnenia dokazovania), ktorého rozhodnutie o zamietnutí odvolania je aktuálne podaným dovolaním napadnuté.

Zároveň je potom na danom mieste nevyhnutné poukázať i na ustanovenie § 391 ods. 1 Tr. por. podľa ktorého **je orgán, ktorému bola vec prikázaná, viazaný právnym názorom, ktorý vyslovil vo veci dovolací súd**, a je povinný vykonať úkony, ktorých vykonanie dovolací súd nariadil.

Ak ide o právny názor, vyplývajúci z predchádzajúceho rozhodnutia dovolacieho súdu (rozsudok z 25. apríla 2013, sp. zn. 1 TdoV 14/2012), tak tento – jednoducho povedané – spočíval v tom, že v prípade trestnoprávne relevantného konania obvineného T. Z. ide v skutočnosti **len o jeden a ten istý skutok** (ktorý bol „nesprávne rozdelený do skutkov dvoch), **ktorý je potrebné správne právne kvalifikovať (len) ako trestný čin založenia, zosnovania a podporovania zločineckej skupiny podľa § 185a ods. 1 Tr. zák. (účinného do 30. júna 2002)**. Len na okraj je potrebné zmieniť že dovolací súd tak rozhodol pri viazanosti súdmi nižšieho stupňa ustálenými skutkovými závermi.

A napokon pred samotným konečným záverom vo vzťahu k aktuálne podanému dovolaniu, je potom žiaduce už aj v nadväznosti na skôr uvedené poukázať tiež na nasledovné **judikatúrne závery najvyššieho súdu** (týkajúce sa otázky viazanosti právnym názorom dovolacieho súdu a potrebného rozsahu prerokovania veci po zrušení napadnutého rozhodnutia; R 45/2017 - I. až II.):

„I. Vo vzťahu k otázke vyriešenej po zrušení dovolaním napadnutého rozhodnutia právnym názorom dovolacieho súdu (§ 391 ods. 1 Tr. por.) nie je možné prostredníctvom dovolania, podaného proti právoplatnému rozhodnutiu vydanému v novom konaní, úspešne uplatniť odlišný právny názor; rozhodnutím v kontexte tzv. kasačnej viazanosti právnym názorom dovolacieho súdu (podľa naposledy označeného ustanovenia) totiž nemôže byť porušený zákon v zmysle § 368 ods. 1, resp. § 386 ods. 1 Tr. por. Opačný záver by vo vzťahu ku konkrétnemu právoplatnému rozhodnutiu, negujúc požiadavku právnej istoty, umožňoval neurčitý počet jeho obsahovo protichodných zmien bez zistenia akejkoľvek novej skutočnosti (jej zistenie sa rieši obnovou konania pri splnení jej zákonných podmienok).

II. Viazanosť právnym názorom dovolacieho súdu v zmysle § 391 ods. 1 Tr. por. sa týka (len) právneho názoru vysloveného v odôvodnení rozsudku dovolacieho súdu na otázku, ktorá bola dôvodom vyslovenia porušenia zákona v zmysle § 386 ods. 1 Tr. por. Riešením tejto otázky podľa pokynov dovolacieho súdu, eventuálne aj vykonaním úkonov nariadených dovolacím súdom, je vymedzený „potrebný rozsah“ opätovného prerokovania veci v novom konaní (§ 388 ods. 1 Tr. por.); nie je vylúčené vykonanie nového konania aj v širšom rozsahu, musí však byť rešpektovaný zákaz zmeny k horšiemu podľa § 391 ods. 2 Tr. por.“.

Pokiaľ ide pritom o samotný obsah posudzovaného, už v poradí druhého dovolania obvineného, tak je zjavné, že toto **neobsahuje nič nové oproti predchádzajúcemu jeho dovolaniu (podanému však proti inému rozhodnutiu)**. Alebo inak, aktuálne podané dovolanie obsahuje iba vecné námietky už skôr uplatnené v podanom dovolaní, keď treba povedať, že aj argumentácia je v prevažne časti až doslovne identická. Zároveň možno dodať, že v celom rozsahu ide v podstate o neustále (v priebehu celého konania) opakovanú obhajobu obvineného.

Tiež možno dať potom v nadväznosti na ostatne uvedené do pozornosti i tú okolnosť, že „predchádzajúci“ dovolací senát okrem toho, že vyslovil porušenie zákona v príslušných ustanoveniach z dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por. (pre zistenú právno-kvalifikačnú chybu), tiež záverom odôvodnenia svojho rozhodnutia uviedol, že (o. i.) uplatnený dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por. v posudzovanej veci nezistil.

Suma sumárum, ale záverom s ohľadom na už uvedené, **najvyšší súd sa v aktuálnom dovolacom konaní nemôže opätovne zaoberať žiadnou z obvineným predložených námietok (sumarizovaných vyššie), najmä z toho dôvodu, že nemôže preskúmať zákonnosť a odôvodnenosť svojho skoršieho rozhodnutia o dovolaní obvineného (proti rozhodnutiu dovolacieho súdu nie je prípustný opravný prostriedok).**

Presnejšie a konkrétnejšie, **obsahom podaného dovolania sú v podstate tri okruhy námietok, a síce:**

1/ **námietka právna** – že konanie nie je možné právne posúdiť tak, ako bolo posúdené, pretože neboli naplnené k tomu zákonom požadované znaky – tieto sú záväzne vyriešené skorším dovolacím rozhodnutím;

2/ **námietky skutkové, resp. smerujúce proti ustáleným skutkovým záverom, ktorými je však dovolací súd, konajúci na podklade dovolania obvineného, viazaný** – v tej časti, kde dovolateľ odmieta obvinenie, kde poukazuje na jednotlivé dôkazy (rozpory v nich), ktoré mali byť podľa jeho názoru vyhodnotené inak (a v tom rozsahu i namieta nedôveryhodnosti niektorých svedkov) – tieto sú na základe dovolania obvineného v dovolacom konaní nepreskúmateľné a takými boli aj v skoršom dovolacom konaní;

3/ **námietka nevyhovenia vykonania obhajobou navrhovaným dôkazom** – len v rovine predpokladu (v prípade nerozhodnutia o nich, resp. nevysporiadania sa s nimi zo strany súdu) podraditeľná pod dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por. (viď k tomu bližšie R 7/2011, R 116/2014, ak ide o odvolací súd R 43/2018); v tomto prípade teda ide o námietky úspešne nepoužiteľné, ako vyplýva z vyššie prezentovaného rozboru priebehu konania, a takými boli aj v skoršom dovolacom konaní, kde boli aj v identickej podobe neúspešne uplatnené.

V tomto kontexte, ak ide o v poradí druhý rozsudok, v ňom boli skutkové závery vo vzťahu k obvinenému T. Z. upravené, resp. modifikované oproti predchádzajúcemu rozhodnutiu len v tom jedinom smere, že trestnoprávne relevantné konanie menovaného obvineného uvedené v skutku č. 1/ bolo doplnené (konkretizované) o skutkové okolnosti skôr uvedené pod č. 2/.

Takto ustálený skutok (skutkové závery sú v podstate – ako je zrejmé z ostatne uvedeného – úplne totožné s tými, aké boli v čase prvého predloženia veci dovolaciemu súdu) bol následne pri viazanosti právnym názorom dovolacieho súdu posúdený „len“ ako trestný čin založenia, zosnovania a podporovania zločineckej skupiny podľa § 185a ods. 1 Tr. zák. K tomu aj vzhľadom už k uvedenému niet potom čo z pozície aktuálne konajúceho dovolacieho senátu dodať. Snáď len na okraj, že otázkou správnosti právnej kvalifikácie sa na tom istom argumentačnom základe – na podklade dovolania podaného zo strany iného spoluobvineného – skutočne veľmi podrobným a vyčerpávajúcim spôsobom zaoberal dovolací súd v uznesení sp. zn. 1 TdoV 14/2013.

Napokon k námietke uvedenej pod bodom 3/ vyššie nedá tiež len na dôvažok dovolaciemu súdu nepoznamenať, že je zaujímavé, že obvinený túto „neobnovil“ v tom smere, že by namietal nevyhovenie ním v priebehu nového konania (nanovo) navrhovaným dôkazom. To však ale

neznamená, že táto námietka by bola uznaná za opodstatnenú (práve naopak – s ohľadom na rozhodnutie o nich v súlade so zákonom; vid' zároveň k tomu už zmieňovanú súvisiacu judikatúru), ale išlo by o námietku, ktorou by sa dovolací súd bol povinný zaoberať ako neduplicitnou (doposiaľ v dovolacom konaní, vo vzťahu k novonastalým okolnostiam v podobe v novom konaní uplatnených dôkazných návrhov, v relevantných súvislostiach použiteľného dôvodu dovolania, nepreskúmanou).

Vo všeobecnosti možno k tomu záverom konštatovať, že **v predmetnej veci by bol dovolací súd sa povinný vecne vysporiadať len s takými námietkami, ktoré neboli predmetom predchádzajúceho dovolacieho konania, a teda ktoré nanovo vyvstali po predchádzajúcom „zrušovacom“ rozhodnutí dovolacieho súdu v novom konaní a rozhodnutí.**

Alebo tiež potom takými námietkami, ktoré síce boli predložené dovolaciemu súdu už skôr, ale tento sa s nimi nevysporiadal (nie však z dôvodu, že by na ne „pozabudol“, ale preto, že bude potrebné sa s nimi vysporiadať v rámci novootvoreného konania) a napadnuté rozhodnutie zrušil pri konštatovaní opodstatnenosti inej námietky, ktorá primárne podmieňuje „ničotnosť“ rozhodnutia a vylučuje prieskum ostatných námietok (napr. rozhodnutie nepríslušného súdu alebo súdu v nezákonom zložení). To však nie je posudzovaný prípad, ako je zrejme zo skôr uvedeného.

Ako je zrejme z vyššie uvedeného, najvyšší súd teda nezistil v posudzovanej veci opodstatnenosť žiadnej uplatnenej dovolacej námietky z hľadiska jej možného podradenia pod niektorý z do úvahy prichádzajúcich dôvodov dovolania – § 371 ods. 1 Tr. por., a preto rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia.

52.

ROZHODNUTIE

Ustanovenie § 371 ods. 4 veta prvá Trestného poriadku treba vykladať tak, že predpoklad, že namietaná okolnosť bola tomu, kto dovolanie podáva, známa už v pôvodnom konaní, bude daný vždy, ak sa s ňou mohol dovolateľ pri riadnom využití svojich práv – v prípade obvineného realizovaných či už priamo alebo prostredníctvom obhajcu – oboznámiť už v pôvodnom konaní. V takom prípade sa nemôže dovolateľ úspešne odvolávať na svoju nevedomosť zapríčinenú rezignáciou na uplatnenie svojich práv, resp. majúcu pôvod v ich nedôslednom, resp. nedostatočnom uplatňovaní.

Preto pokiaľ dovolateľ prvýkrát až v podanom dovolaní namieta okolnosť, (objektívne) skôr zistiteľnú z obsahu spisového materiálu, prípadne zo samotného priebehu úkonu trestného konania, pričom poukazuje na svoju predchádzajúcu subjektívnu nevedomosť o nej (napr. z dôvodu neprítomnosti na hlavnom pojednávaní alebo nevyužitia inštitútu nazretia do spisu), zákonná podmienka uvedená v prvej vete § 371 ods. 4 Trestného poriadku nie je u neho splnená.

Rovnako neprichádza do úvahy ani „obídienie“ tejto podmienky, stanovenej pre dovolateľa, s odkazom na to, že v súlade s § 317 ods. 1 veta druhá Trestného poriadku mal na prvýkrát až v podanom dovolaní vytýkanú chybu *ex offio* prihliadnúť už samotný odvolací súd.

(Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 15. júna 2020, sp. zn. 1 TdoV 13/2017)

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) rozsudkom z 15. júna 2020, sp. zn. 1 TdoV 13/2017, podľa § 382a, § 386 ods. 1, ods. 2 a § 388 ods. 1 Trestného poriadku rozhodol, že: uznesením najvyššieho súdu z 12. januára 2017, sp. zn. 5 To 4/2016, a konaním, ktoré mu prechádzalo, bol z dôvodu uvedeného v § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku porušený zákon v ustanoveniach § 319 Trestného poriadku, § 128 ods. 1 a § 329 ods. 2 Trestného zákona, a to v neprospech obvineného Ing. J. D; napadnuté uznesenie sa zrušuje; zrušujú sa aj ďalšie rozhodnutia na zrušené rozhodnutie obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad; najvyššiemu súdu sa prikazuje, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol.

Z o d ô v o d n e n i a :**I.****Konanie predchádzajúce dovolaniu**

Rozsudkom Špecializovaného trestného súdu v Pezinku, pracovisko Banská Bystrica (ďalej tiež len „ŠTS“) z 19. januára 2016, sp. zn. BB-3T/22/2014, bol obvinený Ing. J. D. uznaný za vinného zo zločinu prijímania úplatku podľa § 329 ods. 1, ods. 2 Trestného zákona (ďalej tiež len „Tr. zák.“), a to na tom skutkovom základe, že

dňa 19. marca 2013 v čase okolo 14.20 hod. F. R. P., v budove Obvodného úradu životného prostredia v R. P. (ďalej tiež len „OÚŽP R.“), na ulici Á. XXX, počas osobného stretnutia

s Ing. T. W., ktorý si osobne prišiel prevziať písomné vyjadrenie OÚŽP R. podľa § 16 zákona č. 223/2001 Z. z. o odpadoch (ďalej len „zákon o odpadoch“) vo veci žiadateľov Y. a J. B., za ktorých konal ich otec Š. B., po otázke Ing. T. W., že „prečo odmieta podpísať žiadosť“, si od neho vyžiadala jeho mobilný telefón s užívateľským číslom XXXX XXX XXX, ktorým zavolať na telefónne číslo XXXX XXX XXX, kde sa mu ozval S. T. ako osoba spolupracujúca s obžalovaným, ktorý si s Ing. T. W. dohodol stretnutie na deň 19. marec 2013 v čase 15.20 hod. v R. P., Y. K. XXXX/XX v reštaurácii hotela C., kde S. T. počas rozhovoru Ing. T. W. po predchádzajúcej koordinácii svojho postupu s obžalovaným slangom oznámil, že za bezproblémové vydávanie písomných vyjadrení v pôsobnosti z OÚŽP R. bude musieť poskytnúť „jednorazový poplatok 2 plachty“, čím myslel finančnú hotovosť vo výške 2.000 eur ako úplatok pre Ing. J. D., z ktorej sumy minimálne 1.000 eur obžalovanému aj plánoval dať, pričom dňa 22. marca 2013 v čase okolo 10.55 hod. v R. P., Y. K. XXXX/XX, v reštaurácii hotela C., S. T. časť požadovanej finančnej hotovosti vo výške 500 eur od Ing. T. W. v tom čase ustanoveného agenta konajúceho na príkaz súdu ako sprostredkovateľ prijal s úmyslom odovzdať ich následne Ing. J. D.

Obvinený bol za to odsúdený podľa § 329 ods. 2 Tr. zák., s použitím § 38 ods. 2, ods. 3, § 36 písm. j) Tr. zák. na trest odňatia slobody vo výmere päť rokov, na výkon ktorého bol podľa § 48 ods. 2 písm. a) Tr. zák. zaradený do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom strázenia.

Podľa § 56 ods. 1 Tr. zák. bol obvinenému uložený tiež peňažný trest vo výmere 2.000 eur s tým, že pre prípad úmyselného zmarenia výkonu tohto mu bol podľa § 57 ods. 3 Tr. zák. ustanovený náhradný trest odňatia slobody vo výmere osem mesiacov.

Podľa § 61 ods. 1, ods. 2 Tr. zák. bol obvinenému napokon uložený i trest zákazu činnosti – výkonu zamestnania, povolania alebo funkcie s rozhodovacou právomocou v orgánoch verejnej moci na dobu päť rokov.

Odvolať obvineného Ing. J. D. proti prvostupňovému rozsudku Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej tiež len „najvyšší súd“) uznesením z 12. januára 2017, sp. zn. 5 To 4/2016, podľa § 319 Trestného poriadku (ďalej len „Tr. por.“) ako nedôvodné zamietol.

II.

Dovolanie a vyjadrenie k nemu

Dňa 10. júla 2017 bolo súdu prvého stupňa doručené dovolanie obvineného Ing. J. D., podané prostredníctvom ním zvoleného obhajcu a smerujúce proti naposledy označenému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktoré bolo neskôr tiež kvalifikovaným spôsobom doplnené, a to písomnými podaniami doručenými 21. decembra 2017 a 1. júna 2020 už priamo dovolaciemu súdu. Za súčasť dovolania možno potom nepochybne považovať i skoršie stanovisko obhajoby (ide konkrétne o podanie z 15. októbra 2017, spísané rovnako obhajcom obvineného) k zaslanému vyjadreniu prokurátora k podanému dovolaniu.

Ak ide o uplatnené dovolacie dôvody, obvinený v podanom dovolaní (formálne) označil dôvody uvedené pod písm. c) (teda, že bolo zásadným spôsobom porušené právo na obhajobu), písm. e) (teda, že vo veci konal sudca / senát, ktorý mal byť vylúčený z vykonávania úkonov trestného konania), písm. g) (teda, že rozhodnutie je založené na dôkazoch, ktoré neboli súdom vykonané

zákonným spôsobom) a písm. i) (teda, že rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia, pričom však správnosť a úplnosť zisteného skutku dovolací súd nemôže skúmať a meniť) §-u 371 ods. 1 Tr. por.

III. Konanie pred dovolacím súdom

Najvyšší súd ako súd dovolací (§ 377 Tr. por.) pred vydaním rozhodnutia o dovolaní obvineného skúmal procesné podmienky pre podanie dovolania a zistil, že dovolanie bolo podané proti prípustnému rozhodnutiu [§ 368 ods. 1, ods. 2 písm. h) a § 566 ods. 3 Tr. por.], oprávnenou osobou prostredníctvom obhajcu [§ 369 ods. 2 písm. b), § 373 ods. 1 Tr. por.], v zákonnej lehote a na príslušnom súde (§ 370 ods.1, ods. 3 Tr. por.), že sú splnené obligatórne obsahové náležitosti dovolania (§ 374 ods. 1, ods. 2 Tr. por.), ako i podmienka dovolania podľa § 372 ods. 1 Tr. por.

Zároveň dospel k záveru, že jeden z obvineným tvrdených dôvodov dovolania je zjavne preukázaný a že vytýkané nedostatky povedú k postupu podľa § 386 a § 388 ods. 1 Tr. por., a preto v zmysle § 382a Tr. por. nariadil neverejné zasadnutie, v rámci ktorého bolo zistené, že dovolanie bolo, v ďalej vymedzenom rozsahu, podané **dôvodne**.

Úvodom rozhodnutia o dovolaní je nutné vo všeobecnosti zdôrazniť, že dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok, keď nielen z označenia tohto opravného prostriedku ako mimoriadneho, ale predovšetkým zo samotnej úpravy dovolania v Trestnom poriadku je zrejmé, že dovolanie nie je určené k náprave akýchkoľvek pochybení súdov, ale len tých najzávažnejších. Tie sú ako dovolacie dôvody výslovne uvedené v § 371 Tr. por., pričom v porovnaní s dôvodmi ustanovenými v Trestnom poriadku pre zrušenie rozsudku v odvolacom konaní sú koncipované podstatne užšie.

Dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktorým bola vec právoplatne skončená. Predstavuje tak výnimočný prielom do inštitútu právoplatnosti, ktorý je dôležitou zárukou stability právnych vzťahov a právnej istoty. Možnosti podania dovolania, vrátane dovolacích dôvodov, sú striktné obmedzené, aby sa širokým uplatnením tohto mimoriadneho opravného prostriedku nezakladala ďalšia riadna opravná inštanca a dovolanie nebolo chápané len ako „ďalšie“ odvolanie.

Čo sa týka viazanosti dovolacieho súdu dôvodmi dovolania, ktoré sú v ňom uvedené v zmysle § 385 ods. 1 Tr. por., k tomu je dôležité poznamenať – tak ako to napokon najvyšší súd už stabilne zdôrazňuje v rámci svojej rozhodovacej činnosti – že táto sa týka vymedzenia chýb napadnutého rozhodnutia a konania, ktoré mu predchádzalo (§ 374 ods. 1 Tr. por.) a nie právnych dôvodov dovolania uvedených v ňom v súlade s § 374 ods. 2 Tr. por. z hľadiska ich hodnotenia podľa § 371 Tr. por. Teda zjednodušene povedané, **podstatné sú vecné argumenty uplatnené dovolateľom** a nie ich subsumpcia (podradenie) pod konkrétne ustanovenia § 371 Tr. por. (viď k tomu bližšie R 120/2012).

Už na danom mieste sa žiada vzhľadom na obsah posudzovaného dovolania tiež poukázať na **podmienku uvedenú v (v prvej vete) § 371 ods. 4 Tr. por. pre použiteľnosť dôvodov dovolania písm. a) až g) ods. 1 uvedeného ustanovenia**, keď konkrétne zákon požaduje, aby v dovolaní uvádzaná okolnosť bola namietaná už skôr – najneskôr v konaní pred odvolacím súdom, a to za

(súčasného) splnenia predpokladu, že predmetná okolnosť „bola tomu, kto podáva dovolanie, známa už v pôvodnom konaní“.

Ak ide pritom o posledne uvedený zákonom požadovaný predpoklad, aby namietaná okolnosť bola dovolateľovi známa už v pôvodnom konaní, dovolací súd zdôrazňuje, že tento je potrebné vykladať ako dostupnosť k informáciám prostredníctvom svojich (v prípade obvineného obhajobných) práv – t. j. platí prezumpcia vedomosti na všetko, s čím sa mohol dovolateľ s využitím svojich práv oboznámiť. Alebo tiež inak povedané, nie je možné sa v zmieňovanej súvislosti odvolávať na svoju nevedomosť zapríčinenú rezignáciou na uplatnenie svojich práv, resp. majúcu pôvod v ich nedôslednom (či „nedostatočnom“) uplatňovaní.

Preto pokiaľ dovolateľ prvýkrát až v podanom dovolaní namieta okolnosť, (objektívne) skôr zistiteľnú z obsahu spisového materiálu, prípadne samotného priebehu pojednávania/zasadnutia, pričom poukazuje na svoju predchádzajúcu subjektívnu nevedomosť o nej (napr. z dôvodu neprítomnosti na pojednávaní, resp. nevyužitia inštitútu nahliadnutia do spisu), zákonná podmienka uvedená v prvej vete § 371 ods. 4 Tr. por. nie je u neho splnená.

Rovnako neprichádza potom do úvahy ani „obídienie“ tejto podmienky, stanovenej pre dovolateľa, s odkazom na to, že v súlade s § 317 ods. 1 veta druhá Tr. por. mal na v dovolaní namietanú okolnosť (prvýkrát až v podanom dovolaní vytýkanú chybu) *ex offio* prihliadnuť už samotný odvolací súd.

Napokon, z hľadiska komplexnosti v súvislosti s výkladom ustanovenia § 371 ods. 4 Tr. por. sa žiada dodať, že aj napriek súvisiacemu zjednocujúcemu stanovisku trestnoprávneho kolégia najvyššieho súdu (publikovanému v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. 11/2016) sa ešte stále možno stretnúť taktiež so snahou dovolateľov „obísť“ aplikáciu tohto s odkazom na skutočnosť, že namietané pochybenie je závažného ústavného charakteru (s prípadným dovetkom, že „púhy“ zákon nemôže predsa vytvárať prekážky pre dosiahnutie práva, garantovaného samotnou Ústavou Slovenskej republiky).

53.

ROZHODNUTIE

I. Iba všeobecné zistenie o porušení práva na obhajobu v prípravnom konaní, ktoré ale nemá žiadny materiálny dopad na dôkazy vykonané v súdnom konaní, ktoré boli rozhodujúce na zistenie skutkového stavu, nie je dovolacím dôvodom podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku.

II. Ak súd prijme vyhlásenie obžalovaného o vine alebo o tom, že nepopiera spáchanie skutku, podľa § 257 ods. 8 Trestného poriadku, dokazovanie v rozsahu, v akom obžalovaný jeho spáchanie priznal, resp. nepoprel, nevykonáva, a teda medzi prípadným porušením práva na obhajobu v prípravnom konaní a rozhodnutím o vine vydaným na základe takto prijatého vyhlásenia nie je daná príčinná súvislosť. V dovolaní, ktoré možno v tomto prípade podať len z dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, t. j. ak bolo zásadným spôsobom porušené právo na obhajobu, tak môže dovolateľ úspešne namietat' len chyby, ku ktorým došlo v súdnom konaní, v rámci ktorého obžalovaný predmetné vyhlásenie urobil. Najmä to, že obžalovaný nemal na hlavnom pojednávaní obhajcu, hoci išlo o dôvod povinnej obhajoby, resp. že nebol riadne poučený o následkoch vyhlásenia podľa § 257 ods. 1 písm. b) alebo c) Trestného poriadku, a to v rozsahu podľa § 257 ods. 5 a 8 Trestného poriadku, alebo že pred prijatím takéhoto vyhlásenia súd riadne nezisťoval skutočnosti podľa § 333 ods. 3 písm. c), d), f), g) a h) Trestného poriadku.*

*** R 14/2019-II**

(Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 27. augusta 2020, sp. zn. 5 Tdo 33/2020)

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) uznesením z 27. augusta 2020, sp. zn. 5 Tdo 33/2020, podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku odmietol dovolanie ministra spravodlivosti Slovenskej republiky proti rozsudku Okresného súdu Levice zo 16. mája 2018, sp. zn. 1T/24/2017, rozhodol tak, že

Z odôvodnenia:

Okresný súd Levice (ďalej aj „okresný súd“) rozsudkom z 10. júla 2017, sp. zn. 1T/24/2017, uznal obvineného I. J. za vinného zo zločinu subvenčného podvodu podľa § 225 ods. 1, ods. 5 Trestného zákona („Tr. zák.“) na skutkovom základe v ňom uvedenom s tým, že obvinený dňa 19. decembra 2008 požiadal svojou žiadosťou o dôchodok Sociálnu poisťovňu o priznanie invalidného dôchodku, pričom pri súvisiacich psychiatrických a psychologických vyšetreniach predstieral duševné ochorenie a na základe lekárskeho nálezov v súvislosti s nimi vystavených, ako aj z dôvodu predstierania duševnej poruchy pred posudkovým lekárom sociálneho poistenia Sociálnej poisťovne, pobočka Levice mu bol 4. februára 2009 posúdený stav strednej mentálnej retardácie – imbecilita a bol uznaný invalidným, na základe čoho mu bol priznaný invalidný dôchodok rozhodnutím Sociálnej poisťovne – ústredie číslo XXXXXXXXXXXX zo dňa 18. februára 2009 s účinnosťou od 25. septembra 2008 v sume 7.718 Sk mesačne, postupne valorizáciami, ako aj ďalšími rozhodnutiami zvyšovaný, ktorý mu bol odňatý dňom 4. februára 2017, čím spôsobil Sociálnej poisťovni – ústredie Bratislava, so sídlom 29. augusta č. 8, 813 63 Bratislava, pobočka Levice,

Sv. Michala č. 4, 934 71 Levice, za obdobie od 25. septembra 2008 do 3. januára 2017 škodu vo výške 30.287,93 eur.

Za to okresný súd obvinenému uložil podľa § 225 ods. 5 Tr. zák. s použitím § 36 písm. l) Tr. zák., § 37 písm. m) Tr. zák., § 38 ods. 2 Tr. zák. a § 39 ods. 1 Tr. zák. trest odňatia slobody vo výmere dva roky a šesť mesiacov so zaradením podľa § 48 ods. 2 písm. a) Tr. zák. do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom strázenia a podľa § 287 ods. 1 Trestného poriadku („Tr. por.“) bol obvinený zaviazaný nahradiť poškodenej Sociálnej poisťovni – pobočke Levice škodu v sume 30.287,93 eur.

Proti tomuto rozsudku podal obvinený odvolanie, na základe ktorého bol rozsudok uznesením Krajského súdu v Nitre z 19. októbra 2017, č. k. 4To/73/2017-257, podľa § 321 ods. 1 písm. b), písm. c), písm. d), ods. 2 Tr. por. zrušený vo výroku o treste a podľa § 322 ods. 1 Tr. por. bola vec vrátená prvostupňovému súdu, aby ju v potrebnom rozsahu znovu prejednal a rozhodol.

Následne Okresný súd Levice rozsudkom zo 16. mája 2018, sp. zn. 1T/24/2017, podľa § 166 Tr. por. s poukazom na právoplatný výrok o vine, ktorým bol obvinený I. J. uznaný za vinného zo zločinu subvenčného podvodu podľa § 225 ods. 1, ods. 5 Tr. zák. rozsudkom Okresného súdu Levice z 10. júla 2017, sp. zn. 1T/24/2017, rozhodol podľa § 225 ods. 5 Tr. zák. s použitím § 36 písm. j), písm. l) Tr. zák., § 37 písm. h) Tr. zák., § 38 ods. 2, ods. 3 Tr. zák., § 39 ods. 1, ods. 3 písm. d) Tr. zák., § 41 ods. 2 Tr. zák. a § 42 ods. 1 Tr. zák. o uložení súhrnného trestu odňatia slobody vo výmere dva roky a šesť mesiacov so zaradením podľa § 48 ods. 2 písm. a) Tr. zák. do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom strázenia, pričom podľa § 42 ods. 2 Tr. zák. boli zrušené výroky o treste trestného rozkazu Okresného súdu Levice zo 17. júla 2012, sp. zn. 4T/146/2012, rozsudku Okresného súdu Levice z 27. mája 2013, sp. zn. 4T/57/2013, a rozsudku Okresného súdu Veľký Krtíš z 12. septembra 2013, sp. zn. 9T/105/2012, ako aj všetky ďalšie obsahovo nadväzujúce rozhodnutia, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad. Podľa § 61 ods. 1, ods. 2 Tr. zák. bol obvinenému uložený aj trest zákazu činnosti viesť motorové vozidlá akéhokoľvek druhu na päť rokov. Podľa § 287 ods. 1 Tr. por. bol obvinený zaviazaný nahradiť poškodenej Sociálnej poisťovni – pobočke Levice škodu v sume 30.287,93 eur (ide o duplicitný výrok, keďže pôvodný výrok o náhrade škody nebol zrušený).

Proti tomuto druhému rozsudku okresného súdu podal obvinený odvolanie, ktoré vzal späť, čo podľa § 312 ods. 4 Tr. por. vzal na vedomie Krajský súd v Nitre uznesením predsedníčky senátu z 25. októbra 2018, č. k. 4To/69/2018-319.

Proti rozsudku Okresného súdu Levice zo 16. mája 2018, sp. zn. 1T/24/2017, podal na tento okresný súd 4. marca 2020 dovolanie minister spravodlivosti Slovenskej republiky písomným podaním z 28. februára 2020 na podnet advokáta Mgr. Martina Lieskovského z 26. februára 2019 (doručeného 1. marca 2019) z dôvodu § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por. s tým, že dovolateľ navrhol podľa § 386 ods. 1 Tr. por. vysloviť, že rozsudkom Okresného súdu Levice zo 16. mája 2018, sp. zn. 1T/24/2017, a konaním, ktoré mu predchádzalo, bol porušený zákon v neprospech obvineného v ustanoveniach § 37 ods. 2 Tr. por., § 238 ods. 1 Tr. por. a § 241 ods. 1 písm. f) Tr. por., ďalej podľa § 386 ods. 2 Tr. por. zrušiť uvedený napadnutý rozsudok okresného súdu ako aj obsahovo nadväzujúce rozhodnutia, ktoré v dôsledku zrušenia stratili podklad a podľa § 388 ods. 1 Tr. por. prikázať okresnému súdu, aby vec znovu prerokoval a rozhodol.

Dovolateľ uviedol, že trestné stíhanie v danej veci bolo začaté na základe návrhu na začatie trestného stíhania 2. operatívneho oddelenia, OKP, OR PZ Levice z 11. októbra 2016, v ktorom bolo okrem iného uvedené, že podozrivým v danej veci je I. J. a tento sa dopustil trestného činu subvenčného podvodu v súvislosti s predstieraním duševnej choroby – mentálnej retardácie stredného stupňa, pričom tento stav podmieňuje priznanie invalidného dôchodku. Po začatí trestného stíhania bolo vykonané znalecké dokazovanie MUDr. Marianou Ľapušíkovou, znalkyňou z odboru psychológia pod č. XX/XXXX, ktorého záverom bolo konštatovanie znalkyne o tom, že intelekt I. J. možno kvantitatívne vyjadriť hodnotou IQ v rozmedzí 62-72 bodov, čo zodpovedá mentálnej retardácii ľahkého stupňa. Z doručeného spisového materiálu zo Sociálnej poisťovne, pobočka Levice, ktorý bol doručený spoločne s návrhom na začatie trestného stíhania, boli zistené okolnosti ohľadom priznania invalidného dôchodku I. J. ako aj doklady o výplate dôchodku. Z týchto dokumentov jasne vyplýva, že I. J. bol priznaný invalidný dôchodok na základe zisteného duševného ochorenia – mentálnej retardácie stredného stupňa s intelektom vyjadreným v hodnote IQ pod 50 bodov. Orgánom činným v trestnom konaní už na základe uvedených podkladov, na základe ktorých bolo vo veci začaté trestné stíhanie a následne 21. decembra 2016 aj vznesené obvinenie I. J., muselo byť zrejmé, že v prípade obvineného je spornou okolnosťou práve jeho duševné ochorenie, resp. stupeň tohto ochorenia, ktorý podmieňuje invaliditu osoby. Z dôkazov zabezpečených do vznesenia obvinenia vyplývalo, že obvinený trpí duševnou chorobou, a to mentálnou retardáciou buď stredného alebo ľahkého stupňa.

Podľa dovolateľa ustanovenie § 37 ods. 2 Tr. por. poskytuje ochranu práve znevýhodneným osobám, ktoré v dôsledku svojho fyzického alebo mentálneho deficitu nemôžu sami spoľahlivo využívať svoje práva v trestnom konaní, predovšetkým svoje obhajobné práva. Z ustálenej súdnej judikatúry vyplýva, že od páchatel'a trestného činu, u ktorého sú dôvodné pochybnosti o jeho duševnom zdraví, nemožno reálne očakávať, že je a bude schopný náležite realizovať svoje právo na obhajobu. Preto je povinnosťou orgánov činných v trestnom konaní a súdu zaručiť mu riadny a spravodlivý proces dôsledným rešpektovaním ustanovenia § 37 ods. 2 Tr. por. Ak tak policajti, prokurátor alebo súd nepostupujú už od zistenia okolností svedčiacich o dôvodoch povinnej obhajoby podľa § 37 ods. 2 Tr. por., porušujú zásadným spôsobom nielen právo obvineného na obhajobu, ale aj zásadu rovnosti zbraní, ktorá musí byť v každom štádiu trestného konania dodržaná a v konaní realizovaná (R 20/2011). Podľa dovolateľa v danom prípade je zrejmé, že okolnosti svedčiace o dôvodoch povinnej obhajoby existovali už pri začatí trestného stíhania, a to na základe všetkých podkladov priložených k návrhu na začatie trestného stíhania. Po zabezpečení znaleckého posudku MUDr. Ľapušíkovej, ktorá síce stanovila u obvineného ľahký stupeň mentálnej retardácie, je zrejmé, že pochybnosti o schopnosti sa samostatne obhajovať s ohľadom na intelekt I. J. určený znalkyňou v rozmedzí od 62 – 72 bodov, reálne následne existovali aj po vznesení obvinenia. Napriek uvedenému však obvinenému nebol po vznesení obvinenia ustanovený žiaden obhajca. V ďalšom možno poukázať aj na výpovede svedkov po vznesení obvinenia (bolo poukázané na výpovede MUDr. S. W., Mgr. W. T., Mgr. X. C. a MUDr. I. T.), ktorí pri obvinenom naďalej poukazovali na existenciu duševného ochorenia v rôznom stupni (ľahká, stredná mentálna retardácia), resp. na základe výpovedí ktorých v spojení s podkladmi zo Sociálnej poisťovne bola v dovolaní uvedená chronológia priznania a rozhodnutia o odznaní invalidného dôchodku u obvineného s tým, že samotné rozhodovanie Sociálnej poisťovne ohľadom existencie, resp. neexistencie duševnej poruchy podmieňujúcej vznik invalidity u obvineného trvalo do 4. mája 2017 so záverom, že nebol uznaný invalidným a bolo vydané rozhodnutie o odňatí invalidného dôchodku, pričom obvinenie bolo I. J. vznesené 21. decembra 2016, a teda až po piatich mesiacoch od vznesenia obvinenia bolo Sociálnou poisťovňou právoplatne rozhodnuté o odňatí invalidného dôchodku obvinenému. Podľa dovolateľa z vykonaného dokazovania v danej veci bolo poskytnutých množstvo vyjadrení a lekárskeho správ,

ktoré preukazovali rozdielne závery vo vzťahu k diagnóze obvineného. Tieto rozpory v záveroch o duševnom stave obvineného samé osebe vyvolávali stav pochybností, ako to predpokladá ustanovenie § 37 ods. 2 Tr. por. Tento stav trval minimálne do 4. mája 2017, kedy bolo vydané konečné rozhodnutie Sociálnej poisťovne o tom, že I. J. nie je invalidným a minimálne v tomto období boli namieste pochybnosti o spôsobilosti obvineného samostatne sa obhajovať s ohľadom na jeho pravdepodobné duševné ochorenie a malo byť preto obvinenému bezodkladne umožnené realizovať právo na obhajcu zvolením si obhajcu, resp. ustanovením obhajcu, čo zjavne orgány činné v trestnom konaní neakceptovali a pri následných vyšetrovacích úkonoch došlo k nerovnovážnemu a nespravodlivému stavu a obvinenému boli vytvorené absolútne nespravodlivé podmienky účasti na procesných úkonoch, keď sa nemohol účinne a erudovane obhajovať prostredníctvom obhajcu.

Dovolateľ ďalej uviedol, že porušenie práva na obhajobu v zmysle § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por. možno chápať ako vytvorenie (pozn. – správne malo byť nevytvorenie) podmienok na plné uplatnenie procesných práv obvineného a jeho obhajcu a zákonný postup pri reakcii orgánov činných v trestnom konaní a súdu na uplatnenie každého práva na obhajobu s tým, že zásadným porušením práva na obhajobu sa rozumie najmä porušenie ustanovení o povinnej obhajobe. V prípade, ak obvinený po určitú časť trestného konania nemal obhajcu napriek tomu, že ho mal mať, potom je splnená táto podmienka dovolania spravidla vtedy, ak orgány činné v trestnom konaní alebo súd v tomto čase skutočne vykonávali úkony trestného konania, ktoré smerovali k vydaniu meritórneho rozhodnutia, ktoré bolo napadnuté dovolaním. Je zrejmé, že všetky úkony trestného konania v rámci prípravného konania boli vykonané nezákonne, a to minimálne do 4. mája 2017. Avšak ani po rozhodnutí Sociálnej poisťovne o oduznaní invalidného dôchodku I. J. nevymizli všetky pochybnosti o schopnosti náležite sa obhajovať zo strany obvineného, nakoľko aj po tomto rozhodnutí stále pretrvával stav, kedy nebolo jednoznačne bez akýchkoľvek pochybností preukázané, že obvinený netrpí žiadnou duševnou poruchou alebo chorobou, keďže u obvineného nebola síce zistená mentálna retardácia stredného stupňa, ale bol u neho viacerými lekármi konštatovaný intelekt na úrovni hlbokého podpriemeru, na hranici s mentálnou retardáciou ľahkého stupňa s typickými charakteristikami tzv. syndrómu rómskeho disperzne zníženého intelektu. Jediným, kto v rámci trestného konania konštatoval, že obvinený netrpí žiadnou duševnou chorobou, bol znalec MUDr. Kozík. V rámci vykonaného dokazovania vznikol stav, kedy nebolo jednoznačne a bez akýchkoľvek pochybností preukázané, že I. J. netrpí žiadnou duševnou poruchou alebo chorobou a nemožno hovoriť o neexistencii žiadnej pochybnosti o jeho spôsobilosti sa obhajovať a dovolateľom bolo poukázané aj na vyjadrenia samotného obvineného a jeho rodinných príslušníkov ohľadom jeho osoby. Tiež bolo poukázané na rozhodnutie okresného súdu, ktorý po podaní obžaloby opatrením ustanovil obvinenému obhajcu s odkazom na ustanovenie § 37 ods. 2 Tr. por. s tým, že ani samotný okresný súd nebol presvedčený o spôsobilosti obvineného náležite sa obhajovať a tento postup súdu by mohol sanovať chyby prípravného konania, keby sa následne na hlavnom pojednávaní vykonalo dokazovanie kontradiktórnym spôsobom, čo sa však neuskutočnilo, pretože obvinený po výzve samosudcu urobil vyhlásenie, že je vinný a súd jeho vyhlásenie prijal. Správne však súd po podaní obžaloby mal postupovať podľa § 238 ods. 1 a § 241 ods. 1 písm. f) Tr. por. a podanú obžalobu najprv prezrieť, či pre ďalšie konanie poskytuje spoľahlivý podklad, najmä preveriť, či prípravné konanie, ktoré jej predchádzalo, bolo vykonané spôsobom zodpovedajúcim Trestnému poriadku a následne obžalobu odmietnuť a vrátiť vec prokurátorovi pre závažné procesné chyby, a to porušenie práva na obhajobu. Podľa dovolateľa je preto namieste konštatovať, že postupom orgánov činných v trestnom konaní v rámci prípravného konania bol porušený zákon v ustanoveniach § 37 ods. 2, § 238 ods. 1 a § 241 ods. 1 písm. f) Tr. por. v neprospech obvineného a je naplnený dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por.

K podanému dovolaniu sa vyjadrili

- Okresná prokuratúra Levice písomným podaním doručeným na okresný súd 1. apríla 2020 s tým, že podľa vyjadrenia právo na obhajobu obvineného zásadným spôsobom porušené nebolo (bolo poukázané, že prokurátor v prípravnom konaní u obvineného dôvod na povinnú obhajobu nezistil) a bolo navrhnuté dovolanie zamietnuť podľa § 392 ods. 1 Tr. por.,

- obvinený prostredníctvom obhajcu Mgr. Martina Lieskovského písomným podaním doručeným na okresný súd 15. júna 2020 s tým, že podľa vyjadrenia súhlasí s podaným dovolaním, v plnom rozsahu sa s ním stotožňuje a žiada, aby bolo o ňom rozhodnuté spôsobom v dovolaní uvedeným.

Spisový materiál bol okresným súdom predložený Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky (ďalej aj „dovolací súd“) na rozhodnutie o podanom dovolaní 16. júla 2020 (predtým 14. mája 2020 predložený spis musel dovolací súd vrátiť okresnému súdu na riadne vykonanie úkonov podľa § 376 Tr. por.).

Podľa § 368 ods. 1 Tr. por. dovolanie možno podať proti právoplatnému rozhodnutiu súdu, ktorým bol porušený zákon alebo ak boli porušené ustanovenia o konaní, ktoré mu predchádzalo, ak je toto porušenie dôvodom dovolania podľa § 371.

Podľa § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por. dovolanie možno podať, ak zásadným spôsobom bolo porušené právo na obhajobu.

Podľa § 382 písm. c) Tr. por. dovolací súd na neverejnom zasadnutí uznesením, bez preskúmania veci, odmietne dovolanie, ak je zrejmé, že nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371.

Podľa § 37 ods. 2 Tr. por. obvinený musí mať obhajcu aj vtedy, ak to považuje súd a v prípravnom konaní prokurátor alebo policajt za nevyhnutné najmä preto, že majú pochybnosť o spôsobilosti obvineného náležite sa obhajovať.

Podľa § 238 ods. 1 Tr. por. podanú obžalobu, ako aj návrh na dohodu o vine a treste predseda senátu najskôr prezrie z toho hľadiska, či pre ďalšie konanie poskytujú spoľahlivý podklad, najmä preverí, či prípravné konanie, ktoré im predchádzalo, bolo vykonané spôsobom zodpovedajúcim tomuto zákonu a či ju treba preskúmať alebo predbežne prejednať.

Podľa § 241 ods. 1 písm. f) Tr. por. v znení účinnom od 1. augusta 2019 obžalobu podanú na súde pre prečin a zločin s výnimkou obzvlášť závažného zločinu, za ktorý zákon ustanovuje trest odňatia slobody s dolnou hranicou trestnej sadzby najmenej dvanásť rokov preskúma samosudca a podľa jej obsahu a obsahu spisu obžalobu odmietne a vráti vec prokurátorovi, ak zistí závažné procesné chyby, najmä porušenie práva na obhajobu.

Podľa § 241 ods. 1 písm. f) Tr. por. v znení účinnom do 31. júla 2019 obžalobu podanú na súde pre prečin a zločin s hornou hranicou trestnej sadzby neprevyšujúcou osem rokov preskúma samosudca a podľa jej obsahu a obsahu spisu obžalobu odmietne a vráti vec prokurátorovi, ak zistí závažné procesné chyby, najmä porušenie práva na obhajobu.

Po predložení veci Najvyšší súd Slovenskej republiky ako dovolací súd (§ 377 Tr. por.) predbežne preskúmal podané dovolanie spolu s predloženým spisovým materiálom a zistil, že

dovolanie je prípustné [§ 368 ods. 1, ods. 2 písm. a) Tr. por.], bolo podané oprávnenou osobou (§ 369 ods. 1 Tr. por.), v zákonom stanovenej lehote (§ 370 ods. 1, ods. 2 Tr. por.) a na mieste, kde možno tento mimoriadny opravný prostriedok podať (§ 370 ods. 3 Tr. por.). Zároveň ale zistil, že podané dovolanie je potrebné odmietnuť na neverejnom zasadnutí, pretože nie je splnený dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 Tr. por.

Najvyšší súd Slovenskej republiky pripomína, že dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok určený na nápravu v zákone výslovne uvedených procesných a hmotnoprávných pochybení súdov a predstavuje výnimočné prelomenie zásady nezmeniteľnosti právoplatných rozhodnutí, ktorá je dôležitou zárukou stability právnych vzťahov a právnej istoty. Táto výnimočnosť je vyjadrená práve obmedzenými možnosťami pre podanie dovolania, aby sa širokým uplatňovaním tohto mimoriadneho opravného prostriedku nezakladala ďalšia opravná inštancia na úrovni riadneho opravného prostriedku. Dovolanie preto možno podať iba z dôvodov taxatívne uvedených v ustanovení § 371 Tr. por. a v dovolaní sa musí vždy uviesť dôvod dovolania a aké chyby sa vytýkajú (§ 374 ods. 1, ods. 2 Tr. por.), pričom dovolací súd je viazaný uplatnenými vecnými dôvodmi dovolania (dovolateľom vytýkanými chybami) a nie je povolaný na revíziu napadnutého rozhodnutia z vlastnej iniciatívy, resp. z iných, dovolateľom neuvedených dôvodov (§ 374 Tr. por., § 385 Tr. por.). Obsah konkrétne uplatnených vytýkaných chýb a tvrdení, o ktoré sa v dovolaní opiera existencia určitého dovolacieho dôvodu, by mal vecne zodpovedať zákonnému vymedzeniu takého dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 Tr. por. a ak podané dovolanie iba formálne odkazuje na príslušné ustanovenie upravujúce dôvody dovolania, hoci v skutočnosti obsahuje argumenty a tvrdenia stojace mimo uplatneného dovolacieho dôvodu alebo iného dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 Tr. por., ide o dovolanie, ktoré je potrebné podľa § 382 písm. c) Tr. por. odmietnuť.

V prípade uplatneného dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por. je zo samotnej formulácie zákonného ustanovenia zrejmé, že tento dovolací dôvod nie je splnený pri akomkoľvek porušení práva na obhajobu, ale zákon vyžaduje, aby bolo také právo porušené zásadným spôsobom. Takým zásadným porušením tohto práva je predovšetkým porušenie ustanovení o povinnej obhajobe, resp. porušenie iných procesných ustanovení obdobného charakteru a závažnosti týkajúcich sa tohto práva.

Inak povedané iba všeobecné zistenie (hoci by bolo dôvodné) o porušení práva na obhajobu v prípravnom konaní, ktoré nemá žiadny vzťah a dopad na dôkazné prostriedky vykonané v súdnom konaní, nemôže viesť v dovolacom konaní k úspešnému namietaniu dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por., keďže porušenie práva na obhajobu v prípravnom konaní musí spôsobiť nejaký dôsledok vo vzťahu k dokazovaniu vykonanému v súdnom konaní, resp. medzi porušením práva na obhajobu v prípravnom konaní a vykonaním dôkazných prostriedkov v súdnom konaní musí byť príčinný vzťah, t. j. vzťah príčiny a následku (k tomu primerane R 6/2010). Opačný výklad by viedol až k absurdnému záveru, že už raz porušené právo na obhajobu v prípravnom konaní by v každom prípade malo mať charakter absolútneho nedostatku a také pochybenie by nebolo možné v ďalšom konaní žiadnym spôsobom konvalidovať, napr. vykonaním nového výsluchu danej osoby už za splnenia zachovania práva na obhajobu u obvineného.

Uvedené úvahy dovolacieho súdu majú zásadný význam v tom ohľade, že v prejednávanej veci došlo k tej podstatnej skutočnosti vyplývajúcej zo spisu, že okresný súd nerozhodol o odmietnutí obžaloby a vrátení veci prokurátorovi, ale po podaní obžaloby (k čomu došlo 30. mája 2017) obvinenému ustanovil opatrením zo 16. júna 2017, sp. zn. 1T/24/2017, podľa § 40 ods. 1 Tr. por. z dôvodu 37 ods. 2 Tr. por. obhajcu a tento bol aj riadne prítomný na hlavnom pojednávaní. Pokiaľ teda obvinený na hlavnom pojednávaní už za situácie, že mu bol ustanovený obhajca, ktorý bol aj prítomný na hlavnom pojednávaní, urobil vyhlásenie k obžalobe podľa § 257 ods. 1 písm. b) Tr. por., že je vinný a okresný súd prijal také vyhlásenie, predošlá fáza trestného konania vo forme prípravného konania a prípadné porušenie zákona v ňom, nie sú podstatné a určujúce. V tomto ohľade treba uviesť, že obvinený je pred urobením vyhlásenia podľa § 257 ods. 1 Tr. por. poučený, že vyhlásenie, že je vinný, je neodvolateľné a v tomto rozsahu nenapadnuteľné odvolaním ani dovolaním okrem dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por. a že v prípade prijatia takého vyhlásenia súdom, sa už dokazovanie v rozsahu priznania spáchania skutku nevykoná a vykoná sa iba dokazovanie ohľadom výrokov o treste, náhrade škody a ochrannom opatrení. V tejto súvislosti dovolací súd uvádza, že možnosť napadnutia súdom prijatého vyhlásenia obvineného, že je vinný, dovolaním podľa § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por. (teda že bolo zásadným spôsobom porušené právo na obhajobu) sa viaže práve na situáciu, že k takému porušeniu došlo v súdnom konaní, teda v danom prípade na hlavnom pojednávaní, keď obvinený urobil predmetné vyhlásenie k obžalobe, že je vinný (resp. že nepopiera spáchanie skutku) a môže sa týkať najmä práve toho, že obvinený nemal na hlavnom pojednávaní obhajcu, hoci išlo o dôvod povinnej obhajoby, resp. že nebol riadne poučený o následkoch vyhlásenia, že je vinný, alebo že pred prijatím vyhlásenia u obvineného súd riadne nezisťoval skutočnosti podľa § 333 ods. 3 písm. c), písm. d), písm. f), písm. g) a písm. h) Tr. por.

Dovolací súd musí zdôrazniť, ako už bolo uvedené, že po podaní obžaloby mal obvinený v súdnom konaní ustanoveného obhajcu, s ktorým sa mohol radiť a ktorý bol povinný obvinenému poskytovať potrebnú právnu pomoc a pokiaľ za prítomnosti obhajcu na hlavnom pojednávaní vyhlásil k obžalobe, že je vinný (pričom aj pred prijatím tohto vyhlásenia súdom sa obhajca podľa zápisnice o hlavnom pojednávaní vyjadril, že vyhlásenie obvineného navrhuje prijať) a súd také vyhlásenie prijal (po splnení všetkých zákonných podmienok uvedených v § 257 Tr. por.), tak dokazovanie ohľadom výroku o vine sa už nevykonáva a v tomto ohľade poukazovanie dovolateľom na porušenie zákona, ku ktorému malo dôjsť v prípravnom konaní, ktoré by malo mať dôsledok z pohľadu posudzovania takého výroku, je irelevantné. Pre úplnosť dovolací súd uvádza, že dovolateľ neuviedol v dovolaní dôvody, ktorými by poukazoval na porušenie zákona ohľadom okresným súdom na hlavnom pojednávaní prijatého vyhlásenie obžalovaného, že je vinný (dovolateľ iba uvádzal, že okresný súd mal podanú obžalobu odmietnuť a vec vrátiť prokurátorovi, čo už v čase uskutočnenia hlavného pojednávania bolo bezpredmetné), pričom dovolací súd je viazaný vecnými dôvodmi podaného dovolania a nie je oprávnený dotknuté rozhodnutie posudzovať z iných, dovolateľom neuvedených dôvodov (§ 385 ods. 1 Tr. por.).

Pokiaľ dovolateľ poukazoval na to, že prípadné chyby prípravného konania by mohli byť sanované len v prípade vykonania dokazovania na hlavnom pojednávaní kontradičným spôsobom, tak s uvedeným sa dovolací súd nestotožnil, keďže aj prijatie vyhlásenia obvineného na hlavnom pojednávaní, že je vinný (resp. že nepopiera spáchanie skutku), súdom podľa § 257 ods. 7 Tr. por. je ohľadom výroku o vine rovnocenné vykonaniu dokazovania na hlavnom pojednávaní (zjednodušené povedané fakticky ide o situáciu, akoby došlo k priznaniu sa k žalovanej trestnej činnosti obvineným pri jeho výsluchu na hlavnom pojednávaní).

Na základe uvedených skutočností musí dovolací súd skonštatovať, že dovolateľ neuviedol také skutočnosti, z ktorých by bolo možné zistiť, že v súdnom konaní, ktoré predchádzalo vydaniu napadnutého rozhodnutia, došlo u obvineného k porušeniu práva na obhajobu zásadným spôsobom podľa § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por. s poukazom na porušenie zákona v ustanoveniach § 37 ods. 2, § 238 ods. 1 a § 241 ods. 1 písm. f) Tr. por.

Napokon pre úplnosť dovolací súd poukazuje na zrejmu nesprávnosť a nelogickosť navrhovaného petitu zo strany dovolateľa, keďže

- navrhol zrušiť iba rozsudok Okresného súdu Levice zo 16. mája 2018, sp. zn. 1T/24/2017, a v takom prípade by sa vec dostala opätovne iba do štádia rozhodovania o treste, keďže pôvodný prvý rozsudok Okresného súdu Levice z 10. júla 2017, sp. zn. 1T/24/2017, bol zrušený Krajský súdom v Nitre uznesením z 19. októbra 2017, č. k. 4To/73/2017-257, iba vo výroku o treste,

- v čase uskutočnenia súdneho konania okresným súdom bol príslušný o obžalobe konať senát podľa v tom čase účinného § 237 ods. 3 písm. c) Tr. por. (išlo o trestné stíhanie pre zločin, na ktorý zákon ustanovuje trest odňatia slobody, ktorého horná hranica prevyšuje osem rokov, keďže v prípade trestného činu subvenčného podvodu podľa § 225 ods. 5 Tr. zák. je ustanovená trestná sadzba trestu odňatia slobody päť rokov až dvanásť rokov), takže porušenie ustanovenia § 241 ods. 1 písm. f) Tr. por. v tom čase účinného (v znení účinnom do 31. júla 2019) nepripadalo do úvahy (ide o ustanovenie týkajúce sa vecí, o ktorých koná samosudca).

Na základe uvedeného dovolací súd zistil, že podaným dovolaním nebol splnený žiadny z dôvodov dovolania podľa § 371 ods. 1 Tr. por., a preto na neverejnom zasadnutí podané dovolanie podľa § 382 písm. c) Tr. por. odmietol.

54.

ROZHODNUTIE

Z povahy spoločného trestu, ktorý predstavuje osobitný spôsob ukladania trestu za pokračovací trestný čin (§ 122 ods. 10 Trestného zákona) v prípade, ak o všetkých čiastkových útokoch takéhoto trestného činu nebolo rozhodnuté v jednom konaní, a ktorého uloženiu vždy predchádza zrušenie výroku o vine za (iné) čiastkové útoky pokračovacieho trestného činu, za ktoré už bol páchatel' odsúdený, a celého výroku o treste, vyplýva, že analogické použitie ustanovenia § 44 Trestného zákona, upravujúceho upustenie od uloženia súhrnného trestu a ďalšieho trestu, je vylúčené a upustenie od uloženia spoločného trestu neprichádza do úvahy.*

Zo znenia ustanovenia § 41 ods. 3 veta druhá Trestného zákona, podľa ktorého spoločný trest za pokračovací trestný čin nesmie byť miernejší než trest uložený skorším rozsudkom, je zrejmé, že takýto trest môže byť aj rovnaký ako zrušený trest v skoršom rozsudku.

* R 12/2013

(Uznesenie Krajského súdu v Trenčíne z 3. februára 2020, sp. zn. 23To/128/2019)

Krajský súd v Trenčíne uznesením z 3. februára 2020, sp. zn. 23To/128/2019, podľa § 319 Trestného poriadku zamietol odvolanie prokurátora Okresnej prokuratúry Považská Bystrica proti rozsudku Okresného súdu Považská Bystrica z 25. septembra 2019, sp. zn. 2T/17/2016.

O d ô v o d n e n i e :

Rozsudkom súdu prvého stupňa bol obžalovaný D. M. uznaný vinným: z pokračovacieho prečinu porušovania domovej slobody podľa § 194 ods. 1, 2 písm. c) Tr. zák. spolupáchatel'stvom podľa § 20 Tr. zák.; z pokračovacieho prečinu krádeže podľa § 212 ods. 1 písm. a), b), ods. 2 písm. a) Tr. zák. spolupáchatel'stvom podľa § 20 Tr. zák.; z pokračovacieho prečinu poškodzovania cudzej veci podľa § 245 ods. 1 Tr. zák. spolupáchatel'stvom podľa § 20 Tr. zák., pretože:

1/ po vzájomnej predchádzajúcej dohode, v čase keď obžalovaný 1/ D. M. a obžalovaná 3/ E. P. boli pod vplyvom omamných látok a právoplatne odsúdený M. C., pod vplyvom alkoholu, dňa 31. júla 2014 asi o 00.35 hod. preliezli oplotenie pozostávajúce z pletiva, drevených stĺpov a štyroch radov ostatných drôtov o výške 217 cm parcely č. XXX v obci P., časť Z., na ktorom sa nachádzala záhradná chata bez popisného čísla postavená z unimobunky, neslúžiaca na bývanie, kde obžalovaná 3/ E. P. a obžalovaný 1/ D. M., ostali strážiť pred chatou a obžalovaný 2/ P. V. vyliezol na drevený trám, ktorý bol pod strechou chaty a tu sa snažil odstrániť z vrchnej časti chaty pripevnený plech, pričom mu pomáhal právoplatne odsúdený M. C., ktorý mu podal prinesené pákové kliešte, avšak nakoľko sa obžalovanému 2/ P. V. nepodarilo plech odstrániť, prisvojili si len zvierací chomút zavesený na prednej vonkajšej stene chaty, čím majiteľovi záhradnej chaty T. B., bytom P., Z. č. XX, spôsobili odcudzením vecí škodu 41,- Eur;

2/ po vzájomnej predchádzajúcej dohode, v čase keď bol obžalovaný 1/ D. M. pod vplyvom omamných látok, v presne nezistenom čase od 17.00 hod. dňa 03. augusta 2014 do 17.30 hod. dňa 08. augusta 2014, v obci B. pod E., za pomoci rebríka nachádzajúceho sa na mieste, vyliezli

na škridlovú strechu víkendovej chalupy č. 634, kde časť strechy rozobrali tým, že z nej zložili škridlu, cez takto vzniknutý otvor vnikli na povalu chalupy a nenašli žiadne veci, ktoré by odcudzili, pokúsili sa prekonať uzamknutie vonkajších vchodových dvier a keď sa im toto nepodarilo, opätovne vyliezli na povalu domu, kde nohami vykopali diery v strope a cez vzniknutý otvor vnikli do priestorov chalupy, z ktorej odcudzili tlakový čistič zn. Kärcher žltej farby, nezisteného výrobného čísla v hodnote 74,24 Eur, čím K. L., bytom D. E., M. XXXX/XX, spôsobili odcudzením vecí škodu 74,24 Eur a D. P., bytom D. E., M. XXXX/XX, poškodením stropu miestnosti, v ktorom vznikol otvor veľkosti 0,5 m x 0,5 m, škodu 200,59 Eur;

3/ po vzájomnej predchádzajúcej dohode, v presne nezistenom čase odo dňa 18. júla 2014 do dňa 24. júla 2014 sa vlámali do rekreačnej chaty č. XXXX, na parcele č. XXX, katastrálneho územia obce H. L. tak, že obžalovaný 1/ M., prineseným kovovým nástrojom vypáčil drevenú okenicu chaty a rozbil sklenenú výplň okna, cez ktoré obžalovaný 2/ V., vnikol do priestorov chaty, z ktorej postupne vynášal a obžalovanému 1/ M., ktorý vonku sledoval okolie, podával dve napodobeniny kamery, alkoholické nápoje – 25 litrov Slivovice, 5 litrov Fínskej vodky, 2 litre Jacka Daniela, 0,7 litra Kpt. Jacka, 2,5 litra Metaxy 5*, 3 litrov Borovičky, 1 liter Becherovky, 2,5 litra Hruškovice, 1 liter Sangrie, 3 litre Umu, 2 litre Ginu, 5 litrový súdok piva zn. Heineken, 15 litrov suchého červeného vína Elesko, 3 litre vína zn. Mrva Stanko, motorovú pílu zn. Hitaschi CS45EM, dve svietidlá zn. Varta, vzduchovku zn. Slavia, 20 litrový kanister s benzínom, dva prenosné lampáše nezistenej značky, dve halogénové led. svietidlá a tri vonkajšie svietidlá nezistenej značky, ktoré odcudzili, čím J. P. a jeho manželke A. P., obaja bytom R. H., K. XXXX/XXX, spôsobili odcudzením vecí škodu celkom 1.692,56 Eur a poškodením vecí škodu celkom 60,99 Eur,

- po vzájomnej predchádzajúcej dohode s obžalovaným 2/ P. V. a obžalovanou 3/ E. P., v presne nezistenom čase odo dňa 18. júla 2014 do dňa 24. júla 2014 sa v nočných hodinách opätovne vlámali do rekreačnej chaty č. XXXX na parcele č. XXX, katastrálneho územia obce H. L., ktorú obžalovaný 1/ M. a obžalovaný 2/ V. v uvedenom období v denných hodinách už vykradli tak, že cez stále poškodené okno na chate vnikli do jej priestorov, odkiaľ odcudzili elektrocentrálu zn. Heron, 2 ks sekery zn. Fiskars, 6 ks kuchynských nožov, kávovar Dolce Gusto, 2 ks parožia z jeleňa a kožušinu sibírskeho soba, čím J. P. a jeho manželke A. P., obaja bytom R. H., K. XXXX/XXX, spôsobili odcudzením vecí, škodu celkom 1.589,71 Eur,

- v presne nezistenom čase od 10.30 hod. dňa 21. júla 2014 do 19.00 hod. dňa 22. júla 2014, sa po vzájomnej predchádzajúcej dohode obžalovaným 2/ P. V. a obžalovanou 3/ E. P. vlámali do rodinného domu č. XXX, v obci D. pod E., časť T. tak, že obžalovaný 2/ V., nezisteným predmetom a nezisteným spôsobom rozbil dvojité sklenené výplň na okne spoločenskej miestnosti, cez ktoré vošli spoločne do rodinného domu, odkiaľ odcudzili televízor zn. LG, uhlopriečky 82 cm, nezisteného výrobného čísla, domáce kino zn. LG, nezisteného výrobného čísla, počítač zn. Mac Mini, nezisteného výrobného čísla, klávesnicu zn. Genius, nezisteného výrobného čísla, monitor zn. Samsung, uhlopriečky 17 palcov, nezisteného výrobného čísla, čím F. D., trvale bytom D. pod E. č. XXX, prechodne bytom P. T. – M. M., Y X, spôsobili odcudzením vecí, škodu celkom 166,82 Eur a poškodením vecí škodu 48,71 Eur;

- v presne nezistenom čase od 10.00 hod. dňa 01. augusta 2014 do 10.30 hod. dňa 04. augusta 2014, po vzájomnej predchádzajúcej dohode s obžalovaným 2/ P. V. preskočili drevené oplotenie poľovníckej chaty bez popisného čísla v katastrálnom území obce K., presunuli sa ku hlavnému vchodu opatrenému kovovou mrežou, ktorú obaja v spodnej časti násilím vyhli, obžalovaný 1/ M., prineseným náradím následne vypáčil vchodové dvere v oblasti zámku, cez ktoré obaja vošli

do priestorov poľovníckej chaty, kde odcudzili 10 ks poľovníckych trofejí – smčích, ktoré boli priemerné, tzv. vidláky a 6-toráky, bez zvláštnych výrazných znakov, 2 ks poľovníckych trofejí – jeleních, jeden 14-torák, tzv. zlatý a druhý 8-torák, obidve taktiež priemerné bez zvláštnych výrazných znakov, poľovnícku trofej – diviacia – tzv. zlatá, bez zvláštnych výrazných znakov, 2 ks reproduktorov nezistenej značky a typu o rozmeroch 20 x 20 cm a 4 ks sklenených váz s poľovníckym motívom, čím spôsobili Poľovnímu združeniu J., K., IČO: XX XXX XXX, odcudzením vecí, škodu celkom 748,78 Eur a poškodením vecí, škodu celkom 146,35 Eur.

Bol za to odsúdený podľa § 194 ods. 2 Tr. zák. s použitím, §§ 36 písm. l), n), 37 písm. h), 38 ods. 2, 3, 41 ods. 1, 3 Tr. zák. k spoločnému úhrnnému trestu odňatia slobody na 16 mesiacov nepodmienečne, pre výkon ktorého trestu bol podľa § 48 ods. 2 písm. a) Tr. zák. zaradený do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia.

Súčasne bol podľa § 41 ods. 3 Tr. zák. zrušený výrok o vine a treste v rozsudku Okresného súdu Považská Bystrica, sp. zn. 2T/43/2015 zo dňa 21.5.2015, právoplatný v ten istý deň, ktorým bol obžalovanému uložený úhrnný trest odňatia slobody vo výmere 16 mesiacov.

Podľa § 287 Tr. por. bolo tiež rozhodnuté o povinnosti obžalovaného D. M. na náhradu škody.

Tým istým rozsudkom boli odsúdení aj spoluobžalovaní P. V. a E. P., ohľadne ktorých nadobudli výroky rozsudku **právoplatnosť**.

Proti tomuto rozsudku proti výroku o treste týkajúceho sa obžalovaného D. M. podal v neprospech obžalovaného odvolanie prokurátor, ktoré zahlásil do zápisnice o hlavnom pojednávaní ihneď po vyhlásení rozsudku. Následne prokurátor odvolanie písomne odôvodnil. Prokurátor považoval rozsudok súdu prvého stupňa v časti týkajúcej sa výroku o treste u obžalovaného D. M. za nezákonný, pretože súd prvého stupňa v prospech obžalovaného porušil ustanovenie § 41 ods. 3 Tr. zák. Prokurátor najmä uviedol, že absenciu zákonného ustanovenia o upustení od uloženia spoločného trestu v Trestnom zákone je možné považovať za „medzeru v zákone“, pričom analógia v trestnom práve hmotnom je neprípustná. Súd teda v prípade ukladania spoločného trestu podľa § 41 ods. 3 Tr. zák. nemôže od tohto upustiť, a to ani vtedy, keď považuje skôr uložený trest z hľadiska zásad ukladania trestov za dostatočný. Vychádzajúc z uvedeného potom prokurátor svojím logickým výkladom argumentum a contrario (dôkaz o opaku) dospel k záveru, že ak zákonodarca v Trestnom zákone nezakotvil možnosť upustenia od spoločného trestu (tak ako je tomu pri súhrnom a ďalšom treste v § 44 Tr. zák.), mal záujem na tom, aby súd v prípade ukladania spoločného trestu vždy uložil páchatel'ovi trest prísnejší ako ten, ktorý mu bol uložený skorším rozsudkom. Pre podporu tohto svojho názoru prokurátor poukázal, že jednu a tú istú terminológiu Trestného zákona: „trest nesmie byť miernejší ako trest uložený skorším rozsudkom“, nemožno vykladať rôzne. Ak teda nemožno uložiť rovnaký súhrnný trest ako trest uložený skorším rozsudkom, ale súd musí upustiť podľa § 44 Tr. zák. od uloženia súhrnného trestu, nemožno argumentovať, že za rovnakých okolností pri spoločnom treste, kde zákonodarca použil tú istú terminológiu a výslovne nezakotvil možnosť upustenia od tohto trestu, možno uložiť trest rovnaký ako ten, ktorý bol páchatel'ovi uložený skorším rozsudkom. Prokurátor navrhol podľa § 321 ods. 1 písm. d), ods. 2 Tr. zák. zrušiť výrok o treste odňatia slobody uloženom obžalovanému Petrovi M. vi s tým, aby odvolací súd podľa § 322 ods. 3 Tr. por. sám uložil obžalovanému spoločný úhrnný trest odňatia slobody v trvaní 18 mesiacov nepodmienečne so zaradením do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia.

Obžalovaný sa k odvolaniu prokurátora písomne vyjadril prostredníctvom svojho obhajcu. Rozsudok súdu prvého stupňa vo výroku o treste považoval za zákonný a primeraný. Navrhol odvolanie prokurátora podľa § 319 Tr.por. ako nedôvodné zamietnuť.

Na verejnom zasadnutí konanom o odvolaní zotrvali prítomné procesné strany na svojich písomných návrhoch.

Odvolačný súd podľa § 317 ods. 1 Tr. por. preskúmal zákonnosť a odôvodnenosť napadnutého výroku rozsudku, ako aj správnosť postupu konania, ktoré tomuto výroku predchádzalo a dospel k záveru, že odvolanie **nie je dôvodné**.

Pokiaľ ide o **procesný** postup súdu prvého stupňa, v tomto smere nebola v odvolaní vytýkaná žiadna chyba, pričom ani odvolačný súd nezistil také chyby, ktoré by odôvodňovali podanie dovolania podľa § 371 ods. 1 Tr. por.

Výrok o **vine** urobil súd prvého stupňa po tom, čo postupom podľa § 257 Tr. por. prijal **vyhlásenie** obžalovaného o tom, že je vinným zo spáchania skutkov uvedených v obžalobe.

K vytýkanej chybe týkajúcej sa výroku o spoločnom úhrnnom **treste** uvádza senát odvolacieho súdu nasledovné. Hneď úvodom senát odvolacieho súdu poukazuje na to, že **názor** prokurátora o nemožnosti **analógie** v trestnom práve hmotnom, ako aj názor o „medzere“ v Trestnom zákone, pokiaľ neobsahuje ustanovenie o upustení od uloženia spoločného trestu, sú **nesprávne**.

Z novoustálenej súdnej praxe vyplýva, že v prípade potreby riešenia „medzery“ v Trestnom zákone, ak ide o **prospech** obžalovaného, môže byť použitá aj analógia. Výslovne to vyplýva zo Stanoviska trestnoprávneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky Tpj 55/2016 zo dňa 27.6.2017 publikovaného pod č. 44/2017, kde v tretej právnej vete je uvedené: „Analógia je pri aplikácii Trestného zákona **neprípustná** v zmysle rozširovania podmienok trestnosti činu nad rámec zákona. V iných smeroch **je prípustná**, ak v prospech páchatel'a odstraňuje medzeru v zákone a zodpovedá zmyslu a významu riešenej otázky vo vzťahu k analogicky použitému ustanoveniu.“

Ďalej je potrebné uviesť, že nová legislatívna úprava spoločného trestu podľa Trestného zákona účinného od 1.1.2006 už z povahy veci **nepripúšťa**, aby vôbec mohlo dôjsť k upusteniu od uloženia spoločného trestu. Preto vôbec nemožno v tomto smere hovoriť o „legislatívnej medzere“. Z ustanovenia § 41 ods. 3 Tr. zák. vyplýva, že výroku o uložení spoločného trestu musí predchádzať **zrušenie výroku o vine a treste** v skoršom rozsudku. Je tomu tak preto, aby vôbec mohlo dôjsť k odsudzujúcemu súdному rozhodnutiu pre ďalší čiastkový útok, ktorý tvorí súčasť pokračovacieho trestného činu, za ktorého iný čiastkový útok už bol vyhlásený odsudzujúci rozsudok, ktorý nadobudol právoplatnosť. Stručne povedané takýmto zrušením skoršieho výroku o vine (ako aj treste) sa „**odstraňuje**“ tzv. prekážka veci rozhodnutej, bez čoho by vôbec nebolo možné ukončiť toto ďalšie trestné stíhanie odsudzujúcim rozsudkom. (Pred rekodifikáciou sa v takýchto prípadoch používali ustanovenia o obnove konania.).

Z tohto dôvodu preto ani nebolo možné v novom Trestnom zákone umožniť upustenie od uloženia spoločného trestu vo vzťahu k odsudzujúcemu výroku o vine pre čiastkový útok pokračovacieho trestného činu, pretože takýmto odsudzujúcemu výroku o vine vždy predchádza zrušenie nielen výroku o vine, ale aj treste v skoršom rozsudku.

Súčasne senát odvolacieho súdu uvádza, že ak by zákonodarca chcel legislatívne zakotviť povinnosť uloženia prísnejšieho spoločného trestu, ako je trest zrušený v skoršom rozsudku, nič mu nebránilo použiť v § 41 ods. 3 Tr. zák. slovné spojenie: „... **ktorý musí byť prísnejší...**“. Zákonodarca to ale neurobil preto, že nechcel v tomto smere urobiť „rozdiel“ pri ukladaní súhrnného trestu a spoločného trestu. Ak teda pri súhrnnom treste pristúpenie ďalšieho trestného činu neukladá povinnosť uloženia prísnejšieho trestu, rovnako je to legislatívne vyjadrené aj v prípade, ak pri spoločnom treste pristúpi ďalší čiastkový útok.

Z uvedeného potom logicky vyplýva, že ak z povahy veci a na základe ustanovení Trestného zákona nemožno rozhodnúť o **upustení** od uloženia spoločného trestu a zákonodarca spoločný trest obmedzil len do tej miery, že ukladaný spoločný trest nemôže byť **miernejší**, ako trest uložený skorším rozsudkom, ale že spoločný trest môže byť rovnaký, ako zrušený trest v skoršom rozsudku.

Vzhľadom k tomu, že prokurátor v odvolaní namietal zákonnosť spoločného trestu len v nemožnosti uloženia rovnakého trestu ako trestu uloženého skorším rozsudkom, čo vyplýva aj z jeho návrhu na zrušenie výroku o treste len podľa § 321 ods. 1 písm. d) Tr. zák., odvolací súd sa osobitne v neprospech obžalovaného ďalej nezaoberal „primeranosťou“ uloženého trestu odňatia slobody.

Z takto rozvedených dôvodov rozhodol odvolací súd tak, ako je to uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia.